

PARAPLEGIK

GLASILO ZVEZE PARAPLEGIKOV SLOVENIJE

št. 166/OKTOBER 2021

BRAVO FRANČEK GORAZD!

TISKOVINA
POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 2102

ISSN 0351-9163

KAZALO

4 UVODNE BESEDE

- 4 PRAVICA DO OBNOVITVENE REHABILITACIJE JE ZAKONSKA
PRAVICA ZA NAŠE ČLANE

5 DELO ZVEZE

- 5 DEJAVNOSTI ZVEZE SO V VELIKI MERI POTEKALE PO PLANU
6 UTRINKI ČETRTE SKUPINE V PACUGU

7 MREŽENJE

- 7 O KONVENCIJI O PRAVICAH INVALIDOV

8 STROKOVNO

- 8 ZAKONODAJNE NOVOSTI NA PODROČJU INVALIDSKEGA
VARSTVA
10 VIŠJA KAZEN ZA PARKIRANJE NA MESTU ZA INVALIDE
11 INVALIDSKI VOZIČEK V PROMETU

14 V SREDIŠČU

- 14 PARAŠPORTNIKI SLOVENIJE V TOKIU OSVOJILI DVE MEDALJI

17 DELO DRUŠTEV

- 17 IZ DEŽELE CVIČKA
22 GORENJSKE KAPLJICE
25 MORJE, REFOŠK IN PRŠUT
28 CELJSKI GROFI
31 KARANTANSKI KNEZI
33 LJUBLJANSKI ZMAJI
40 S PANONSKIH RAVNIC
44 IZ DOLINE SOČE
45 S TOTEGA EKA

47 ŠPORT

- 47 SODELOVALE SO SRBIJA, ČRNA GORA, BOSNA IN
HERCEGOVINA TER HRVAŠKA
49 NASLOV DRŽAVNIH PRVAKOV V KOŠARKI OSVOJILA CELJSKA EKIPA
50 PREKMURSKI STRELCI OSTAJAJO NEPREMAGLJIVI
51 ATLETI CELJSKEGA DRUŠTVA OSVOJILI NASLOV NAJBOLJŠE
EKIPE

- 52 NAJBOLJŠA EKIPA SEZONE JE DP CELJE, NAJBOLJŠI RIBIČ
RUDI CENTRIH
52 GAŠPER PEČEK UBRANIL NASLOV DRŽAVNEGA PRVAKA V
RIBOLOVU
53 ANEJ DOPIHLER SI JE PRIKOLESARIL VOZOVNICO ZA TOKIO
54 OBA SLOVENSKA PARA OSVOJILA BRONASTI MEDALJI
54 SMUČARSKI KAMP V PUNATU BREZ ZAKLJUČNEGA
TEKMOVANJA
55 SLOVENIJA ČETRTA NA MEDNARODNEM ŠAHOVSKEM
TURNIRJU
55 DRUGO MESTO ZA SLOVENSKE ŠAHISTE NA
MEDNARODNEM TURNIRJU

56 KULTURA

- 56 MIMODOČE SO NAVDUŠILI SLIKARJI, KI SLIKAJO Z USTI
56 SLIKARSKA RAZSTAVA "LEPE SMO"
57 SLIKARJA JE PREDSTAVILA UMETNOSTNA ZGODOVINARKA
IN RECENZENTKA NUŠA PODGORNİK
58 BREZZOBI TIGER - NOVA SLIKANICA PISATELJA IGORJA
PLOHLA
58 EX-TEMPORE PIRAN 2021
59 ZBRALO SE JE 27 SLIKARK IN SLIKARJEV
60 NA DELAVNICI GLINE 38 UDELEŽENCEV

61 DOM PARAPLEGIKOV

- 61 POLETJE SE POČASI POSLAVLJA TUDI V PACUGU

63 IZ ŽIVLJENJA

- 63 OBČINA LENART DOBILA LISTINO "OBČINA PO MERI
INVALIDOV" ZA LETO 2020
64 OBISK PRI PARAPLEGIKIH V BRNU
66 77 KILOMETROV IZ KOMENDE DO LANŠPREŽA
67 Z ROČNIM KOLESOM PO SLOVENIJI

69 ČESTITKE, ZAHVALE, OGLASI, V SPOMIN

71 RAZVEDRILO

- 72 KRIŽANKA

Glasilo Paraplegik izdajajo Zveza paraplegikov Slovenije in njena pokrajinska društva: Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, Društvo paraplegikov Podravja, Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske, Društvo paraplegikov Gorenjske, Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, Društvo paraplegikov Istre in Krasa, Društvo paraplegikov severne Primorske, Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije in Društvo paraplegikov Koroške
Za Zvezo paraplegikov Slovenije: Dane Kastelic
Glavna in odgovorna urednica: Barbara Slaček
Uredniški odbor: Dani Globokar, dr. med., asistent fiziater, Jože Globokar, Dane Kastelic, Mateja Vodeb, Petra Medved, Mirjam Kanalec, Andraž Muljavec in Jakob Škantelej
Tajnica uredništva: Darja Kos
Lektorica: Brigita Seidl
Tisk: Tiskarna Evrografis, d. o. o.
Prelom in obdelava slik: Tiskarna Evrografis, d. o. o.
Avtor fotografije na naslovnici: Vid Ponikvar, Sportida
Kontakt uredništva: Zveza paraplegikov Slovenije, Štihova 14, 1000

Ljubljana, tel.: 01 43 27 138
GSM: 051 61 88 03
E-pošta: info@zveza-paraplegikov.si,
zveza-paraplegikov@guest.arnes.si
TRR: 0317 0100 1146 571
Poštnina plačana pri pošti 2102.
Naklada: 2000 izvodov
Glasilo izide štirikrat letno.
ISSN 0351-9163

Glasilo je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo.
Programe in delovanje sofinancira Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO).
Stališča organizacije ne izražajo stališč FIHO.

07 O KONVENCIJI O PRAVICAH INVALIDOV

Uredništvo

V švicarskem mestu Nottwil je od 25. do 27. avgusta 2021 potekal 16. kongres Evropske zveze paraplegikov ESCIF. Odvijal se na temo konvencije o pravicah invalidov. Kongresa sta se udeležila Mirjam Kanalec, članica upravnega odbora ESCIF in predsednik NSIOS, Borut Sever.

08 ZAKONODAJNE NOVOSTI NA PODROČJU INVALIDSKEGA VARSTVA

Matej Verbajs

Zveza paraplegikov Slovenije je bila v zadnjih mesecih precej aktivna tudi na področju spreminjanja zakonodaje v korist paraplegikom, tetraplegikom in drugim invalidom. Našemu predsedniku Danetu Kastelicu, ki je državni svetnik, pa vse pohvale in zahvale za opravljeno delo.

14 PARAŠPORTNIKI SLOVENIJE V TOKIU OSVOJILI DVE MEDALJI

Jože Globokar

Slovenska paralimpijska odprava, ki jo je s pomočnico Jano Čander vodil dr. Boro Štrumbelj, je na šestnajstih letnih paralimpijskih igrah v Tokiu osvojila srebrno in bronasto medaljo. To sta jubilejni, 50. in 51. paralimpijska medalja za slovenski paralimpijski šport, ter 25. in 26., ki so jih k bogati zbirki prispevali paralimpijci paraplegiki in tetraplegiki. Da se parašportniki s paralimpijskih iger še nikoli niso vrnili brez medalje, je tokrat poskrbel Franček Gorazd Tiršek.

47 SODELOVALE SO SRBIJA, ČRNA GORA, BOSNA IN HERCEGOVINA TER HRVAŠKA

Jože Globokar

Na atletskem stadionu na Ptujju je 11. septembra 2021 potekalo že 52. atletsko tekmovanje v spomin na pionirja športa invalidov, prof. Bojana Hrovatina, ki je v Sloveniji postavil temelje, na katerih stoji rekreacijski, tekmovalni in vrhunski šport. Tokrat so se slovenskim športnikom priključili tudi atleti iz Črne gore, Bosne in Hercegovine, Srbije ter Hrvaške.

49 NASLOV DRŽAVNIH PRVAKOV V KOŠARKI OSVOJILA CELJSKA EKIPA

Jože Globokar

V športni dvorani na Vranskem je 10. julija 2021 v organizaciji Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite potekalo državno prvenstvo v košarki na vozičkih. Naslov državnih prvakov je osvojila ekipa DP Celje Thermana, druga je bila združena ekipa DP Kranj-DP Novo mesto, tretja DP Ljubljana Mercator, četrta pa DP Maribor.

56 MIMOIDOČE SO NAVDUŠILI SLIKARJI, KI SLIKAJO Z USTI

Metod Zakotnik

Slikarji Likovne sekcije Zveze paraplegikov Slovenije so od 9. do 18. junija 2021 v domu paraplegikov v Pineti pripravili tradicionalno poletno likovno kolonijo »Istrsko poletje 2021«. Z upoštevanjem vseh priporočil NIJZ je kolonija potekala brez težav.

64 OBISK PRI PARAPLEGIKIH V BRNU

Dane Kastelic

Svoje poslanstvo svetovnega dneva čebel, ki je na slovensko pobudo razglašen s strani Organizacije združenih narodov in ga praznujemo 20. maja, uresničuje skozi mnoge projekte, ki so namenjeni varovanju čebel in okolja pa tudi skozi projekte, ki krepijo socialni pomen čebelarstva. Na pobudo slovenskega veleposlaništva v Pragi, v sodelovanju s Čebelarstvo zvezo Slovenije, Zvezo paraplegikov Slovenije, Mestno občino Murska Sobota in Društvom paraplegikov Prekmurja in Prlekije, kjer stoji prvi učni čebelnjak za invalide, smo uspešno čebelarstvo zgodbo slovenskih čebelarjev paraplegikov in tetraplegikov predstavili 23. in 24. avgusta 2021 na srečanju s češkimi kolegi v Brnu.

PRAVICA DO OBNOVITVENE REHABILITACIJE JE ZAKONSKA PRAVICA ZA NAŠE ČLANE

Spoštovane članice in člani, 22. september 2021 je dan, ki so ga naredili poslanci državnega zbora prav posebnega. Dan, ki je lahko navdihujoč za vse nas in tudi za druge težje gibalno ovirane invalide. Na pobudo državnega sveta je bila v državnem zboru z 80 glasovi ZA sprejeta Novela zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-T), s katero se nam priznava zakonska pravica do obnovitvene rehabilitacije.

Ta sistemska rešitev je letos že druga, ki je neposredno namenjena invalidu posamezniku, dosegli smo namreč tudi zvišanje invalidskih pokojnin. Pravica do obnovitvene rehabilitacije je poleg Zakona o osebni asistenci drugi civilizacijski dosežek naše države in slovenskih invalidov. Vsi skupaj smo lahko ponosni, da je bila Zveza paraplegikov Slovenije gonilna sila pri sprejemanju obeh zakonov, v tem primeru tudi celotnega zakonodajnega postopka.

Ob tem izrednem dosežku pa ne smemo pozabiti, da so pred nami obsežne priprave načrtovanja in programov za leto 2022. Prvi preliminarni pogovori in priprave z odgovornimi so že stekli. V nadaljnjih postopkih se bodo načrti podrobno izpilili in preko javnega razpisa posredovali financierjem. Tu imam v prvi

vrsti v mislih Fundacijo invalidskih in humanitarnih organizacij ter razpise ministrstev, društva pa tudi občin. **Človek lahko idejno vzcveti, če ga okolica preveč ne mori in svojih interesov v poduk ne tišči!**

Za nami so prijetni poletni meseci kot tudi glavna izvedba obnovitvene rehabilitacije. Več kot četrtina se je rehabilitacije udeležila v našem domu paraplegikov v Pacugu. Vsi udeleženci so izredno zadovoljni z zdravstvenimi storitvami, letošnjimi novostmi in spremljajočim programom, saj jim je poleg bazena z morsko vodo nuđeno bistveno več kot v ostalih zdraviliščih, kar pa je zelo pomembno za dobro počutje posameznika. Prepričan sem, da ste si napolnili baterije, saj letošnje leto ni bilo tako stresno glede korona ukrepov. Po pogovorih med člani in društvi se je glavna našega članstva odločila za cepljenje in s tem za zavarovanje svojega zdravja. Kar pa je dobra potnica za prihajajočo jesen in morebitne razsežnosti, ki jih lahko prinese razvoj epidemije še s kakšnim novim sevom. Sam osebno verjamem znanstvenikom in zaupam znanosti, saj v nasprotnem ne bi zaupal svojemu zdravniku in koristil sodobnih diagnostičnih obravnav in medicinskih pripomočkov. In tukaj bom naredil PIKO!

Za nami je tudi 52. Hrovatinov memorial, ki je bil letos odlično organiziran na Ptuj, kar gre zaslugi Občini

Ptuj in vsem spremljajočim organizacijam in društvom, ki so se pod taktirko neumorne **Silve Razlag** vključevali v izvedbo največjega atletskega tekmovanja za invalide na vozičkih v tem delu Evrope. Zaradi tako odlične organizacije je bilo na trenutke žalostno, da se tako velikega tekmovanja udeleži tako malo športnikov iz naših vrst. Glavnina društev ni dosegla praga, da bi bilo prisotnih vsaj 10 % njihovega članstva. So pa bili nad izvedbo in organizacijo zelo navdušeni naši kolegi s Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije in Črne gore. Ker je oktober že v zadnji tretjini leta, se bo v tem mesecu pričelo vsakoletno revidiranje našega poslovanja in delovanja s strani zunanje pooblašene revizijske hiše, ki se odvija v skladu z zakonom. Potekajo pa že priprave na zunanjo presojo standarda kakovosti delovnih procesov s strani slovenskega inštituta za kakovost SIQ, ki ga obnavljamo vsako leto.

Drage bralke in bralci, želim vam lepo jesen, ki nas je zajela v polnem objemu, spoštujemo navodila in priporočila pristojnega inštituta za javno zdravje in ukrepe Vlade RS, ki izdajajo smernice za preprečevanje širjenja virusa COVID-19. S spoštovanjem in odgovornim obnašanjem bomo lahko ostali zdravi, hkrati pa s svojimi preventivnimi dejanji pred okužbo varovali tudi naše najbližje.

Jože Globokar | Delovni sestanek vodij dejavnosti

DEJAVNOSTI ZVEZE SO V VELIKI MERI POTEKALE PO PLANU

Zveza paraplegikov Slovenije je 20. septembra 2021 pripravila delovni sestanek vodij dejavnosti, ki so se ga udeležili vodja športa Gregor Gračner, vodja kulturnih dejavnosti Metod Zakotnik, za informativno dejavnost urednica glasila Paraplegik Barbara Slaček. Delovni posvet je vodil predsednik ZPS Dane Kastelic, saj je bila strokovna vodja programov Barbara Palčec odsotna. Sestanka se nista udeležila še Jože Globokar, urednik spletne strani, in Dušan Slana, vodja Čebelarske sekcije.

Vodje dejavnosti so najprej pregledali opravljene naloge s svojih področij in delo v prvih dveh triadah letošnjega leta ter za to obdobje pripravili poročila. Koronavirus je tudi pri teh dejavnostih okrnil ali kako drugače vplival na organizacijo in izvajanje aktivnosti ter dogodkov. Pri izvedbi kulturnih dejavnosti so se morali prilagoditi trenutnim razmeram ter likovne kolonije in razstave pripraviti v času, ko so razmere to dovoljevale, vendar je bil načrt v veliki meri realiziran. Organizirali so dejavnosti: Semiška vigred, likovno kolonijo »Istrsko poletje 2021«. Načrtuje se še oktobrska likovna kolonija »Belokranjska jesen«. Odpadla pa je likovna delavnica v sklopu kulturnega praznika, 8. februarja. V Zvezi likovnih društev Slovenije so sodelovali na natečaju (grafike in osnovne tehnike), od teh sta bili dve grafiki razstavljeni, ena je prejela certifikat (Ljudmila Novak).

Vodja športa Gregor Gračner je poudaril, da se je že v mesecu marcu leta 2020 športna dejavnost popolnoma ustavila. In potem so se soočili s težavo, kako vse športnike reaktivirati. S tem se ukvarjajo še danes. Tudi zima 2020/21 ni bila s COVID situacijo nič prijazna, imeli so kar nekaj težav s sprotnim konstantnim popraviljem urnikov. Ne glede na to pa lahko pod črto zapišemo, da so bile vse športne dejavnosti, z izjemo smučanja, tenisa in namiznega tenisa, razmeroma uspešno izvedene. Gračner je še poudaril, da si želi pri članih in uporabni-

kih programov preveriti, koliko škode (predvsem na zdravju, fizični formi in pripravljenosti) je ta »neaktivnost« pustila. Pri športnih aktivnostih smo morali številne dogodke prestaviti v mesece maj, junij, julij, september in oktober, kar je povzročilo veliko zgoščenost ter težave pri organizaciji in izvedbi.

Naše glasilo Paraplegik pa je kljub COVID-19 izšlo po programu, s tem da sta bili zaradi odpadlih ali prestavljenih dogodkov prvi dve številki nekoliko skromnejši.

Na čebele koronavirus seveda ni vpli-

val, zato pa so se v naši čebelarski sekciji že drugo leto zapored soočili z izredno slabo čebelarsko sezono in posledično so morali čebelam nuditi posebno skrb in dodatno hranjenje. Urednik spletne strani je v pisnem poročilu predstavil nekaj novosti pri statičnih vsebinah in številu ter pomembnosti novic, ki smo jih v tem obdobju objavili.

Po predlogih in razpravi so sprejeli tudi okvirni program dela za leto 2022, ki je kronološko že zastavljen in se ga bo po potrebi sproti korigiralo.

Vodje programov na letnem sestanku (Foto: arhiv ZPS)

UTRINKI ČETRTE SKUPINE V PACUGU

Obnovitvena rehabilitacija je za paraplegike in tetraplegike izrednega pomena, saj tako ohranjamo svoje telo v dobri kondiciji, obnovimo in utrdimo si svoje psihofizične zmogljivosti, naše telo pa posledično postane bolj odporno za različna obolenja.

Zveza paraplegikov Slovenije tako kot prejšnja leta tudi v letošnjem letu organizira skupinsko obnovitveno rehabilitacijo (SOR) za osebe s poškodbo hrbtenjače. Izvaja se v **domu paraplegikov v Pacugu** ter v dveh najbolj obiskanih zdraviliščih – **Zdravilišču Laško** in **Zdravilišču Radenci**.

Kljub strahu pred covid omejitvami se je letošnja sezona SOR v Domu paraplegikov Pacug ob ugodni spomladanski epidemiološki sliki začela po terminskem planu – 17. maja 2021, zaključila pa se bo v oktobru. V Zdravilišču Laško in Zdravilišču Radenci pa se je SOR pričela v juniju.

Udeleženci lahko v domu Pacug koristijo sedemnajstdnevne, v obeh zdraviliščih pa imajo na izbiro štirinajst- in sedemnajstdnevne termine.

DOM PARAPLEGIKOV PACUG

Udeleženci SOR lahko v sodobno opremljenih prostorih fizioterapije izbirajo med različnimi terapijami (razgibavanje, terapije z laserjem in ultrazvokom, presoterapija, terapevtska masaža, limfna drenaža in neomejeno plavanje v bazenu z morsko vodo). V letošnji sezoni imajo novo zdravnico, **Lepo Veljanovič**, dr. med., specialistko fizikalne in rehabilitacijske medicine, akupunkturologinjo in balneologinjo, ki udeležence SOR ob prihodu pregleda in na njena priporočila skupaj izberejo tiste terapije, za katere menijo, da jim bodo najbolj koristile.

Za terapije so zadolženi: **Duška**, ki že vrsto let skrbi za masaže, za druge terapije pa skrbijo **Andreja, Nika, Tina** in **Jan** – študentje fizioterapije pod mentorskim vodstvom fizioterapevte **Vukadinove**.

Dom paraplegikov Pacug (Foto: arhiv zveze)

Gostje bivajo v klimatiziranih in lepo opremljenih sobah s TV-sprejemnikom, internetom in prilagojenimi sanitarijami. Opremljene so z različnimi tehničnimi pripomočki (stropno dvigalo, sobno dvigalo, tuširni stol, toaletni stol, trapez, držala ...).

Direktor **Marko Ferluga** se s svojo ekipo zelo trudi za dobro počutje in zadovoljstvo gostov. Pred pričetkom sezone so na novo prepleskali vse sobe, hodnike, jedilnico in recepcijo. Prav tako so na novo prebarvali vse ležalnike, ki so ob bazenu. Z morskimi motivi pa so polepšali vse steklene površine – vhod v recepcijo, jedilnico, v Vilo Pacug itd.

V starem delu doma so v prvem nadstropju preuredili in polno opremlili nov apartma s pogradi in bolniškimi posteljami. Gostinski del je prevzel **Matej Rudl**, ki s svojimi zaposlenimi v kuhinji in strežbi skrbi za odlično prehrano. Gostje si v jedilnici lahko postrežejo sami, na meniju pa imajo več vrst hrane, solat, sadja in slaščic.

K sodelovanju so povabili tudi podjetje Itero, ki se ukvarja z nevrološko terapijo, nevrologijo, fizioterapijo in ortopedijo. V dogovoru in v sodelovanju z njimi so vsem gostom, ki so bili zainteresirani,

podarili en kupon za brezplačno rehabilitacijsko obravnavo v njihovem modernem centru. Z njimi bodo sodelovali tudi v prihodnje.

V recepciji delo opravlja vedno nasmejana pomočnica direktorja **Urša Prešeren**, ki skrbi tudi za rezervacijo sob in interno knjigovodstvo.

Da gostom ne bi bilo preveč dolgčas, poskrbi **Irena Dolinšek**, ki v vsaki skupini SOR pripravlja tematske večere in tako poskrbi za smeh in zabavne igre. Organizira gusarski večer, na katerega s seboj prinese gusarske artikle in gostom riše tatuje. Pripravi tudi tombolo, v kateri zmagovalci prejmejo praktične nagrade. Vsak sobotni večer pa je rezerviran za pevca **Damirja**, ki na svojih klavaturah zaigra in prepeva dalmatinsko glasbo. Pri petju se velikokrat pridružijo tudi gostje doma in tako pričarajo lep poletni večer.

V večnamenski dvorani doma so organizirali tudi prvo uradno tekmovanje v throwlingu, ki se ga je udeležilo kar 30 nastopajočih. To je igra, v kateri mora igralec tri majhne vrečke, napolnjene s peskom, vreči skozi luknjo na leseni ploški. Najboljši pa so prejeli tudi praktične in uporabne nagrade.

Uredništvo | ESCIF

O KONVENCIJI O PRAVICAH INVALIDOV

V švicarskem mestu Nottwil je od 25. do 27. avgusta 2021 potekal 16. kongres Evropske zveze paraplegikov Escif. Odvijal se na temo konvencije o pravicah invalidov.

V okviru teme je bilo v dveh dneh predstavljenih kar nekaj zanimivih prispevkov. Kongresa se je udeležilo okrog 40 predstavnikov trinajstih evropskih držav. Med njimi tudi **Mirjam Kanalec** - članica upravnega odbora Escif in **Borut Sever**,

ki je na kongresu predstavil alternativno poročilo Slovenije, ki je bilo sicer že predstavljeno dve leti nazaj, v skladu s konvencijo o pravicah invalidov v Ženevi.

27. avgusta je potekala skupščina delegatov, kjer so med drugim potrdili

poročilo za leto 2020 in proračun za leto 2022. Skupščina je potrdila tudi skupni projekt, ki so ga predlagali predstavniki švedske zveze paraplegikov. To je projekt ureditve električnih polnilnic dostopnih za invalide.

ZAKONODAJNE NOVOSTI NA PODROČJU INVALIDSKEGA VARSTVA

Zveza paraplegikov Slovenije je bila v zadnjih mesecih precej aktivna tudi na področju spreminjanja zakonodaje v korist paraplegikom, tetraplegikom in drugim invalidom.

VIŠJA POVRAČILA STROŠKOV PRI ZAPOSLOVNI REHABILITACIJI

Državni zbor je z novelo Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (ZZ-RZI-E), kjer je s predlogi sodelovala tudi ZPS, razširil povračilo stroškov pri zaposlitveni rehabilitaciji. Po novem tako invalidu na zaposlitveni rehabilitaciji, ki se usposablja na konkretnem delovnem mestu ali v izbranem poklicu, pripada tudi povračilo stroškov prehrane v višini, kot velja za javni sektor (trenutno 4,30 EUR na dan). Spreminja se tudi višina denarnega prejemka za čas trajanja poklicne rehabilitacije, in sicer ta po novem znaša:

- 54 % minimalne plače mesečno (kar trenutno pomeni 553,09 EUR), če se storitve zaposlitvene rehabilitacije izvajajo od 60 do 128 ur mesečno oz.
- 65 % minimalne plače mesečno (kar trenutno pomeni 665,76 EUR), če se storitve zaposlitvene rehabilitacije izvajajo v obsegu 129 ur mesečno ali več.

Prejšnji zakon je določal pravico do denarnega prejemka v višini 41 % minimalne plače in samo, če je bil invalid vključen v storitve zaposlitvene rehabilitacije 100 ur ali več. Ta prag ur se torej znižuje, višina prejemka pa zvišuje.

Odpravlja se tudi omejitev, da invalid nima pravice do denarnega prejemka, če že prejema nadomestilo za brezposelnost ali nadomestilo iz invalidskega zavarovanja. Tudi takšen invalid ima po novem pravico do denarnega

prejemka, pri čemer se preverja, ali ta denarni prejemek ter omenjena nadomestila skupaj presegajo minimalno plačo (ki trenutno znaša 1.024,24 EUR). Če je vsota višja, se denarni prejemek za poklicno rehabilitacijo zniža za presežek nad minimalno plačo. Sprememba je pričela veljati meseca aprila.

POVEČANJE MINIMALNE INVALIDSKE POKOJNINE

Državni zbor je z novelo Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-21) uredil višino pokojnine, in sicer je skrajšal prehodno obdobje, po katerem se pokojnine izplačujejo v polni višini, s čimer je prišlo do hitrejšega povišanja pokojnin. Istočasno so poslanci na pobudo predsednika ZPS dodali tudi pravilo o minimalni višini invalidske pokojnine, in sicer tako, da ta v vsakem primeru (ne glede na starost in zavarovalno dobo prejemnika) ne more biti nižja od 41 % najnižje pokojninske osnove (kar trenutno znaša cca. 375 EUR), s čimer se je najnižja invalidska pokojnina povečala in približala znesku minimalnega dohodka. Pred tem je namreč veljalo, da je nekaj manj kot 20 % invalidsko upokojenih prejelo nižjo invalidsko pokojnino, kot je minimalni dohodek. Sprememba je pričela veljati meseca maja.

NEPRAVIČNA ODMERA STAROSTNE POKOJNINE ZA ZAPOSLENE INVALIDE

Na pobudo dveh naših članov smo preverili način odmere starostne po-

kojnine za invalida, ki je bil pred upokojitvijo zaposlen in je hkrati prejemal delno nadomestilo za invalidnost. Gre za nadomestilo, ki se izplačuje kot pravica iz invalidskega zavarovanja v primerih, ko ima invalid pravico do dela s krajšim delovnim časom in torej v času delne zaposlitve prejema plačo, za preostanek časa pa nadomestilo.

Omenjeno nadomestilo se odmeri na podoben način kot pokojnine in v določenem odstotku od preteklih prihodkov (plač). Ko se takšen delavec starostno ali invalidsko upokoji in pridobi starostno oziroma invalidsko pokojnino, se ta odmeri tako od plače kot od delnih nadomestil, ki jih je prejemal. Ker se tudi pokojnina odmeri zgolj v določenem odstotku od preteklih prihodkov, pride do tega, da invalid sprva dobiva nižje nadomestilo, kot je bila njegova pretekla plača, ob upokojitvi pa se kot osnova za odmero ne upošteva samo njegova plača, temveč tudi omenjeno nadomestilo. Ob upokojitvi zato pride do dvakratnega znižanja prejetih plač, saj je sprva delno nadomestilo odmerjeno v zmanjšanem odstotku glede na pretekle plače, nato pa se takšno nadomestilo upošteva kot nova osnova za pokojninsko osnovo in se ponovno odmeri v zmanjšanem odstotku. Za zavarovanca, ki mu je priznana invalidnost in ki dela zaradi tega ne more opravljati v polnem delovnem času, to lahko pomeni prikrajšanost zaradi invalidnosti. Če oseba ne bi bila invalid in ne bi prejela delnega nadomestila, bi se namreč pokojnina odmerila samo kot odstotek od plače

in do dvojnega znižanja ne bi prišlo.

Situacija je posebej problematična tudi zato, ker takšna zakonska ureditev povzroči, da dalj časa kot invalid v takšni situaciji dela (in zato hkrati prejema delno nadomestilo), nižja bo njegova osnova za pokojnino, kar pospešuje odhod invalidov s trga dela in njihove invalidske upokojitve.

Glede te problematike je Državni svet RS na pobudo predsednika ZPS podal ministrstvu vprašanje o smotrnosti takšne ureditve in pobudo za spremembo zakona. Ministrstvo je pojasnilo, da je takšna rešitev obstajala že po prejšnji pokojninski zakonodaji (ZPIZ-1) in da spremembam zakona ni naklonjena. Ker s tem nismo bili zadovoljni, smo se obrnili na varuha človekovih pravic s pobudo, da prične s presojo takšne ureditve z vidika človekovih pravic. Varuh je pobudo v mesecu juniju sprejel in postopek pričel ter pozval ministrstvo k odgovoru. Končno odločitev varuha še čakamo.

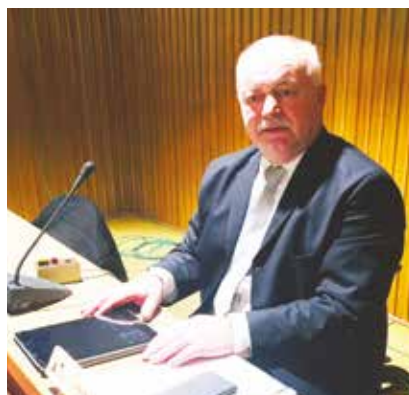
V mesecu juniju smo se kot člani Nacionalnega sveta invalidskih organizacij (NSIOS) udeležili tudi posveta mednarodne Organizacije za gospodarski razvoj in sodelovanje (OECD) s slovenskimi invalidskimi organizacijami, ki je bil organiziran v okviru njihove analize pokojninske, invalidske in zdravstvene zakonodaje v Sloveniji z namenom priprave priporočil za zakonske spremembe in reforme. Na posvetu smo predstavili tudi omenjeno problematiko odmere pokojnin za invalide. Predstavniki OECD so zadevo preučili in potrdili nesmotrnost ureditve ter v priporočila za Slovenijo dodali tudi, da naj se pokojninski sistem spremeni tako, da nima invalid, ki se vrne na delo, zaradi prejemanja nadomestila kasneje nižje pokojnine.

INVALIDNINA PONOVO ZA VSE TELESNE OKVARE

V mesecu avgustu je pričela veljati tudi že naslednja sprememba Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2J), s katero se spremenjajo pogoji za pridobitev invalidnine za telesno okvaro. Invalidnina za

telesno okvaro je prejemek, ki je bil urejen že v prejšnjem pokojninskem zakonu, veljavnem do leta 2013 (ZPIZ-1), in sicer jo je prejela zavarovana oseba zaradi telesne poškodbe, če je ta povzročila večje napore pri zadovoljevanju življenjskih potreb (kot npr. telesna okvara, ki povzroči gibalno oviranost). Pri tem ni bil pogoj, da je oseba tudi invalid, kar pomeni, da se takšna telesna okvara ni presojala glede na delovno zmožnost, temveč samo glede na zmožnost opravljanja življenjskih potreb (hranjenje, premikanje itd.).

Z zadnjo reformo pokojninskega sistema in uveljavitvijo ZPIZ-2 v letu 2013 je država nameravala invalidnino za telesne okvare izločiti iz sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, a je invalidnina do posebne ureditve v drugem zakonu vseeno začasno ostala pravica iz invalidskega zavarovanja, a zgolj, če je do telesne poškodbe prišlo pri delu ali če gre za poklicno bolezen. Če je do telesne poškodbe prišlo izven dela, zavarovane osebe od leta 2013 dalje niso imele več pravice do invalidnine. To je povzročilo neenakost med zavarovanci, saj sta bili dve osebi z isto telesno okvaro (npr. s paraplegijo) različno obravnavani – če je do poškodbe prišlo pri delu, je oseba invalidnino dobila, sicer ne. Na takšno neenakost je opozarjal tudi varuh človekovih pravic.

Predsednik Zveze Dane Kastelic je svetnik v DZ, ki je podal pobudo za spremembo ZPIZ-2 (Foto: arhiv zveze)

Predsednik ZPS je kot svetnik Državnega sveta RS zato podal pobudo, da se ZPIZ-2 spremeni tako, da se pravica do invalidnine prizna tudi za telesne okvare, ki nastanejo izven dela, kot je to veljalo prej, in da se torej diskriminatorno razlikovanje odpravi. Državni svet je pobudo podprl in v državni zbor vložil predlog sprememb ZPIZ-2. Kljub nasprotovanju ministrstva in vlade smo uspeli prepričati poslance, da so spremembe potrdili in tako omogočili zavarovanim osebam pravico do invalidnine za vse telesne okvare, ne glede na to, kje so nastale.

Vsi, ki jim je bila invalidnina za telesno okvaro zavržena, ker je do poškodbe prišlo izven dela, lahko vložijo na ZPIZ novo vlogo, ki ji ni potrebno ponovno priložiti medicinske dokumentacije iz prejšnjega postopka. Tisti, ki imate novo medicinsko dokumentacijo o poslabšanju že ugotovljene telesne okvare, pa jo vlogi priložite. Vsi, ki bodo vlogo oddali prvič, naj se obrnejo na osebnega zdravnika, ki za zavarovanca poda vlogo in ji predloži potrebno medicinsko dokumentacijo.

ZAKONSKA UREDITEV OBNOVITVENE REHABILITACIJE

Državni svet je na pobudo predsednika ZPS v državni zbor že junija 2020 vložil tudi novelo Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki iz proceduralnih razlogov še ni prišla na vrsto za obravnavo. Z novelo se želi urediti pravica do obnovitvene rehabilitacije invalidov, ki bi tako postala zakonska pravica, posledično pa organizacija obnovitvene rehabilitacije ne bi bila odvisna od vsakoletnih javnih razpisov zavoda za zdravstveno zavarovanje. Državni zbor je novelo obravnaval septembra.

VIŠJA KAZEN ZA PARKIRANJE NA MESTU ZA INVALIDE

Od 11. avgusta veljajo nekatera nova pravila v cestnem prometu. Medtem ko se je kazen za prekoračitev hitrosti, ki je še vedno med najpogostejšimi vzroki za prometne nesreče, znižala, so se precej povišale kazni za uporabo telefona med vožnjo. Povišala se je tudi globa za parkiranje na mestu za invalide. Pri določenih pogojih pa bo končno tudi v Sloveniji omogočeno zavijanje desno pri rdeči luči na semaforju.

Ne glede na velikost parkirišča in število prostih parkirnih mestih se še vedno najdejo taki, ki parkirajo na mestu za invalide. Mesto za invalide ni označeno kar tako. Tudi če se komu zdi, da je poleg označenega mesta še dovolj drugih parkirnih mest, kjer lahko parkirajo tudi invalidi, temu ni tako. Parkirna mesta za invalide so **širša z namenom** in služijo temu, da se lahko invalid varno presede iz avtomobila na invalidski voziček. Poleg tega so nameščena ob prehodih, ki jih je mogoče prevoziti (brez stopnic

in pragov). Globa za parkiranje na **parkirnem mestu označenem za invalide** po novem znaša 200 evrov (pred tem 80 evrov).

KAKŠNE SO KAZNI ZA TOVRSTNO NEOPRAVIČENO PARKIRANJE V AMERIKI?

Največ 200 dolarjev kazni plača tisti, ki neupravičeno parkira na mestu za invalida v Minnesoti. Najnižja možna kazen za takšno nezakonito parkiranje ni določena. Najnižja kazen za ta-

kšno parkiranje v Kaliforniji znaša 250 dolarjev, najvišja pa 500. Mesto San Francisco za prvi tovrsten prekršek oglobil povzročitelja za 935 dolarjev. V Chicagu, ki je znan po strožjem parkirnem nadzoru, prekrškarja čaka 500 dolarjev kazni in 30-dnevna prepoved vožnje. Če čez čas stori enak prekršek, ga ta stane 750 dolarjev in enoletna prepoved vožnje, medtem ko se ob tretji ponovitvi prekrška poslovi od voznškega izpita in plača 1.000 dolarjev kazni.

INVALIDSKI VOZIČEK V PROMETU

Zakon o pravilih cestnega prometa pokriva tudi pravila pešcev in oseb na invalidskih vozičkih v prometu. Kaj se sme, kaj je prav in kaj je nevarno, ko se z vozičkom pridružimo pešcem?

Zakonsko je pešec oziroma peška oseba, udeležena v cestnem prometu, ki hodi po cesti, pri tem pa lahko vleče ali potiska, ali se premika z invalidskim vozičkom s hitrostjo pešca ali tak voziček potiska, in oseba, ki uporablja za gibanje drugo prevozno sredstvo, ki po Zakonu o pravilih cestnega prometa ni vozilo.

PO ZAKONU...

83. člen se dotika udeležbe pešcev v cestnem prometu. Pešči morajo uporabljati prometne površine, namenjene hoji pešcev.

Če na vozišču ali ob njem ni pasu za pešce, pešpoti ali pločnika, je pa kolesarska steza, smejo hoditi pešci po kolesarski stezi, vendar tako, da ne ovirajo kolesarjev in voznikov koles s pomožnim motorjem. Tam, kjer ni niti pločnika, pešpoti ali kolesarske steze, smejo pešci hoditi po vozišču ob levem robu vozišča v smeri hoje.

Pešec, ki potiska enosledno vozilo, ročni voziček ali drugo prevozno sredstvo in organizirana skupina pešcev, mora v primeru, ko ni mogoče uporabljati prometne površine namenjene hoji pešcev, hoditi ob desnem robu vozišča v smeri hoje. Pešec, ki potiska ob sebi enosledno vozilo, ga mora voditi na svoji levi strani. Določba velja tudi za osebo, ki se vozi v invalidskem vozičku.

Pešec, ki vleče ali potiska po vozišču ročni voziček ali se vozi po vozišču v invalidskem vozičku, mora imeti ponoči in ob zmanjšani vidljivosti na vozičku prižgano najmanj eno svetilko, ki oddaja belo svetlobo, pritrjeno na levi strani, ki mora biti vidna od spredaj in zadaj. Svetloba svetilke ne sme slepiti drugih udeležencev v cestnem

prometu.

Posebnih prevoznih sredstev, kamor spada tudi invalidski voziček, ni dovoljeno uporabljati na vozišču ceste, namenjene prometu motornih vozil.

Izjemoma se od vseh prevoznih sredstev na vozišču ceste, namenjene prometu motornih vozil, uporablja invalidski voziček, vendar izključno v primeru, kadar ni druge prometne površine, ločene od vozišča.

POVZETEK

Z invalidskim vozičkom se **ne vozimo po kolesarski stezi**, če je poleg nje dostopna pešpot, pas za pešce ali pločnik. V kolikor imamo na voljo samo cesto ali kolesarsko stezo, izberemo slednjo. Obnašamo se kot pešec, kar pomeni, da vozičke na elektromotorni pogon vozimo s takšno

hitrostjo, kot se lahko pomika pešec (do 6 km/h).

Kadar ni druge izbire in je možna (dostopna) samo cesta, se po njej **peljemo po desni strani**, torej v enako smer, kot se vozijo motorna vozila. S tem omogočimo voznikom, da nas dohitijo in varno prehitijo, saj so seveda precej hitrejši od nas.

Če se že peljemo po cesti, se z invalidskim vozičkom na elektromotorni pogon obnašamo kot motorno vozilo in **uporabljajmo svetlobna telesa**, vključno s smerniki (večina vozičkov jih dandanes že ima).

Predvsem se premikajmo, vozimo ali "sprehajajmo" (kakorkoli želimo temu reči) varno, strpno in preudarno. Nikoli nismo sami.

TIK d.o.o.

VEČJE UDOBJE ZAGOTOVIJO TIK-OVI URINSKI KATETRI **greencath**® Z GLADKIMI POLIRANIMI STRANSKIMI LUKNJAMI

Poleg preležanin je inkontinenca ena največjih težav, ki po poškodbi hrbtenjače pestijo paraplegike in tetraplegike. Zato so dobrodošla nova spoznanja in novi pripomočki. Redno odvajanje urina je za normalno delovanje človeškega telesa izjemnega pomena. V primerih in pri bolezenskih stanjih, ko to ni mogoče, je potrebna kateterizacija. Velikokrat uporabniki to lahko opravijo sami, zato je ergonomija TIK-ovih

urinskih katetrov, v celoti narejenih v Sloveniji, taka, da je postopek za uporabnika kar najbolj enostaven in neboleč.

Prav na tem področju je v zadnjih letih prišlo do velikega napredka. Že nekaj časa so na tržišču tako imenovani hidrofилni katetri, ki omogočajo intermitentno samokateterizacijo. Tudi pri teh katetrih je prišlo do izboljšav in ena izmed njih je plod dela

TIK-ovih strokovnjakov.

Ena od ključnih značilnosti, po katerih se urinski katetri za enkratno uporabo med seboj razlikujejo, so stranske luknje. Le-te so: klasične, »face punching« ali gladke polirane luknje. Slednje so narejene z edinstveno TIK-ovo tehnologijo, ki je plod znanja in dolgoletnega vlaganja v razvoj.

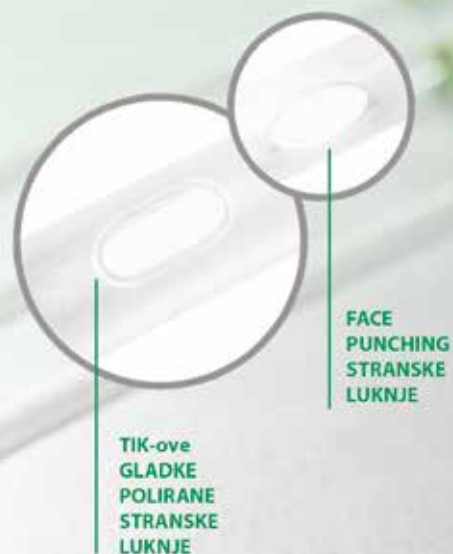
Naša razvojna ekipa je v zadnjih me-

Primerjava sile preboja med različnimi luknjami

Vzorec	Največja izmerjena sila (N)
TIK – gladke polirane stranske luknje	0,18
TIK – "face punching" stranske luknje	0,35
TIK – klasične stranske luknje	0,46
Konkurent št. 1 – stranske luknje	0,39
Konkurent št. 2 – stranske luknje	0,37
Konkurent št. 3 – stranske luknje	0,34

Primerjava stranskih lukenj na katetrih

secih veliko časa posvetila meritvam različnih stranskih lukenj na katetrih lastne tehnologije in na konkurenčnih katetrih. Rezultati so pokazali, da so sile trenja pri gladkih poliranih luknjah najnižje tudi v primerjavi s konkurenčnimi katetri, ki večinoma uporabljajo klasično ali "face punching" tehnologijo.

Kaj to pomeni za uporabnike, ki se samokateterizirajo?

Inovativni in uporabniku prijazni katetri greencath®, razviti z naprednim tehnološkim procesom, imajo edinstvene gladke polirane stranske luknje, ki **bistveno zmanjšajo možnost poškodb sečnice in s tem pojav uroinfektov**. Rob poliranih lukenj je zaobljen, kar omogoča udobnejšo kateterizacijo z manj trenja. To je dodatna potrditev, zakaj je vredno preizkusiti v Sloveniji razvite in proizvedene urinske katetre greencath®.

Slovensko podjetje TIK d.o.o. iz Kobarida **z več kot 60-letno tradicijo razvoja in proizvodnje medicinskih pripomočkov** se z urinskimi katetri greencath® s hidrofilnim nanosom uvršča v sam vrh evropskih proizvajalcev.

Predanost kakovosti, sledenje aktualnim trendom, lasten tehnološki razvoj in izjemna prilagodljivost so jamstvo, da so vsi naši izdelki brezhibni, njihova uporaba pa je prijazna za uporabnike in za zdravstveno osebje.

Napredne rešitve na urinskih katetrih greencath® je prepoznala tudi Gospodarska zbornica Slovenije in našemu delu namenila zlato nacionalno nagrado za inovativnost za leto 2020, ki jo vsako leto podeljuje najbolj izvirnim novostim slovenske industrije.

Oglejte si bogato ponudbo izdelkov za urologijo na naši spletni strani ali pokličite in naročite brezplačni vzorec urinskih katetrov greencath® še danes. Naši strokovni sodelavci vam bodo z veseljem prisluhnili in vam najboljše svetovali.

Znanje za življenje že od 1951.

TIK d.o.o.
Goriška cesta 5b, 5222 Kobarid
www.tik.si, info@tik.si
T: 05 389 0700

LASTNOSTI	greencath	greencath SOFT	greencath PLUS	greencath SOFT PLUS	greencath TIEMANN PLUS
Hidrofilni nanos	✓	✓	✓	✓	✓
Polirane stranske luknje	✓	✓	✓	✓	✗
Mehka konica	✗	✓	✗	✓	✗
Vodna vrečka	✗	✗	✓	✓	✓
Drsnik	✗	✗	✓	✓	✓
Tiemann konica	✗	✗	✗	✗	✓

*nekatero dimenzije

Jože Globokar | Srebrno in bronasto medaljo je pristeljal Franček Gorazd Tiršek

PARAŠPORTNIKI SLOVENIJE V TOKIU OSVOJILI DVE MEDALJI

Slovenska paralimpijska odprava, ki jo je s pomočnico Jano Čander vodil dr. Boro Štrumbelj, je na šestnajstih letnih paralimpijskih igrah v Tokiu osvojila srebrno in bronasto medaljo. To sta jubilejni, 50. in 51. paralimpijska medalja za slovenski paralimpijski šport, ter 25. in 26., ki so jih k bogati zbirki prispevali paralimpijci paraplegiki in tetraplegiki. Da se parašportniki s paralimpijskih iger še nikoli niso vrnili brez medalje, je tokrat poskrbel Franček Gorazd Tiršek.

Franček Gorazd Tiršek, dobitnik dveh paralimpijskih kolajn v Tokiu (Foto: Vid Ponikvar/Sportida)

Na šestnajstih letnih igrah v Tokiu od 24. avgusta do 5. septembra 2021 v 22 panogah tekmovalo 4.537 športnikov iz 162 držav, podelili pa so 539 kompletov medalj. Srebrno in bronasto tudi Sloveniji. Barve Slovenije so branili: novince – 17-letni paraplavalec **Timi Žnidaršič Svenšek** in 23-letni paranimizni tenisač **Luka Trtnik**, 43-letni paralokostrellec **Dejan Fabčič** in štirje tekmovalci Zveze paraplegikov Slovenije – parastrellec **Franček Gorazd Tiršek** in 47-letni paraatlet **Henrik Plank** iz Društva paraplegikov jugo-

zahodne Štajerske, parastrellec **Franc Pinter - Ančo** iz Društva paraplegikov Podravja in naš novinec, 28-letni parakolesar **Anej Doplihar** iz Društva paraplegikov severne Primorske. Igre je ob prisotnosti predsednika Mednarodnega paralimpijskega komiteja **Andrewa Parsonsa** in predsednika Mednarodnega olimpijskega komiteja **Thomasa Bacha** odprl japonski cesar **Naruhito**.

Paralimpijski ogenj je v Tokiu ugasnil po slovesnem zaključku 5. septembra 2021, slovensko zastavo pa je ob sklepnem dejanju nosil paraplavalec **Timi**

Žnidaršič Svenšek. Ker so bile igre za eno leto prestavljene, bodo ogenj ponovno prižgali v Parizu leta 2024.

Cilj slovenskih paralimpijcev je bil osvojiti jubilejno 50. paralimpijsko odličje. Namen je uresničen, saj se je slovenska odprava v domovino tudi tokrat vrnila z medaljo. Še več, poleg srebrne je **Franček Gorazd Tiršek** Sloveniji pristeljal še bronasto medaljo. Tako ima slovenski paralimpijski šport sedaj 51 paralimpijskih medalj, k tej bogati zbirki so jih več kot polovico (26) prispevali parašportniki pokrajinskih društev Zveze paraplegi-

kov Slovenije. **Torej, Slovenija se do sedaj še z nobenih paralimpijskih iger ni vrnila brez medalje!**

PARASTRELEC FRANČEK GORAZD TIRŠEK

Paralimpijska pravljica se je na strelišču Asaka v režiji trenerke **Polone Sladič** in njene pomočnice **Sonje Benčina** začela pisati 30. avgusta, ko je kot četrti v finalu v svoji disciplini R4 nastopil **Franček G. Tiršek**. Začel je zelo dobro in bil ves čas pri vrhu. Še posebej v zadnjih streljih, ko si je že zagotovil bronasto, nato zanesljivo srebrno in se povsem približal zlati medalji. Toda ta mu zaenkrat še ni usojena, saj ga je z novim paralimpijskim rekordom (252,8) za 0,4 kroga prehitel Šved **Philip Jonsson**, tretji je bil Italijan **Andreo Liverani**. To je bila 50. jubilejna paralimpijska medalja, ki smo si jo tako želeli in težko pričakovali. Za Tirška tretja srebrna, za našo ZPS pa 25.

Toda s tem pravljice še ni bilo konec. Naš najboljši strelca je 1. septembra nastopil še v disciplini zračna puška R5 leže. V finalno tekmovanje tokratne discipline se je z nekoliko sreče uvrstil kot osmi, potem ko je v zadnji seriji predtekmovanja le za 0,2 kroga prehitel devetouvrščenega tekmoval-

ca. Kako velik je bil takrat pritisk, pove podatek, da je Tiršek za finale nujno potreboval vsaj 10,6 kroga, nato pa zadel 10,7. Toda Tiršek je strelca velikega kalibra in se zna zbrati, ko je treba in takrat tudi zadeti.

V finalu je Tiršek stopnjeval nastope, po slabem prvem strelu (10,0) in zadržanem začetku je dosegel nekaj zelo dobrih serij in v boju za tretje mesto z dvema boljšima streloma prehitel Korejca **Jiseoka Leeja**. Z novim paralimpijskim rekordom je zmagal Srb **Dragan Ristić**, drugi je bil Ukrajinec **Vasil Kovalčuk**. To je bila za našega strelca izredno naporna, težka in živčna tekma. Mogoče še bolj razburljiva pa tudi za trenerko Polono Sladič, ki ima ogromne zasluge za nadaljevanje uspehov parastrelcev. S tem se je Tiršek izenačil s **Francem Pinterjem**, ki je v svoji dolgoletni strelski karieri prav tako osvojil tri srebrne in eno bronasto paralimpijsko kolajno.

PARASTRELEC FRANCI PINTER - ANČO

Za Pinterja so bile to že osme paralimpijske igre, na katerih je doslej osvojil tri srebrne in eno bronasto medaljo. Ponaša se tudi z naslovom svetovnega in evropskega prvaka. V Tokiu je Pinter v skupini SH1 v svoji paradni disciplini zračna puška stoje za

las zgrešil finalni nastop in osvojil 10. mesto. Razlike so bile majhne, saj je našega najizkušenejšega parastrelca od osmega mesta ločilo le 1,5 kroga. Prva serija je bila odlična, zadnja pa ga je stala finala. Najprej se je pojavil krč v levi, nato še v desni nogi. Ob tem je bilo težko obdržati ritem in streljati optimalno. Nastopil je še v kategoriji R3 zračna puška leže in osvojil 42. mesto.

Na treningu z Ančom (Foto: Vid Ponikvar/Sportida)

PARAATLET HENRIK PLANK

Po Pekingu (2008) in Londonu (2012) so bile za našega atleta to tretje paralimpijske igre. Najbližje medalji je bil v Londonu, ko je v metu kopja osvojil četrto mesto.

V Tokiu je bil naš edini atlet po nastopu razočaran. Organizatorji so mu preveč zategnili metalni stol, kasnejših popravkov pa niso dovolili. Moral je prilagoditi tehniko meta, posledično pa so bili meti krajši. Najboljši je bil četrti met, ko je disk poletel 14,79 metra. Po diskvalifikaciji enega od tekmovalcev je osvojil šesto mesto.

Strelci in osvojene medalje v družbi trenerke Polone Sladič (Foto: Vid Ponikvar/Sportida)

Plank pri metu diska (Foto: Vid Ponikvar/Sportida)

To so bile Anejeve krstne paralimpijske igre. (Foto: Vid Ponikvar/Sportida)

Slovenska paralimpijska odprava Tokio 2020 (Foto: Vid Ponikvar/Sportida)

PARAKOLESAR ANEJ DOPLIHAR

Za našega četrtega paralimpijca je bil to krstni nastop na najpomembnejšem športnem tekmovanju na svetu. Najprej je 31. avgusta v svoji kategoriji H3 nastopil v vožnji na čas in osvojil 13. mesto. Čakala ga je še cestna dirka s šestimi krogi in skupaj 79 kilometri. Z zaostankom 13:29 minute je pristal na devetem mestu in popravil rezultat **Primoža Jeraliča** iz Ria de Janeira. Parakolesarji so od preostalih udeležencev iger tekmovali v dve uri oddaljenem Fudžiju, torej na dirkališču, ki je slovenskim kolesarjem in navijačem na olimpijskih igrah prineslo toliko veselja.

Paralimpijske igre v Tokiu so bile nekoliko nenavadne, saj so potekale skoraj ob praznih tribunah, športniki pa so bili ob strogih varnostnih ukrepih pri gibanju precej omejeni. Kljub temu zagotavljajo, da so bili ob prijaznih gostiteljih in dobri hrani občutki na Japonskem enkratni. Prav tako pa tudi na sprejemu, ki jim ga je po vrnitvi skupaj s ponosnim pokroviteljem **Lidlom** pripravila Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite. Na sprejemu so športnike s čestitkami nagovorili: predsednik Republike Slovenije **Borut Pahor**, dr. **Boro Štrumbelj** in predsednik Zveze ŠIS-SPK **Damjan Lazar**, z bučnim aplavzom, vzkliki in številnimi čestitkami pa pozdravili častni gostje, predstavniki pokroviteljev, parašportniki in navijači.

Franci Slivšek | Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja

IZ DEŽELE CVIČKA

Kratko in sladko poletje se je poslovilo, mi pa s polnimi baterijami streмимо k novim zmagam naproti.

26. MEMORIAL JOŽETA RADEJA IN 1. KOLO LIGE ZPS – GRADEX

V prostorih našega društva paraplegikov je konec maja potekalo tekmovanje v šahu – 26. memorial Jožeta Radeja, ki je bilo hkrati tudi 1. kolo lige ZPS – GRADEX. Tekmovanja se je udeležilo 14 tekmovalcev – šahistov iz štirih pokrajinskih društev paraplegikov Slovenije. Za nemoten potek tekmovanja in sojenje je skrbel arbiter **Marko Jurič**. Tekmovalci so po švicarskem sistemu, sodnikovih navodilih in pravilih FM-FIDE odigrali sedem hitropoteznih krogov v posamezni in ekipni konkurenci. Za poteze v posamičnih partijah so imeli na voljo deset, tetraplegiki pa dvanajst minut.

Po kočanih bojih na črno-belih poljih je prvo mesto in prehodni pokal v posamezni konkurenci za memorial Jožeta Radeja dosegel **Jasmin Sabljakovič**, plaketo za drugo mesto je osvojil **Ljubiša Gajič**, plaketo za tretje mesto pa **Adam Dmitrovič**, vsi iz DP ljubljanske pokrajine. Ob razglasitvi rezultatov je prisotne nagovoril društveni referent za šport **Mirko Sintič**. Vsem se je zahvalil za sodelovanje na tekmovanju, še posebej arbitru Marku Juriču, ter podelil plakete in prehodni pokal. Tekmovanje je bilo posvečeno dolgoletnemu predsedniku društva in odličnemu šahistu Jožetu Radeju.

Memorial Jožeta Radeja v prostorih društva (Foto: arhiv društva)

SLOVENSKA OLIMPIJSKA BAKLA POTOVALA PO DOLENJSKI

Bakla v občini Šentrupert v rokah Vinka Ahlina (Foto: arhiv društva)

Bakla v občini Brežice v rokah Bernarde Zorko (Foto: arhiv društva)

Društvo paraplegikov
Dolenjske, Bele krajine
in Posavja

Šegova 119
8102 NOVO MESTO

Spletna stran:
dpdbp.zveza-paraplegikov.com

E-pošta:
društvo_paraplegikov2@t-2.net

Slovenska bakla je simbol povezovalja. Cilj njenega popotovanja po Sloveniji v spremstvu ambasadorke **Urške Žolnir Jugovar** in tekačev, nosilcev plamenice, je želja povezati občanke in občane iz vseh 212 občin, v njih prebuditi jekleno voljo in širiti vrednote olimpijskega pisma. S prebujeno jekleno voljo in opolnomočena s pozitivno energijo vseh nosilcev bakle in njenih navijačev je navdihovala Olimpijsko reprezentanco Slovenije Tokio 2020 v njihovih predstavah in prizadevanjih za osvajanje vrhunskih dosežkov na 32. olimpijskih igrah nove dobe. Slovensko baklo je izdelala Skupina SIJ – Slovenska industrija jekla. Skupina SIJ je sponzor Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez. Bakla je svojo pot zaključila v Ravnah na Koroškem na dan, ko se je v Tokiu prižgal olimpijski ogenj. Popotovanja bakle po dolenjskih občinah so se udeležili tudi člani našega društva. V občini Škocjan je pri nošenju bakle sodeloval **Gašper Mlakar**, v občini Trebnje **Tone Kanc**, v občini Šentrupert **Vinko Ahlin**, v občini Mokronog - Trebelno **Gašper Peček** in **Tomaž Barbo**, v Mestni občini Novo mesto so baklo ponesli **Jože Cimrmančič**, **Martina Glavič** in naš paralimpijec **Primož Jeralič**, ki je sodeloval tudi pri nošenju bakle v občini Ivančna Gorica.

Olimpijska bakla je potovala tudi po posavskih občinah, kjer so sodelovali člani **Mirko Sintič** in **Franci Slivšek** v občini Krško, v občini Brežice pa **Bernarda Zorko** in **Dušan Rupar**.

SPREJEM NAJZASLUŽNEJŠIH DRUŠTVENIH DELAVCEV V DVORANI DRŽAVNEGA SVETA

Državni svet Republike Slovenije je po javnem razpisu in predlogih izbral 14 dobitnikov najzaslužnejših društvenih delavcev za plaketo Državnega sveta RS v letu 2020. Nagrajenci so plakete prejeli za dolgoletno dejavno delo s področja humanosti, medčloveških odnosov in pripravljenosti nuditi pomoč pomoči potrebnim. Toda epidemija je načrtovano podelitev za 5. december 2020 ob mednarodnem dnevu prostovoljstva prestavila vse do 17. junija 2021.

Slovesno podelitev je naznanila Zdravljica Pihalnega okteta policijskega orkestra, nato pa je nagrajence nagovoril predsednik Državnega sveta RS **Alojz Kovšca** in med drugim pripomnil, da je bilo po podatkih v letu 2019 opravljenega za 11,5 milijonov ur prostovoljnega dela in da prostovoljecem več kot denarna nagrada pomeni osebno zadovoljstvo. »Hvala za vse, kar dajete slovenski družbi, zaradi vas je svet lepši,« je še dodal predsednik. Med dobitniki plaket je na predlog državnega svetnika **Daneta Kastelica** in Zveze paraplegikov Slovenije tudi **Jože Okoren**. V njegovi obrazložitvi so zapisali: »V prostovoljske organizacije in kot prostovoljec je Jože Okoren vključen že preko petdeset let, skratka od svojega dvajsetega leta, ko si je poškodoval hrbtenjačo. Predvsem se je razdal med slovenskimi paraplegiki in tudi drugimi invalidi na področju športa invalidov kot organizator in odličan športnik. V letu 2009 je prejel najvišje priznanje na področju športa v Republiki Sloveniji – Bloudkovo nagrado, v letu 1980 pa tudi Bloudkovo plaketo. S tem dejanjem mu je tudi slovenska država dala priznanje za nje-

Predsednik ZPS Dane Kastelic (levo), na sredini Jože Okoren in desno Jože Globokar (Foto: arhiv društva)

govo pionirsko delo na področju športa invalidov. Jože je tudi dobitnik prve paralimpijske medalje za jugoslovanske športnike paraplegike in tetraplegike leta 1972. Na naslednjih igrah je osvojil še srebrno odličje. Dobrih dvajset let vodi Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Več kot trideset let je vodil šport med paraplegiki, dvajset let pa je bil tudi podpredsednik Zveze paraplegikov Slovenije. Za njegov doprinos k izboljšanju kvalitete življenja slovenskih paraplegikov in tetraplegikov ga je Zveza paraplegikov Slovenije ob štiridesetletnici delovanja odlikovala z zlato plaketo, ob petdesetletnici pa s plaketo častnega člana, s katero se lahko ponašajo samo ustanovni člani Zveze paraplegikov Slovenije. Vsa svoja prostovoljska leta v invalidskih organizacijah si je prizadeval za invalidom arhitekturno dostopne in prilagojene športne objekte in tudi siceršnjo dostopnost grajenega okolja. V ta namen je opozarjal pristojne na pomanjkljivosti dostopnosti športa invalidom in spodbujal iskanje optimalnih rešitev za odpravo ovir v urbanem okolju. V svojem

bogatem športnem in organizacijskem ciklusu je pri ZPS izdal več priročnikov in brošur s ciljem osveščanja mladih paraplegikov v smislu vključitve v športne aktivnosti in posledično zmanjšanje obolenj pri tistih, ki se aktivno ukvarjajo s športom. Ob njegovi sedemdesetletnici in petdesetletnici vožnje z invalidskim vozičkom je skozi literarni zapis v samozaložbi predstavil tudi zgodbo o svoji življenjski poti pod naslovom »Dvajset nageljnov in voziček«. V enciklopediji **»50 let športa slovenskih paraplegikov«** pa je kot eden nosilnih avtorjev predstavil tudi šport Zveze paraplegikov Slovenije.

Na podelitvi sta bila prisotna še **Matjaž Švagan**, podpredsednik DS, in **Janož Kern**, državni svetnik in predstavnik za področje kulture in športa. Ob zaključku se je Državnemu svetu RS v imenu dobitnikov plaket zahvalil predstavnik nagrajenega kvinteta Fantje z vasi, **Tone Plevčak**, in dodal, da je domovina brez prostovoljstva siromašna. Slovesno podelitev je z ljudskimi pesmimi obogatil kvintet **Fantje z vasi**, izbranimi besedami pa povezovala **Patricija Šašek**.

TRADICIONALNA LIKOVNA DELAVNICA PARAPLEGIKOV IN TETRAPLEGIKOV IN DRUŽABNO SREČANJE ČLANOV

Društvo je tudi letos organiziralo že tradicionalno »LIKOVNO DELAVNICO« z udeležbo več kot 10 članic in članov – likovnikov iz lokalnih društev paraplegikov Slovenije, ki zaradi invalidnosti ustvarjajo tudi z usti. Med njimi so tudi slikarji, ki so člani Mednarodnega združenja slikarjev. Svoja likovna dela nekateri izmed njih razstavljajo tudi na odmevnih mednarodnih razstavah. Tu sta predvsem

zelo znana Vojko Gašperut in Benjamin Žnidaršič. Udeleženci delavnice so svoje znanje, pod budnim očesom mentorja Rassa Causevega, izpopolnjevali v različnih tehnikah: akrilu, olju na platno itd. Slikali so z rokami in usti. Likovniki so kljub vročini ustvarjali na zunanjih površinah društva, na svežem zraku. Sproščeno in prijetno vzdušje je bilo opaziti tudi v njihovem ustvarjanju. Namen tovrstnih delavnic je med drugim

tudi ta, da s tem dogodkom seznanimo širšo javnost in vzpodbudimo še ostale k ustvarjanju. Dan delavnice je bil zaznamovan z veselo novico, da se je navdušil in že pričel s prvimi potezami nov član – tetraplegik. Slikarsko delavnico in razstavo del so si poleg lokalnih in nacionalnih medijev ogledali tudi ostali člani društva.

Umetniki ustvarjajo pod uro. (Foto: arhiv društva)

Naša članica in vodja društvene kulturne dejavnosti, Jožica Ameršek (Foto: arhiv društva)

Nad organizacijo je bdela **Jožica Ameršek**, vodja društvene kulturne dejavnosti in akademska slikarka, ki je imela že šesto samostojno razstavo, trenutno v knjižnici Sevnica. Na ogled je bila od 3. septembra pa do 2. oktobra tekočega leta. Njen talent so odkrili že učitelji v osnovni šoli, ker so bili njeni zvezki okrašeni z raznimi ornamentami. Njen prvi umetniški talent se je začel, ko se je vključila v Likovno sekcijo pri Zvezi paraplegikov Slovenije. Pod mentorskim vodstvom akademskega slikarja Mladena Stropnika, grafika **Jožeta Potokarja** in **Rassa Causeviga** se je izpopolnjevala v različnih tehnikah, najraje pa ustvarja v olju na platno. Poizkusila se je tudi v grafiki in na natečaju za zlato paletu prejela certifikat kakovosti.

DRUŽABNO ČLANSKO SREČANJE

Ob izboljšanju epidemioloških razmer in omilitvi ukrepov Vlade RS v povezavi z epidemijo smo na društvu organizirali družabno člansko srečanje. Končno, bi lahko rekli ... Srečanje je potekalo na sedežu društva, v Novem mestu, v začetku julija 2021. Pridružili pa so se nam tudi svojci članov in sodelavci društva. Predsednik društva Jože Okoren je v pozdravnem nagovoru vsem udeležencem zaželel dobrodošlico. Srečanju pa se je pridružil tudi **Matej Žagar**, predstavnik podjetja Soča oprema d. o. o. Predstavil je novosti in načine nabave medicinsko tehničnih pripomočkov, ki jih ponuja njihovo podjetje. Z veseljem pa je odgovoril na veliko vprašanj, ki smo mu jih zastavili udeleženci srečanja. Ob tej priložnosti je **Jože Okoren** izročil pozornost – sliko (delo naše članice) članu Jožetu Simončiču, ki je v tem letu praznoval okrogli jubilej. Sliko pa je v imenu društva izročil tudi dolgoletni »sodelavki« **Mariji Muška** ob njeni upokojitvi. S tema dariloma se je v imenu društva zahvalil obema za dolgoletno sodelovanje in pomoč. Člani so se dogodka množično udeležili. Po pogovorih sodeč je bilo to srečanje zelo dobrodošlo in zaželeno, saj je preteklo že veliko časa od našega zadnjega skupnega snidenja. Za dobrote z žara

Uvodni pozdrav pred društvom (Foto: arhiv društva)

Izročene slike Mariji Muška in Jožetu Simončiču (Foto: arhiv društva)

je poskrbel kuhar **Pavle**, v prijetnem klepetu in sproščenem vzdušju pa

so se udeleženci družili do poznega popoldneva.

DRUŠTVO SODELOVALO NA SEJMU DOLGOŽIVE DRUŽBE IN PREDSTAVITVI PROJEKTA SI4CARE

Mestna občina Novo mesto je skupaj z **Univerzo v Ljubljani** (nosilci projekta) na otvoritvenem dogodku v sredo, 8. septembra, v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu pripravila predstavitev projekta **SI4CARE**. Posvet »Odgovori Slovenije na izzive starajoče se družbe« je bil otvoritveni dogodek ob začetku procesa strateškega načrtovanja slovenskega in regijskega pristopa do izzivov starajoče se družbe. Projekt **SI4CARE oziroma socialne inovacije za celotno oskrbo starajočega se prebivalstva** v jadransko-jonski regiji stremi k zdravemu in družbeno vključenemu staranju. Vizija projekta je vzpostaviti učinkovit ekosistem dolgotrajne oskrbe, ki temelji na socialnih inovacijah. Ekosistem bo omogočala digitalizacija ter ga podpirala zakonodaja. Ekosistem bo v pomoč starostnikom tudi na odročnih oziroma oddaljenih območjih, kjer jih bo ohranjal vključene v skupnost. Glavni cilj projekta je prispevati k ustvarjanju učinkovitega ekosistema za uporabo socialnih inovacij v okviru integrirane socialne in zdravstvene oskrbe starostnikov v državah ADRION. To je bila prva predstavitev omenjenega projekta. Namen dogodka je bil spodbuditi lokalne skupnosti k

Predstavitev projekta SI4CARE (Foto: arhiv društva)

aktivnemu, strateškemu pristopu k socialnemu razvoju in vlaganju vanj. Na dogodku so s primeri dobrih praks predstavili glavna področja starajoče se družbe, ki potrebujejo pozornost vseh relevantnih deležnikov. Primarni cilj je dvig kakovosti življenja v naših skupnostih, usmeriti pogled v prihodnost, poiskati morebitna partnerstva za iskanje sinergij na področju dolgotrajne oskrbe z željo po aktiviranju preostalih lokalnih deležnikov. Prisotne so nagovorili župan MO Novo mesto, mag. **Gregor Macedoni**, vodja projekta, prof. dr. **Vlado Dimovski**, državna sekretarka na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, **Mateja Ribič**, evropska poslanca, mag. **Romana Tomc** in **Franc Bogovič**. Osrednji del dogodka je predstavljala okrogla miza, kjer je **Carmen Ra-**

jer iz CSD Krško predstavila projekt MOST – Do čim daljše samostojnosti v domačem kraju, upokojenka **Amalija Šiftar** pa je spregovorila o dobri praksi projekta Starejši za starejše. **Biserka Marolt Meden** iz Srebrne niti je opozorila na nujnost sistemsko urejenega stabilnega vira financiranja socialne oskrbe, **Denis Sahernik** pa je predstavil izzive pri institucionalni oskrbi starostnikov. Na otvoritvenem posvetu so sicer sodelovali predstavniki lokalnih skupnosti, civilne družbe, predstavniki ministrstev in evropske organizacije, ki izvaja storitve za starejše, projektni partnerji ter drugi. V okviru posveta je na pobudo in s podporo NIJZ potekal tudi **Sejem dolgožive družbe**, na katerem se je s svojo stojnico predstavljalo tudi naše društvo.

17. MEMORIAL VLADA ČURČIJA – TEKMOVANJE V ŠPORTNEM RIBOLOVU

Septembra smo organizirali **17. memorial Vlada Čurčija v ribolovu**. Tekmovanje je potekalo ob ribniku Raztez - Brestanica (Ribiška družina Brestanica - Krško). Udeleženi je bilo 18 ribičev iz šestih pokrajinskih društev. Ob 8. uri zjutraj so se tekmovalci zbrali ob ribniku. Pozdravil in nagovoril jih je referent za šport iz Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, **Mirko Sintič**, ter tekmovalce seznanil s pravilnikom o ribolovu, ki je bil poslan tudi skupaj z vabilom na tekmovanje. Prisotne sta nagovorila tudi predstavnika Ribiške družine Brestanica - Krško. Sledil je popis tekmovalcev in žrebanje lovnih mest. Tekmovanje je potekalo v posamezni

Naš član Gašper Peček tudi državni prvak v ribolovu (Foto: arhiv društva)

konkurenci po pravilniku o lovu rib Ribiške zveze Slovenije. Tekmovanje za memorial je potekalo samo z »MATCH palico« z rolo (palico z »mašinc«, brez štek palice). Vaba in hrana sta bili dovoljeni samo na kostne črve in koruzo. Po pretečenem času za ribolov in tehtanju ulova je sledila razglasitev rezultatov in podelitev pokalov, ki jih je podelil **Mirko Sintič**. Vsem se je zahvalil za udeležbo, predvsem pa Ribiški družini Brestanica - Krško za vso pomoč in dobro izpeljano tekmovanje. Največ rib je ulovil **Rudi Centrih** iz DP jugozahodne Štajerske (12510 g), drugi je bil **Gašper Peček**, član našega društva DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja (10260 g), tretje mesto pa je osvojil član DP Koroške, **Boštjan Javernik** (6140 g).

Prehodni pokal je osvojil Rudi Cen-

trih (DP JZ Štajerske). Za prehodni pokal velja pravilo, da preide v trajno last po treh zaporednih zmagah ali po petih zmagah v presledkih. Najtežja riba se je ujela ribiču **Venčeslavu Bezjaku** – 4350 g (DP Prekmurja in Prlekije). Skupni ulov ribičev tekmovalcev je bil **67,440 kg**.

Naj omenimo še, da se je naš član **Gašper Peček** udeležil državnega prvenstva v športnem ribolovu za invalide julija letos. S ponosom sporočamo, da je obranil lanski naslov državnega prvaka v ribolovu. Iskrene čestitke in še veliko uspehov v bodoče.

PRIPIS GAŠPERJA PEČKA:

»Tudi letos je potekalo državno prvenstvo v ribolovu rib s plovcem ob Škal-

skem jezeru v Velenju. Vreme je bilo precej klavrno, celo nekaj drobnih kapljic je padlo, vendar je zdržalo vse do konca brez kakšnega nezaželenega tuširanja. Prijetno brez sončka in nič prevroče. Edino veliko vprašanje je bilo, kam so se skrile ribe. Vse dobrote, ki sem jih tako skrbno pripravil v pričakovanju za eno goro rib, vendar nič, čisto nič. Ampak tudi ta mali drobižek je lahko zmagovalen.

Osvojiti naslov državnega prvaka je prijeten občutek. Ubrani ta naslov je pa še toliko slajši. Obenem bi se še rad zahvalil našemu Društvu paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja za vso pomoč in podporo, Optiki Lah za očala, ki očitno dobro privabljajo ribe, RTS MEDICAL d. o. o., Ribiški družini Sevnica in prijatelju **Simonu Čulku** za pomoč.«

Najboljši na tokratnem memorialu Vlada Čurčija (Foto: arhiv društva)

OSTALI DOGODKI

Poleg naštetega smo gostili tudi mednarodne študente v okviru DP ljubljanske pokrajine, ki vsako leto organizira Mednarodni **Tabor za paraplegike in tetraplegike**, na katerem so prisotni prostovoljci iz tujine. Tabora so se udeležili prostovoljci iz Portugalske, Španije, Belgije, Češke, dve Italijanki ter nekaj članov društva in en član DP Gorenjske. Kot je v navadi, so se tudi letos oglasili na našem društvu, kjer smo prostovoljcem razkazali prostore in poklepetali. Tabor je namenjen vsem našim članom

Vsi zbrani pri uti na društvu (Foto: arhiv društva)

in je priložnost za obnovev znanja angleškega jezika ter nova spoznanja o njihovi kulturi, hrani in državi.

V društvu pa se odvija mnogo (kljub kroni) ostalih dejavnosti, ki niso tako »medijsko« opevane, a so za naše uporabnike življenjsko zelo pomembne. Opravljamo vse prevoze za posameznike, ki nimajo svojega prevoza, ter pomagamo posameznim članom pri prilagajanju stanovanja, kopalnic ... Tudi ostali programi potekajo po načrtu.

Anka Vesel, Alenka Oblakovič, Peter Robnik | Društvo paraplegikov Gorenjske

GORENJSKE KAPLJICE

Kljub poletju in počitnicam je delo in druženje v društvu – ob upoštevanju preventivnih ukrepov – potekalo po običajnem urniku. V juniju, juliju in avgustu smo se družili na izletu in pikniku, likovni delavnici in srečanjih članic društva. Počitniško stanovanje v Novigradu je bilo v poletnem času polno zasedeno, prav tako se je veliko članov udeležilo obnovitvene rehabilitacije v domu paraplegikov v Pacugu, Termah Radenci in Thermani Laško ter letovalo v domu paraplegikov v Pineti.

V kolikor bodo epidemiološke razmere dopuščale, bo jeseni zopet stekla rekreacija v športni dvorani Biotehničnega centra Naklo, v oktobru pa se bomo družili v Semiču. A o tem in še o čem v naslednji izdaji Paraplegika

ANKA VESEL

GORENJCJI NA 52. HROVATINOVEM MEMORIALU V ATLETIKI

Vsoboto, 11. septembra, je na Ptuju potekal 52. Hrovatinov memorial z mednarodno udeležbo in hkrati 31. državno prvenstvo v atletiki. Udeleženci so se pomerili v troboju – metu kopja, diska in krogle ter z vožnjami na 100 metrov, 800 metrov z invalidskimi vozički in 100, 200, 400 m s športnimi vozički, t. i. formulami. Društvo paraplegikov Gorenjske je zastopalo pet tekmovalcev. V troboju je med moškimi veterani slavil **Metod Zakotnik**, bron pa si je prislužil **Janez Globevnik**. Pri

ženskah je v troboju v svoji kategoriji **Anka Vesel** zasedla tretje mesto, pri moških pa prav tako v svoji kategoriji **Aljoša Ažman** četrto mesto. Absolutni zmagovalec tekmovanja je zagotovo **Jernej Slivnik**, sicer odlični slovenski parasmučar, ki si je prislužil kar pet medalj. Jernej živi za smučanje, a nedvomno bi tudi v atletiki lahko posegal po vrhunskih rezultatih. Tekmovanje poteka v soorganizaciji Zveze paraplegikov Slovenije in Zveze za šport invalidov – Slovenski paralimpijski komite.

Zmagovalni oder – veterani (Foto: arhiv društva)

dpg DRUŠTVO
PARAPLEGIKOV
GORENJSKE

Ul. Lojzeta Hrovata 4/c
4000 KRANJ

Spletna stran:
dpgkr.si

E-pošta:
dp.gorenjska@gmail.com

Vse Jernejeve medalje (Foto: arhiv društva društva)

ALENKA OBLAKOVIČ

DOMIŠLIJSKO OBARVANA VIBRACIJA USTVARJALNOSTI

»Človek žanje uspeh, kadar sledi svojemu najmočnejšemu hrepenenju.«

Philip R. Cohen

Skupina krepko ljubeznivih, navdihujoče domiselnih, vsestransko uspešnih frajl znotraj Društva paraplegikov Gorenjske (v nadaljevanju ŽS DPG) se je v obdobju od izida predhodne številke Paraplegika do sedaj, ko prebirate to številko, kljub vmesni precej zopni, moreče zahtohli pa neznosno oblivajoči sopari v zraku dvakrat zbrala na svojem rednem mesečnem pogovornem, ustvarjalnem in sladkosnednem srečanju. Vsa srečanja so se odvijala na sedežu DPG v Kranju. Običajno v juliju in avgustu nismo imele tovrstnih srečanj, a glede na dosežanje izkušnje in vnaprej napovedano nič kaj rožnato epidemiološko sliko (COVID-19) v jeseni 2021, ki smo ji lahko sledile v medijih, smo se v začetku letošnjega poletja soglasno dogovorile, da aktivno izkoristimo ves čas, ki nam je do takrat še na voljo za druženje. Junijsko srečanje je uradno odpadlo zaradi napovedane nizke udeležbe. Članice naše ŽS, ki so imele ta dan (četrtek, 24. 6. 2021) možnost priti na sedež društva, so se pridružile udeležencem (beri izvrstnim slikarjem) likovne delavnice, ki jo enkrat letno organizira Društvo paraplegikov Gorenjske. Julijsko srečanje, 21. 7. 2021, je bilo namenjeno poglobljenemu klepetu o temah, ki jim v občasnih, priložnostnih pogovorih v živo ali po telefonu kar ne damo zelene luči. Ker se mesečnih srečanj ŽS DPG udeležuje bolj ali manj stalna zasedba močno učljivih, preprosto kolegionalno složnih pa romantično pozitivno otožnih frajl, je med nami tudi zavidljivo visoka pa globoka stopnja zaupnosti in prijateljske soodvisnosti. Skupaj zmoremo postaviti na glavo ali v smer 'tapravo' oziroma iz enostavne v komplicirano ali obratno čisto vsako stvar na tem svetu. V tem nas naše, navidezno "fizično močnejše polovice", vsekakor ne morejo prekositi. Iz samega samozavestnega navdušenja, ker je bila po celoletni odsotnosti zopet med nami, nas je tokrat s slastnim pecivom razveselila naša ljuba **Ivanka B.** A njena soi-

menjakinja **Ivanka Š.** ni za njo niti malo zaostajala. Tudi ona nas je obdarila s starostno modrostjo in odlično sladkostjo, ki se je kar prehitro raztopila v naših ustih. V pogovoru smo se pomudile tudi pri našem nedavno preminulem članu **Marjanu Kadivcu**, ki smo ga ljubkovalno klicali Kadivčev ata. Že pred časom smo temu primerno poimenovali tudi njegovo, še vedno vrlo gibčno, prijazno, rdečelično pa srčno dobrovoljno ženo **Jožico**, ki nas prav tako zelo rada po materinsko "pocrklja" z njenimi doma narejenimi dobrotami. To smo imele možnost okusiti na našem avgustovskem shodu vznemirljivo, razveseljivo pa prepričljivo strastnih, neustrašnih in odločnih žensk (ŽS DPG). Pred odhodom domov smo se odločile, da se bomo na naslednjem srečanju domišljijško poigrale z vlivanjem akrila na platno. To pa zato, ker nam je **Anka** pokazala čudovite fantazijske stvaritve naših udeležek junijske likovne delavnice, nad katerimi smo bile preostale članice ŽS DPG povsem impresionirane in smo želele tovrstno slikovno izrazno tehniko tudi same "sprobat". Naša »idejna vodja« nam je nekaj dni pred avgustovskim srečanjem, ki se je zgodilo v sredo, 18. 8. 2021, poslala prijazno e-sporočilo, v katerega je zapisala vse potrebščine, ki smo jih potem prinesle s seboj, in nekaj videoposnetkov, ki jih lahko najdemo na spletu, kjer smo si lahko ogledale različne načine vlivanja akrila in domišljijške "obdelave" samega akrila na platno. Vse udeležke srečanja smo ob tem barvitom ustvarjanju neizmerno uživale. Čeprav smo občasno vmes tudi malce vzdihovale, ker se barve niso razlivala in prekrivale po platno tako, kot smo želele. Meni je Anka pomagala pri izdelavi povsod tam, kjer so bile moje roke prekratke (za v usta nositi so pa vedno zadosti dolge!!!), sicer bi se preveč barv in vzorcev razlilo po meni. Pošteno povedano, nekatere smo ob koncu delavnice tudi malo bolj nergavo "obdelale" svoj izdelek. Vse v stilu slovenskega reka, da je sosedova trava vedno bolj zelena. Ampak smo se brž medsebojno potolažile, tako da smo sosedin končni izdelek pohvalile malce bolj plastično nazorno ter v srce

in um krepko prodorno. Z obilno mero prijateljske spodbude in pristnega veselja nad lastnim in tujim uspehom. In to brez vsake hinavščine! Poleg že imenovane Jožice nas je ta dan s svojimi sladkimi dobrotami razveselila še **Slavka**. Nekatere moje sočlanice so prav občudujoče fenomenalne v pripravi slastnega peciva in zato imamo ostale kar malo slabo vest. Potem nas prve brž potolažijo z besedami: "Bodite brez skrbi! Vse je narejeno z ljubeznijo." Tokrat so se nam pri ustvarjanju in kasnejšem pospravljanju pridružile še **Mojca K., Marjetka** (Janjina osebna asistentka) in **Cvetka**. Najmlajša udeleženka je bila **Jovitina** vnukinja **Maša**. Ob koncu srečanja smo se vsi skupaj, vključno s predsednikom DPG, zahvalili našemu dosežanju vozniku društvenega kombija, **Dejanu**, za vsa leta vztrajnega, dobrovoljnega, ustrežljivega in empatičnega dela med nami ter za vse, res srečno in varno prevožene poti. V hvaležen prijateljski spomin smo mu podarili sliko, ki jo je posebej zanj narisala Anka. Sedaj ga bo pri tem delu nadomestil **Roman**. Naslednje srečanje ŽS DPG se bo vršilo v sredo, 15. septembra 2021. Takrat bomo izdelovale različne zapestnice. Doma narejene bižuterije itak ni nikoli preveč. Ko boste brali ta članek, bo ta dogodek le prijeten, prisrčen spomin, ki nas bo obenem obogatil z lepim, ročno izdelanim okrasjem. Več o tej izdelavi vam bom napisala prihodnjič.

Ko se razliva barve. (Foto: Anka Vesel)

DRUŽENJE OB RIBNIKU ŽEJE

V nedeljo, 26. junija, smo se člani, spremljevalci, prijatelji in svojci našega društva zbrali na tradicionalnem druženju v naravi. Tokrat nas je pot vodila k ribniku Žeje. Idiličen in urejen prostor obkrožajo trije ribniki, senca pa prijetno ščiti pred vročim soncem. Kljub izredno vročemu dnevu smo se zbrali v lepem številu. Ob prijetnem klepetu, izmenjavi mnenj in

koristnih informacij se je dopoldne hitro prevesilo v pozno popoldne, ko so se poslovili še zadnji udeleženci.

Organizacijske niti so bile tokrat v **Marjanovih** rokah, za žar sta poskrbela **Andraž** in Jože, za postrežbo in pospravljanje pa prostovoljke in prostovoljci. Prav vsem, ki ste pripomogli, da smo preživeli prijeten dan, se iskreno zahvaljujemo.

Klepet v prijetni senci (Foto: arhiv društva)

ANKA VESEL

TRADICIONALNA LIKOVNA DELAVNICA DRUŠTVA

V prostorih društva je v četrtek, 24. junija, potekala likovna delavnica, ki jo že 16. leto zapored organizira naše društvo. Delavnica je v prvi vrsti namenjena slikarjem – para in tetraplegikom, vendar smo vsako leto veseli vseh, ki se odzovejo našemu vabilu, saj sta poleg likovnega ustvarjanja pomembni tudi izmenjava izkušenj ter socialna vključenost ranljivih skupin, ki je bila – zlasti v zadnjem letu, zaradi ukrepov ob epi-

demiji – na hudi preizkušnji.

Slikarji in slikarke so nadgrajevali svoje znanje v akrilu in olju na platno. Pridružile so se jim članice ženske sekcije društva, ki rade spoznavajo nove načine ustvarjanja. Pod Ankinim idejnim vodstvom so se preizkusili v tehniki zlivanja akrila na platno. S kombinacijo akrilnih barv, medijev in pripomočkov so ustvarili čudovite in barvite vzorce na platnu. Član društva in vodja likovne sekcije pri ZPS, Me-

tod Zakotnik, je zbrane nagovoril in se jim zahvalil za udeležbo. Spomine na druženje in ustvarjanje je v fotografski objektiv ujel član društva in fotograf **Andraž Muljavec**, ki je bil na voljo tudi za vprašanja, povezana s fotografiranjem ustvarjenih del. Za pomoč se zahvaljujemo prostovoljkam, ki so poskrbele za naše dobro počutje ter nam pomagale pri čiščenju.

Delavnico sofinancira Javni sklad kulturnih dejavnosti RS.

Na tradicionalni likovni delavnici v Kranju (Foto: arhiv društva)

Štajerci na likovni delavnici v Kranju (Foto: arhiv društva)

PETER ROBNIK

NARAVA, KOT JO VIDIJO PTICE

V sredo, 16. junija, smo se člani društva in spremljevalci s svojimi vozili podali na Pohorje oz. na vrh Rogle. Cilj izleta je bila Pot med krošnjami dreves na višini

20 m, celotna pot pa je dolga 1043 m. Uživali smo v razgledu celotne pokrajine, ki je iz te perspektive prav idilična. Tudi vreme nam je služilo, nebo je bilo brez oblaka, tako da je pogled segal zelo daleč. Povzpeli smo se še na razgledni stolp, ki je na višini 37 m

Med pohorskimi vršaci (Foto: arhiv društva)

in je popolnoma dostopen z invalidskimi vozički. Hrabri spremljevalci so se lahko na povratku s stolpa spustili po toboganu in si tako skrajšali sestop. Po zaključku sprehoda smo še nekaj časa ostali na Rogli in se nato podali v dolino ter se ustavili v Zrečah, kjer smo se okrepčali, strnili svoje vtise in se nato vsak po svoje podali proti domu.

Vangannelska 8/f, 6000 KOPER

Spletna stran: društvo-para-kp.siE-pošta: dpik.koper@gmail.com

MORJE, REFOŠK IN PRŠUT

IZLET Z LADJICO OB NAŠI OBALI

VDruštvu paraplegikov Istre in Krasa je bila že večkrat izrečena želja po izletu z ladjico, zato smo se odločili, da v letošnjem poletju to realiziramo. Kot dogovorjeno smo se z veliko organizacijsko pomočjo našega predsednika **Bena** odpravili na lepo sredo, **18. avgusta 2021**, na izlet z ladjico. Nekaj članov društva in ostalih takrat nastanjenih "domskih" iz drugih društev smo se ob 15. uri na carinskem pomolu v Izoli vkrcali in s pomočjo šibke burje zapluli ob slovenski obali.

Zasidrali smo se v bližini sečoveljskih solin ob školjčišču in ob šibkem bučanju morja ter prijetnem pogovoru in dalmatinski glasbi mastili s školjkami in nato še z odličnim brancinom. Zraven spada tudi

odlično primorsko vino, tako da je riba res zaplavala trikrat – v morju, olivnem olju in vinu.

Kar prehitro smo opazili, da je sonce že precej nizko, zahrumeli so ladijski motorji in štart nazaj proti Izoli. Vsak se je zatopil v svoje spomine, zato je pogovor zamrl in nazaj smo pluli v tišem zanosu.

Ob velikem zanimanju naših članov in članov Društva paraplegikov severne Primorske smo izlet z ladjo ponovili 10. septembra 2021. Skupna organizacija je lažja in zanimivejša. Tudi spoznavanje članov med društvi je s trenutnimi zdravstvenimi razmerami precej zamrlo. In ker smo si ljudje različni, je tokratni izlet ponudil različna doživetja vsakemu posebej.

Doživeli smo veliko zabavnega, sproščujočega, navdihujočega in adrenalinskega. Prepustili smo se ogledu lepote naše obale in odpovali malo drugačnemu dnevu na proti – na doživljajsko pot, na kateri smo doživeli vse raznolikosti, ki jih ponuja morje. Lep pogled, pestrost vodnega sveta, sonce, morski zrak, dobrote morja na mizi, hkrati pa tudi dotik življenja, doživetje sedanjosti in upanje v prihodnost. Vsak izlet, ki ga doživimo, vnaša v naša življenja nekaj novega. In zakaj ne bi tudi mi malo užili te drugačnosti.

Prekrasen dan v super družbi sočlanov in severnoprimorskega društva (Foto: arhiv društva)

PROMOCIJSKA LIKOVNA DELAVNICA

Društvo paraplegikov Istre in Krasa je 22. avgusta 2021 v Konferenčni dvorani rehabilitacijskega centra v Pacugu organiziralo promocijsko slikarsko delavnico. Cilj društva je bil razširjati umetnost in skozi principe ustvarjalnosti, ki so lastni umetniškim praksam, v ljudeh razpirati željo po ustvarjanju ter jim to skozi skupni proces ustvarjanja tudi omogočati. Naši umetniki so pokazali svoja interdisciplinarna umetniška znanja in mehanizme slikanja z usti.

Na delavnici so se predstavili: **Vojko Gašperut, Benjamin Žnidaršič, Željko Vertelj, Dragica Sušanj**, ki so pod mentorskim vodstvom **Rassa Causeviga** spodbujali tudi druge, da se poskusijo v slikanju. Mnogi med njimi

Delavnico si je z zanimanjem ogledal tudi direktor doma. (Foto: arhiv društva)

so z zanimanjem spremljali njihovo delo. Tetraplegik **Dominik Lozar** je vzel slikarski čopič kot izziv in se posku-

sil na platnu izraziti po svoje. Začetki so vedno težki, vendar si je z vztrajnostjo marsikateri osmislil svoje življenje.

MLADEN FABJAN

OBČINA ANKARAN – OBČINA PO MERI INVALIDOV

Včetrtek, 1. julija 2021, smo bili vabljeni na sestanek – občina po meri invalidov, na katerem so sodelovali predstavniki več društev in ki je bil v prostorih občinske uprave Občine Ankaran. Udeležil se ga je tudi naš član in tajnik društva **Mladen Fabjan**.

Sestanek je vodila strokovna sodelav-

ka **Janja Rižnar**. Na njem smo šli skozi akcijski načrt, ki ga je pripravila Občina Ankaran, in sicer glede odprave arhitekturnih in ostalih ovir tudi za druge skupine invalidov (slepih, gluhih). Po sestanku smo odšli na teren pogledat dejanske ovire, in sicer parkirišča za invalide, dostop do banke – bankomatov, lekarno, pošto, trgovine. Lahko

zapišemo, da so v glavnem vsi dostopi dokaj dobro urejeni, vključno z dostopom do njihove občinske uprave. Nekaj malega je le težav pri pločnikih (neravni in viseči teren in ponekod višji robniki). Občini Ankaran se zahvaljujemo za vabilo in upamo na še bolj uspešno sodelovanje v bodoče.

Z DRUŠTVOM DRUGI DOM ISTRA SMO SI OGLEDALI DOSTOPNOST DO MESTNE PLAŽE, IGRAL IN STRANIŠČ V KOPRU

Zdruštvom Drugi dom Istra, kjer je predsednica **Olga Franca**, ki je tudi podžupanja Mestne občine Koper, smo si v sredo, 23. 6. 2021, ob 18. uri na koprski mestni plaži ogledali prve aktivnosti projekta, ki ga sofinancira MO Koper preko javnega razpisa spodbujanja promocije zdravja:

»GIBAMO Z INVALIDI in STAREJŠIMI v mestu in na podeželju.

Se lahko KAKOVOSTNO GIBAMO IN RAZGIBAVAMO?»

S projektom želimo preveriti, v kolikšni meri javne površine v mestu in na podeželju MO Koper sledijo določilom konvencije ZN o pravicah invalidov, z neposrednim preverjanjem dostopnosti in obstoječih javnih po-

Prijetno s koristnim v lepem vremenu (Foto: arhiv društva)

vršin (otroških igrišč in drugih površin za rekreacijo v mestu in na podeželju, možnost dostopa do morja in javnih ustanov v mestu); uporabnost obstoječih javnih površin z neposredno izvedbo delavnic in demonstracij vadbe za ciljne populacije; ozaveščati širšo javnost o pomenu gibanja in redne telesne dejavnosti kot ene od najpomembnejših sestavin zdravega življenjskega sloga, ki omogoča družjenje več generacij; vzpodbuditi odločevalce, da v smislu zagotavljanja pravice enakih možnosti vseh ljudi

načrtujejo politike in sprejmejo ukrepe, ki omogočajo neodvisnost in enakovredno vključevanje ljudi z različnimi oviranostmi.

V Kopru smo pregledali dostop za invalide in starejše na mestnem kopalnišču, otroško igrišče in prilagojenost javnih stranišč za invalide. Zbrali smo vse predloge, pripombe in slikovno gradivo ter ugotovili, da mestna plaža za invalide nima nobenega dostopa do morja, tudi infrastruktura za premikanje z invalidskimi vozički je dotrajana – precej je neravnin. Glede javnih

stranišč na plaži je situacija boljša, saj sta dostopni kar dve urejeni in čisti stranišči za invalide. Slabše je le z javnim straniščem v središču mesta (Taverna), ki je vedno zaklenjeno, drugo javno stranišče pri mestni tržnici pa je zelo lepo urejeno za invalide in tudi čisto. Pohvala gre tudi otroškemu igrišču nasproti banke San Paolo, kjer je narejena posebna gugalnica za invalidne otroke, kjer se lahko gugajo kar na vozičku. Za zaključek je sledila še pogostitev vseh sodelujočih.

DRUGI IZLET NA NOTRANJSKO

Izlet na Notranjsko smo morali zaradi povpraševanja članov ponoviti v petek, 23. 7. 2021. Zaradi priporočil izlete oblikujemo v manjših skupinah. V interpretacijskem centru v Dolenji vasi ob Cerkniškem jezeru sta nas prijazno sprejela **Kristina** in **Vekoslav Kebe**. Cerkniško jezero je največje evropsko presihajoče jezero in nas s svojo čarobnostjo vabi prav vse dni v letu, pozimi pa se njegova vodna gladina vsako leto za nekaj dni spremeni tudi v pravilčno naravno drsališče. V muzeju je prikazano z unikatnim modelom – živo maketo, kjer v pomanjšanem merilu vidimo njegov prostorski položaj, širšo kraško okolico med coprniško Slivnico in gozdnatimi Javorniki. Ob strokovni

razlagi natančno spoznamo delovanje vodnega sistema oziroma nastajanje in presihanje tega kraškega fenomena. Ob prikazu vodnega sistema spremljamo tonske posnetke življenja ob jezeru, tako resnično občutimo vso naravo, vodo, ptice, živali ...

Dvourni ogled z izčrpano razlago smo zaključili z mnogimi odgovori na vprašanja, ki so se porajala v naših glavah. Po kratkem oddihu smo se naložili v avtomobile in kombije in se odpeljali proti Slivnici (1114 m). Pot na Slivnico je izredno primerna za pohodnike. Je lahka pohodna pot, ki je le mestoma strmejša. Ravno prav hoje v hrib, večinoma po soncu in z razgledom na presihajoče Cerkniško jezero ima namreč poseben čar v različnih

vremenskih pogojih in letnih časih. Lahka pohodna obutev je obvezna. Na vrhu pa se obvezno nagradimo s pijačo, sladico ali drugim prigrizkom. Za domom na Slivno vas pot vodi do jame, ki predstavlja izhodišče coprnicam. Od tu je tudi najlepši razgled na čudovito presihajoče jezero. Iz te točke lahko opazujete tudi jadralne padalce, ki izkoriščajo ugodno termiko. Vzpon na Slivnico smo dobili zagotovo poplačan z razgledom na Cerkniško polje in čudovito jezero, ki bo ob vsakem vašem vzponu imelo drugačno obliko. Privoščili pa smo si tudi kosilo in v prijetni družbi zaključili dan.

Prikaz vodnega sistema (Foto: arhiv društva)

Opekarniška 15/a
3000 CELJE

Spletna stran:
društvo-para-ce.si

E-pošta:
dce.paraplegik@guest.arnes.si

CELJSKI GROFI

Kljub času dopustov se je v letošnjem poletju kar dogajalo. Namesto izleta smo se zbrali kar v Celju in si tam pogledali zanimive stvari, ob koncu poletja smo uspeli pod streho spraviti tudi naše letno srečanje. Kljub temu pa smo vse poletje imeli v mislih predvsem olimpijske in še bolj morda paralimpijske igre v Tokiu, kjer sta zelo uspešno nastopala Franček Gorazd Tiršek in Henrik Plank. Tudi ostali športniki so se še kako izkazali na ligaških tekmovanjih pod okriljem ZPS in državnih prvenstvih.

POHAJKOVANJE PO CELJU

je bilo nadomestek za vsakoletni izlet. Predvsem zaradi negotove situacije smo tokratni izlet spremenili v izlet po našem Celju. Tudi o domačem kraju lahko namreč izvemo marsikaj novega in poučnega. Na vroč julijski poletni dan se nas je zbralo 24 članov in spremljevalcev. Dopoldne smo si ogledali razstavo »**Celeia – mesto pod mestom**« v Pokrajinskem mu-

zeju Celje, kjer smo spoznali življenje v Celju v času Rimljanov. Med sprehodom po mestnem jedru nam je vodič predstavil še razvoj Celja skozi stoletja, predvsem pa, kaj je za mesto pomenil prihod železnice. Sledil je zaslužen odmor za kosilo in osvežitev, nakar smo se odpravili v Tehno park Celje, kjer smo v več kot dveh urah raziskovanja lahko spoznali in preiz-

kusili marsikaj zanimivega, od čisto preprostih stvari, kot so razne optične prevare, ležanje na postelji žeblicev do robotov in navidezne resničnosti in še marsičesa. Res zanimivo in predvsem poučno. Včasih kar malo pozabimo, da ni vedno potrebno hoditi daleč, ampak lahko tudi doma izvemo marsikaj novega in zanimivega.

O Celju smo izvedeli veliko novega. (Foto: arhiv društva)

IZLET PO VELENJU

na katerega nas je povabil **Enis**, smo opravili kar z električnimi pogoni. Tokrat nas je bilo prisotnih pet članov, upamo pa, da se nas na naslednji podobni vožnji zbere še več. Zbrali smo se na novem prireditvenem prostoru pred Velenjskim jezerom, se po lepo urejeni poti ob obeh jezerih odpeljali do Šoštanja, naredili krožno pot okoli Škalskega jezera, si ogledali še mestno jedro Velenja in se na koncu odpravili na dom Janeza Hudeja v Vinski Gori, kjer smo ga s svojim obiskom prijetno presenetili. Zanimivo popoldne se je kar prehitro zaključilo ob načrtovanju naslednjega podobnega srečanja.

Pavza ob Šoštanjskem jezeru (Foto: arhiv društva)

Kamp Menina ponuja veliko doživetij. (Foto: arhiv društva)

KAMP MENINA

je bil kraj letošnjega letnega srečanja članov. Natrpan urnik športnih tekmovanj ob začetku poletja je naše tradicionalno srečanje prestavil na konec meseca avgusta. Za začetek smo imeli predvideno panoramsko vožnjo z ročnimi kolesi in električnimi pogoni, ki pa je zaradi nenavadno hladnega vremena žal odpadla. Zato smo srečanje začeli z ogledom Mozirskega gaja in ko je skozi oblake vendarle pogledalo tudi sonce, se je naše že tako dobro razpoloženje le še dvignilo. Gaj nas s svojo lepoto tudi tokrat ni razočaral in sprehod skozenj je bil kar pravi uvod v tokratni dogodek.

Nato smo se preselili nekaj kilometrov naprej v Kamp Menina, kjer so nas že pričakovali naši gostitelji, ki so nam v pozdravnem govoru namenili nekaj besed. Sledil je nagovor predsednika društva **Mateja Lednika** in pa še predstavitev zasebne rehabilitacijske ustanove ITERO iz Ljubljane. Ker je bilo za nami že nekaj ur druženja, so

specialitete izpod peke in žara še kako prijale našim lačnim želodčkom. Po kosilu smo se odpravili raziskovat, kaj vse kamp ponuja. Preizkusili smo se v igranju namiznega tenisa, namiznega nogometa, mini golfa, največ poguma pa je pokazal mladi Gašper, ki je veslal po jezeru sredi parka. Še najbolj pa so uživali naši otroci, ki so se podali

v adrenalinski park preizkušat številne izzive.

Malo nas je občasno sicer zeblo, ampak kljub temu smo se imeli lepo. Še posebej nas veseli, da so se nam tokrat priključili tudi nekateri novi mlajši člani društva. Z gotovostjo lahko napišem, da se bomo v Kamp Menina še vrnili.

Sprehod po Mozirskem gaju (Foto: arhiv društva)

ŠPORT

Sveda smo bili uspešni tudi na domačih športnih prizoriščih, ampak naj naprej omenim, da so Celjani zastopali Slovenjo in ZPS na mednarodnem šahovskem turnirju za osebe z invalidnostjo TITEL 2021 v Novem Sadu in v močni konkurenci osvojili četrto mesto. Prav tako so prejeli

pokal za fair play.

Ob začetku pomladi so se zaključila številna ligaška tekmovanja pod okriljem ZPS, na katerih so barve Društva paraplegikov jugozahodne Štajerske še kako uspešno zastopali naši športniki. Tako so ligaški prvaki ponovno postali naši atleti, ki so na tekmah na Ravnah

na Koroškem, v Celju, na Ptujju in v Murški Soboti obranili prvo mesto. Atleti so sezono zaključili na mednarodnem 52. Hrovatinovem memorialu, ki je letos potekal na Mestnem štadionu na Ptujju, in se izkazali z odličnimi rezultati, saj so osvojili kar štirinajst medalj, od tega pet zlatih, štiri srebrne in pet bronastih.

Ligaško zmago je uspelo ponoviti tudi našim ribičem. Letos so ribarili ob ribnikih Ormož, Marof, Rogoznica II in zaključili ligaško tekmovanje ob ribniku Pivola. **Rudi Centrih** je bil tudi najuspešnejši ribič štirih ligaških tekem, na državnem prvenstvu v Velenju pa je osvojil drugo mesto, ponovno pa je zmagal na Čurčijevem memorialu. Drugo mesto so v ligaškem tekmovanju dosegli naši košarkarji na vozičkih na tekmah v Laškem, Sodražici, Naklem in Mariboru, in sicer so dosegli štiri zmage in dva poraza. So pa presenetili na državnem prvenstvu na Vranskem, kjer so z dvema zmagama postali novi državni prvaki za sezono 2020/2021. Svoje ligaško tekmovanje so zaključili

tudi strelci, ki so osvojili četrto mesto. Šahiste in kegljače pa zaključek ligaškega tekmovanja še čaka, če bo to seveda omogočala zdravstvena situacija. Naše društvo je sicer v mesecu juniju organiziralo že 21. memorial Petra Zdovca v kegljanju (2. krog lige ZPS). Ekipno je tokrat zmagalo domače DP jugozahodne Štajerske pred DP Ljubljana in DP Novo mesto. Posamezno se je kegljalo v kategoriji žensk: 1. mesto **Senka Ivanišević** DP LJ (399), 2. mesto **Martina Glavič** DP NM (383) in 3. mesto **Nataša Godec** DP PO (328); v kategoriji tetraplegikov: 1. mesto **Aleš Povše** DP CE (435), 2. mesto **Kristjan Žunko** DP PO (345) in 3. mesto **Damjan Herček** DP PO (272); v kategoriji moških: 1. me-

sto **Tone Kanc** DP NM (457), 2. mesto **Viktor Rupnik** DP LJ (429) in 3. mesto **Janez Janžič** DP PP (417). V kategoriji veteranov je tekma štela tudi za naslov državnega prvaka.

To je postal **Janez Kokalj** DP LJ (320), 2. mesto je osvojil **Marjan Romih** DP CE (291), 3. mesto pa **Feliks Burgar** DP LJ (286). Na tokratnem memorialu je kegljalo 27 kegljačic in kegljačev iz 6 pokrajinskih društev.

Sicer pa delo v društvu poteka po ustaljenih tirnicah. S 1. septembrom se nam je priključila socialna delavka **Ina**, ki bo prevzela vodenje osebne asistencije. O naših dejavnostih v jesenskih mesecih pa več v naslednji številki.

Metoda je tekmovala prvič in osvojila dve medalji. (Foto: arhiv društva)

Po koncu Hrovatinovega memoriala (Foto: arhiv društva)

PARALIMPIJSKE IGRE

so bile poleg navadnih olimpijskih iger najpomembnejši športni dogodek tega leta. Na oba dogodka nas je pred pričetkom opozarjala slovenska bakla, ki je v tednih pred odprtjem iger popotovala po vsej Sloveniji. Seveda je obiskala tudi številne kraje na območju našega društva in še posebej ponosni smo, da so se med nosilci znašli tudi številni člani: **Gorazd Tiršek, Henrik Plank, Jože Flere, Gašper Glušič, Boris Hebar, Rudi Centrih, Nenad Stojakovič, Franc Ivenčnik** in **Aleš Povše**, ki so s tem širili olimpijski duh in predstavljali jekleno voljo.

Ponosni smo, da sta naše društvo, ZPS in Slovenijo na igrah v Tokiu zastopala dva člana. Henrik Plank je tekmoval v atletiki, in sicer v metu diska, kjer je osvojil šesto mesto, še bolj uspešen pa je bil Fraček Gorazd Tiršek, ki je osvojil kar dve kolajni, in sicer v streljanju z zračno puško stoje srebrno, leže pa bronasto. **Čestitamo!**

Heno med nastopom na paralimpijskih igrah (Foto: RTV)

Nani nas je zopet navdušil. (Foto: RTV)

Jan Gregorc - Gašper nosi baklo v Mozirju. (Foto: arhiv društva)

KARANTANSKI KNEZI

Črna na Koroškem je v sredo, 1. 9. 2021, v Fajn koncu gostila tradicionalni Poletni popoldan poezije, ki ga pripravita Občina Črna na Koroškem in Društvo paraplegikov Koroške. Letos je potekala kot občinska prireditev v okviru Evropskega tedna mobilnosti. Gosta sta bila Janko Plesec in Tatjana Strmčnik.

Ronkova 6
2380 SLOVENJ GRADEC
Spletna stran: dpkoroske.si
E-pošta: dpkoroske@gmail.com

Janko Plesec je človek vesele narave. Predstavil je pesmi iz pesniške zbirke Veseli Vandrovček. Je človek, ki tudi v najtemnejših in najtežjih trenutkih življenja vidi svetlobo na koncu tunela in z lahkotnimi koraki stopa skozi ozko špranjo življenja. Njegov stisk roke je krepak in odločen, a tako zelo topel. Z dotikom prstnih blazinic bere brajico, s pomočjo polžkovskega vsadka in slušnega aparata pa poskuša razumeti sogovorniki

ka in ujeti kakšen zvok ptičjega petja. Je pa tudi predsednik Združenja gluhoslepov Slovenije DLAN, zato nam je predstavil njihovo delovanje in poslanstvo.

Tatjana Strmčnik nam je predstavila svoje pesmi po sklopih, kot so izhajale njene pesniške zbirke. Zaupala nam je, da sedaj ustvarja roman. Pesmi govorijo o njej, o njenem razmišljanju. Ko je bila mlajša in ko je še trdno verjela v ljubezen, je napisala kar nekaj pesmi na to

tematiko. Danes piše bolj družbenokritične pesmi, ker ji ni vseeno, kaj se dogaja pri nas v Sloveniji; zlasti ji je mar za malega človeka. Polaga pa nam na dušo: »Imejmo se radi!«

Predstavila se je tudi domačinka, kantavtorica **Boža Potočnik**, s svojimi besedili in z nekaj izposojenimi, ki jih je uglasbila. Obiskovalci, vsi veliki ljubitelji poezije, so bili nad gostoma navdušeni in so se z njima zapletli v dolg klepet.

Zahvala g. Plesca za vabilo (Foto: arhiv društva)

Zbrani nastopajoči (Foto: arhiv društva)

14. FESTIVAL DRUGAČNOSTI

V knjižnici Ksaverja Meška se je v torek, 7. 9. 2021, na ogled postavila **razstava Zavoda Slokva**, z naslovom »**LUTKA ZAME IN ZATE**«. Razstavljeni izdelki so nastali v okviru programa socialne aktivacije, ki vključuje pripadnike ranljivih ciljnih skupin (brezposelni, invalidi, drugače prikrajšani). Gre za delovno-učni projekt znotraj drugega modula programa, ki se udeležence socialne aktivacije, ki so se našli v sferi kreativnega ustvarjanja, ročnih spretnosti, kulture ter tako imenovanega »zaodrja«, vodil skozi vse faze procesa – od spoznavanja lutkovnega gledališča in zgodovine

lutkarstva, prek teorije lutk in njihovih izraznih zmožnosti, spoznavanja blaga in materialov, kreiranja idejne zasnove likov in njihovih karakternih lastnosti. Posebnost lutk so kvačkani elementi, ki likom pridajo poseben pečat, saj je vanje vložena veliko materiala in časa.

Na **inkluzijskem pohodu**, ki se je odvijal v torek, 14. 9. 2021, so prostovoljci iz vrst Planinskega društva Slovenj Gradec popeljali udeležence iz OZARE – dnevnega centra, CUDV Črna, VDC Slovenj Gradec, SONČEK – center Ivančica in Društva paraplegikov Koroške z Ozar na Gmajno in na Grajski grič oz.

cerkev sv. Pankracija in nazaj. Pohod je potekal v izredno lepem, toplim vremenu, razgled smo imeli daleč na vse strani, a najbolj smo ga usmerjali proti Uršlji gori, Peci in Pohorju. Na cilju smo pozobali odlični velik sendvič in veliko jabolko. Nekaj si jih je ogledalo notranjost cerkve, kjer so od ključarja zvedeli veliko o gradu, cerkvi in njenih relikvijah, saj do nje vodi križev pot. Po spustu v Grajsko vas smo se razdelili v dve skupini; tisto, ki se peš spusti v Stari trg, in drugo, ki se vrača po isti poti. Po poti smo pobirali smeti in jih odnesli v dolino, saj gornik ljubi naravo in skrbi, da se ohrani za prihodnje rodove.

Prvi letošnji **literarni večer** smo izvedli v četrtek, 16. 9., v knjižnici Ksaverja Meška, gostili smo **Sonjo Pungertnik**, vodjo Ignacijevoga doma duhovnosti, prejemnico priznanja Andragoškega centra Slovenije za dosežke na področju izobraževanja odraslih ter Slovenko leta 2014. Predstavitev njenega prvega knjižnega dela, romana z naslovom **Mišliš resno?**, je perfektno vodila znana novinarka in moderatorka **Tatjana Hudomalj**. Knjiga je res odlična!

Povzetki iz spremne besede, ki jo je napisala doc. dr. **Aksinja Kermauner**: »Prvenec Sonje Pungertnik je na prvi pogled iskreno, preprosto besedilo z močno avtobiografsko noto. Govori o slepem dekletu, ki se ne spopada samo s predsodki okolice, ampak tudi s svojimi pomisleki, ki so včasih še bolj obremenjujoči kot mišljenje drugih. Pisateljica izkaže svojo neverjetno sposobnost življenja v druge, v videče. Povsem obvlada svet videčih in ga prepričljivo opisuje. Dotakne se tudi perečega sodobnega problema: pomanjkanja komunikacije. Precej manj težav bi bilo, če bi znali partnerju takoj povedati, kaj nas teži, in bi skupaj rešila problem. Včasih pa skrivamo težave, ker se bojimo, da bodo drugega prizadele, da jih ne bo razumel, s tem pa stvari še precej bolj zapletemo in kmalu se rodijo nesporazumi. Ob primerih iz vsakdanjih situacij opiše, kako se ne smemo obnašati do njih in nevsiljivo poda načine za normalno komunikacijo. Naj nam bo dragocena Sonjina knjiga v poduk, v bralni užitek, predvsem pa naj odstira temo videčih!«

Zaradi slabe vremenske napovedi smo prestavili »**Kolo povezuje**«, ki je bilo načrtovano za nedeljo, 19. 9., na sredo, 22. 9., saj smo vsi izvajalci dogodkov v občini, ki so v okviru Evropskega tedna mobilnosti, uskladili svoje prireditve in jih povezali. Zbrani pred našimi dru-

štvenimi prostori smo krenili po kolesarski poti – Štrekni – do Dravograda in nazaj v center, kjer smo se udeležili zaključne prireditve ETM. Zaradi spremembe nas je bilo res manj – poleg naših članov še iz Društva diabetikov Polžki, a je bila na Štrekni vseeno kar gneča in razpoloženje udeležencev vedro. Zaključna prireditev v mestu pa kot vedno pestra, medgeneracijska in trajnostno naravnana.

Dogajanje smo zaključili z drugim **literarnim večerom** v četrtek, 23. 9., v knjižnici Ksaverja Meška, kjer smo gostili pisateljico **Jožico Atelšek** in soavtorja **Štefana Kardoša**. Jožica Atelšek je prva slovenska gluhoslepa pesnica in pisateljica. To je njen prvenec, kar pa ne velja za izkušenega, vsestranskega pisatelja, kot je Štefan Kardoš. Rezultat je krasen roman **Plastenje s(r)amot**, ki sta nam ga predstavila na način, ki nikogar ni pustil ravnodušnega. Ni bil tog, ampak veder in informativen. O pisateljici nastaja tudi dokumentarni film. Prav tako sta predstavila Društvo DLAN – njegov pomen, delovanje in poslanstvo. Oba sta poudarila pomen njihovega dela, saj sta se ravno zato tudi spoznala. Gospa Atelšek je zaradi njihovega spodbujanja, pomoči in programov društva ponovno vzljubila pisanje, poezijo, začela igrati klaviature, slikati, se učiti Lormenovega znakovnega jezika in se vpisala v glasbeno šolo. Zaradi tega je padlo kar nekaj predlogov nadaljnega sodelovanja obeh društev in zavoda Mocis. Večer je bil izredno zanimiv, poučen in odličen za zaključek letošnjih dogajanj.

Kar nekaj je k oblikovanju programa festivala prispevalo stanje zaradi epidemije COVID-19, saj ni bilo predavanj (npr. Zavoda Vozim) in delavnic v šolah, zavodih, treba je bilo upoštevati vladne ukrepe in priporočila NIJZ, kar

je privedlo do zaostritev izvedbe in odpovedi načrtovanega in pripravljene. Tako smo morali odpovedati največjo prireditev, ki jo izvedemo skupaj z Mirovniškimi festivalom. Ta se sedaj seli na splet, kjer bodo predstavitve in prispevki.

Trudimo se širiti poslanstvo spoznavanja in vključevanja invalidov v družbo, menimo, da uspevamo. Potrditve se vidijo tudi v dejavnostih občine in njenih zavodov, npr. njen Akcijski načrt dostopnosti ali izvedbi strokovnega posveta »Zaposlovanje in izobraževanje invalidov – strošek ali civilizacijska norma?«.

Vivat Festival drugačnosti!

Jože Globokar | Društvo paraplegikov Koroške

Društvo paraplegikov
ljubljske pokrajine

Dunajska 188
1000 LJUBLJANA

Spletna stran: društvo-para-lj.si

E-pošta:

dlij.paraplegik@guest.arnes.si

LJUBLJANSKI ZMAJI

Brez varnostnih ukrepov zaradi koronavirusa tudi v tem času ni šlo. Jubilejni, 40. Pogačnikov memorial in 24. turnir z mednarodno udeležbo smo za las spravili pod streho. Nekoliko več sreče pa smo imeli z drugimi dogodki, seveda ob upoštevanju vseh varnostnih ukrepov. No, če pogledate, pa smo kljub temu v glasilu z zanimivimi prispevki zapolnili kar nekaj strani.

LITERARNI UTRINKI Z JURČIČEM

Naše društvo je 27. junija 2021 v Domu starejših občanov Fužine pripravilo »Literarne utrinke z Jurčičem«. V jedilnici doma, kjer potekajo številne večje prireditve in kulturni dogodki, se je zbralo veliko oskrbovancev. Tokrat so skozi recital prisluhnili odlomkom Jurčičevega Desetega brata, ki so jih pod mentorstvom naše pesnice **Darinke Slanovec** predstavili recitatorji društva: **Ana Feržan**, **Mirjam Kanalec** in **Boštjan Vidic**. Številnim oskrbovancem je poslanstvo društva predstavila predsednica Mirjam Kanalec, gostom pa dobrodošlico zaželela socialna delavka **Mira Videtič**. Kratko, vendar ustvarjalno življenje pisatelja in njegova dela je predstavila povezovalka kulturnega programa Darinka Slanovec, nato pa so v odlomkih **Desetega brata** zaživeliki bogata graščakova hči **Manica**, revni učitelj **Lovro**, graščakov sin sosednje graščine **Marjan**, deseti brat **Martinek Spak**, **Marička**, **krčmar** in seveda **Krjavelj**, ki je hudiča presekal na dva kosa. Recital je med odlomki spremljala ljudska pesem, ki jo je s citer zvaljbal priznani in znani citraš ter glasbeni pedagog **Tomaž Plahutnik**. Lepo, čudovito! Ob tem naj dodamo, da je Tomaž za življenjsko delo prejel Gerbičevo nagrado, ki jo podelju-

Gostovanje v domu starejših občanov v Fužinah (Foto: arhiv društva)

je Zveza glasbenih šol Slovenije. Seveda je ob predstavitvi in čestitkah prejel bučen aplavz.

»Leto 2021 zaznamujejo številne okrogle obletnice iz življenja slovenskega pisatelja in časnika **Josipa Jurčiča**. Letos obhajamo spomin na 140. obletnico njegove smrti, mineva pa kar 160 let, odkar je Jurčič kot 17-letnik napisal Pripovedko o beli kači (1861) in začel svoj uspešen in obširen ustvarjalni opus. Hkrati se spominjamo 150. obletnice Jurčičevega nastopa uredniške službe pri časniku Slovenski narod, ki je bil prvi slovenski dnevnik, in še 140 let od izida prve številke Ljubljanskega zvona, ki ga je Jurčič zasnoval skupaj s **Tavčarjem**, **Levcem** in **Kersnikom**. Josip Jurčič (4. marec 1844–3. maj 1881)

je v slovensko literaturo uvedel nove pripovedne oblike: črtice, pripovedke, povesti in romane. Jurčičev Deseti brat (1866) velja za prvi slovenski roman, dramsko delo Tugomer (1876) pa za prvo slovensko tragedijo. Jurčič se je zavzemal za narodovo samozavest, podarjal skrb za slovenski jezik in narodovo kulturno dediščino,« je zapisano v zloženki, ki jo je ob tej priložnosti izdalo društvo in so jo udeleženci dobili v spomin. Društvo in gostje pa so v spomin dobili simpatične punčke, ki jih izdeluje oskrbovanka doma.

Dom, ki ima 205 oskrbovancev, z zelo dobro ekipo izredno uspešno vodi direktorica **Bojanka Genorio**, za kar je v letošnjem letu prejela plaketo mesta Ljubljana.

KOLESARSKI IZLET V ARBORETUM VOLČJI POTOK

Parakolesarji našega društva so se z električnimi priklopniki 28. junija 2021 odpravili na izlet v Arboretum Volčji Potok. Zbrali so se pred društvenimi prostori in se skozi Črnuče in mimo Trzina zapel-

jali do Domžal, kjer se jim je pridružil Rok s hčerko. Pot so družno nadaljevali ob levem bregu Kamniške Bistrice, kjer so naleteli na terensko vožnjo po makadamu in stopnico. Oviro so uspešno premagali in prišli direk-

tno v cvetoči biser pod Kamniškimi planinami. Naredili so krog po prelepem gaju, se ustavili na kavici in sladoledu, nato pa naredili še nekaj kilometrov, kjer so se po lepem izletu nekoliko okrepčali.

Z AVTOBUSI LPP PONOVRNO NA RAZSTAVO V NARODNO GALERIJU

V letošnjem letu smo se ljubitelji likovne umetnosti našega društva že drugič podali na ogled razstave v Narodno galerijo. In tudi tokrat smo izkoristili možnost brezplačnega prevoza z zelenci Ljubljanskega potniškega prometa in preverili sodelovanje njihovih voznikov pri vstopu v avtobus in izstopu z njega. Zadovoljni smo! Tako s sodobnimi avtobusi kot z vozniki, ki v večini primerov prijazno pomagajo.

Tokrat smo si 25. avgusta 2021 ogledali prvi del razstav slovenskega slikarja **Hinka Smrekarja** (1883–1942), ki je bil nekakšen posebnost med slovenskimi karikaturniki. V času ustvarjanja je zabaval, včasih pa tudi hudo razkuril kakšnega portretiranca. Toda Smrekar ni bil le risar, ampak tudi slikar, grafik in kipar, vsestranski umetnik, ki je zapustil ogromno dediščino. Večino del hranita Narodna galerija in NUK, precej pa tudi zasebni lastniki, ki so jih prijazno posodili za postavitev razstave.

V Narodni galeriji so se zaradi občutljivih slikarjevih del odločili za dve ločeni razstavi. Mi smo si tokrat pod vodstvom dr. **Alenke Simončič** ogledali prvi sklop, na kateri je razstavljenih okrog 160 del. Naša vodička je izredna poznavalka slikarja in njegovih umetnin, ki se je skozi predstavitev živela v čas, življenje in dela Hinka Smrekarja. Temu primerno jih je tudi predstavila. Lepo in doživeto, zato

Veliko novega in zanimivega nam je o slikarju povedala dr. Alenka Simončič. (Foto: arhiv društva)

smo čas ogleda razstave tudi krepko prekoricali.

Hinko Smrekar se je v začetku 20. stoletja na Dunaju izoblikoval v skupini umetnikov vesnanov (Umetnostni klub Vesna), mladih fantov, sanjčev in vizionarjev, pogosto pretirano občutljivih, nesrečno zaljubljenih in onemogočenih v družbi. Želeli so si narediti nekaj izvirnega, zato so svoja prizadevanja usmerili v umetnost brez pozlate in skrivnostnih sporočil, ki je bila blizu preprostemu slovenskemu človeku.

Neobremenjen z akademskimi učnimi programi je Smrekar izoblikoval sebi lasten slog, po katerem je bil prepoznaven tudi laikom. Bil je samouk, mojster signatur, ki je tehniko risanja tako izpopolnil, da njegova dela z množico oseb delujejo povsem celo-

vito v skladu s pravili anatomije, perspektive in kompozicije.

Občudovanja vredni so Smrekarjev pogum, odkritosrčnost in poštenost, s katerimi ni dobil samo umetniške, ampak tudi zgodovinsko legitimacijo za upodabljanje svoje dobe in njenih ljudi. Ustvaril je galerijo portretov in karikaturnodobnikov in s tem ohranil njihove pristne podobe za bodoče rodove. Koliko detajlov iz zasebnega in profesionalnega življenja ali njihovih telesnih značilnosti je ujel na njih, nam morda nikoli ne bo znano.

Prihodnje leto bo minilo osemdeset let, odkar so italijanski fašisti ustrelili našega vsestranskega likovnega umetnika, ki mu je posvečena tudi monografija dr. **Damirja Globočnika**. (vir: Narodna galerija)

KOPALNI KOMBI VSAK ČETRTEK V PACUG

Naš kombi je bil v poletnih mesecih ob četrtkih rezerviran za prevoz članov na kopanje v Pacug. Poimenovali smo ga »**kopalni kombi**«, ki ga člani že vrsto let s pridom izkoriščajo za enodnevni izlet s kopanjem v velikem bazenu z morskovo vodo Doma paraplegikov Pacug. Kombi je en teden izmenjaje pobiral kopalce iz Zasavja, drugi teden pa s kočevskega konca. In to le, če so bili prijavljeni vsaj štirje kopalci. Vedno pa so lahko prišli na zbirno mesto pred društvene prostore. Asistentov ali spremljevalcev pa društvo ni zagotavljalo.

V domu so lahko naročili kosilo, popili kavico in osvežilne napitke ali pa pokle-

S kopalnim kombijem na kopanje v Pacug (Foto: arhiv društva)

petali s člani, ki so bili na skupinski obnovitveni rehabilitaciji. Včasih pa so se

ustavili v Izoli in si v kakšni od številnih slaščičarn ob morju privoščili sladolede.

PROJEKT »RAZLIČNOST JE ZAKON« JE PRESEGEL STOTICO

Pred začetkom letošnjega šolskega leta smo projekt »Različnost je zakon« predstavili natančno v sto dveh izobraževalnih ustanovah. Prvo predstavitev smo imeli 21. oktobra 2009 na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, stodruo pa 17. junija 2021 v Vrtcu Dominika Savia v Domžalah. Vmes pa večinoma na osnovnih in nekoliko manj na srednjih šolah.

Osnovna šola Kašelj je ena redkih, kjer se zavedajo pomembnosti oziroma vrednosti našega programa »Različnost je zakon.« In zato nas vsako leto povabi-

jo, da pripravimo delavnice za njihove sedme razrede. Tako smo se 11. junija 2021 po dolgem koronskem času lahko ponovno v živo predstavili učencem. Pripravili smo jim nekakšen standarden program predstavitve: poslanstvo društva in vzroke, ki so botrovali naši invalidnosti, je s projekcijo fotografij predstavil **Rok**, na poligonu, ki ga sestavljajo različno strme klančine in neprimerna rešetka z vhomom v manjši prostor, so se učenci lahko prepričali, kakšne preglavice nam povzročajo arhitekturne ovire in kako jih premagujemo, slikanje

z usti je predstavil slikar **Željko**, v namiznem tenisu pa so se učenci lahko pomerili z igralcem **Ljubišo**.

Ker se je približevala kopalna sezona, smo učence posebej opozorili na pazljivost pri skokih v vodo na glavo, pa tudi na nošenje čelade.

Učenci so nam tokrat postavili številna vprašanja, ob zaključku pa so si ogledali še film, ki sloni na resnični zgodbi tetraplegika.

Program sofinancira Javna agencija RS za varnost prometa.

OBISKALI SMO VRTEC DOMINIK SAVIO DOMŽALE

Po dolgotrajnem dogovarjanju zaradi korona ukrepov smo se 17. junija 2021 končno lahko dogovorili za obisk Vrtca Dominik Savio v Domžalah. Skupino vodi vzgojiteljica Urša, z njimi pa je bila tudi praktikantka Špela. Otroci so prišli kar k Roku na dvorišče, ki je zaprto in varno za otroke. V to skupino hodi tudi Rokova hčerka.

Za začetek jim je Rok prebral zgodbo o levu Rogiju, ki je padel z lestve in si poškodoval hrbtenjačo, potem pa so se pogovorili, kaj so sploh poškodbe hrbtenjače, kako do njih pride in na kaj morajo biti otroci pozorni, da se jim kaj takega ne bi zgodilo. Rok jih je opozoril na pravilno vedenje v prometu, nošenje čelade, zapenjanje

z varnostnim pasom v avtomobilu, plezanje po drevesih in skokih v vodo. Zaupali pa so mu tudi, da nekateri starši med vožnjo govorijo po telefonu. Nato so postavili še mali poligon, kjer so se otroci poizkusili v vožnji z invalidskim vozičkom, ki so jih v ta namen posodili na otroškem oddelku delovne terapije v Soči, za kar se jim iz društva zahvaljujemo. Kljub dopoldanskemu času je bilo že zelo vroče in po dveh urah druženja so se malčki zadovoljni in vidno utrujeni vrnili v vrtec. Še prej pa so se Roku zahvalili in mu podarili simbolično darilo. Program sta sofinancirali Občina Domžale in Javna agencija RS za varnost prometa.

ZAHTEVEN PODVIG – Z ROČNIM KOLESOM NA VELIKO PLANINO

Naš odlični parakolesar **Edo Ješe** si je že dolgo časa želel v živo ogledati Veliko planino.

Po televiziji in na slikah namreč vse izgleda zelo lepo, a za paraplegika ni ravno enostavno. Z avtom se do vrha ne da, peš z berglami je odločno predaleč, z invalidskim vozičkom pa tudi ne gre kar tako. Razen, če imaš mogoče pomočnike, ki te vlečejo in porivajo. Obstaja pa ena možnost – z gorskim kolesom na ročni pogon.

Takšno kolo ima Edo sicer že od leta 2014 in že nekaj let je imel takšen izlet v mislih. A terena ni poznal, ni vedel, kako strme so makadamske ceste in kolovozi, zato se nekako ni mogel odločiti. V lanskem letu se je upokojil in si čez zimo predelal cestno ročno kolo v električno gorsko kolo z ročnim pogonom spredaj in dvema manjšima motorjema na zadnjih kolesih. S takšnim kolesom pa je lahko opravil tudi ture, ki so bile do tedaj pretežke, previsoke ali predolge. Na Šmarno goro se je z njim lahko zapeljal kar mimogrede, seveda s pomočjo baterije.

Velika planina pa je še višje in bolj oddaljena od doma. A kot pravi Edo, plavati ne moreš, če ne skočiš v vodo. Po dobrem premisleku se je odločil, da bo poskusil priti do vrha Velike planine in se tako 20. avgusta 2021 v jutranjih urah odpravil na pot. Po vseh naporih mu je vendarle uspelo priti do vrha. Na višini 1.500 m je najprej zagledal stebre vlečnic,

Zahvala in še fotografija za spomin (Foto: arhiv društva)

Še »selfi« z značilnim ozadjem. Za spomin in dokaz. (Foto: arhiv društva)

nato pa tudi tipične planšarske hišice, v ozadju pa kapelo Marije Snežne. Za pot do vrha je potreboval tri ure in pol. V prelepem razgledu se je nekoliko okrepčal s kislim mlekom, se zapeljal še malo naokrog, nato pa se odpravil nazaj proti domu. Skupaj je prekolesaril več kot 100 kilometrov in čez 1.400 višinskih metrov. Naslednje leto bo Edo turo zagotovo ponovil, želi pa si, da se mu pridruži še kakšen ročni kolesar.

KATJA VIPOTNIK

OGLED RIMSKE NEKROPOLE, PIVOVARNE IN ROGLE

Naše društvo je 30. avgusta 2021 pripravilo izlet po Savinjski dolini, podali smo se tudi na Roglo, se povzpeli med krošnje ter si bližnjo in daljno okolico ogledali tako, kot jo vidijo ptice.

Zapeljali smo se do Šempetra v Savinjski dolini, kjer smo si najprej ogledali Rimsko nekropolo. Izredno simpatična in polna znanja o izkopeninah iz antike nas je vodička popeljala med Rimljane in Kelte. Tako doživeto, da smo enostavno pozabili na čas. Tam smo se malo okrepčali in odrinili naprej v Arjo vas, kjer smo si podrobno ogledali savinjsko pivovarno.

Ob predstavitvi zgodovine zelenega zlata in postopka varjenja smo seveda poskusili prav vse vrste piva, ki jih tam varijo. Izdelujejo izključno ale piva, kar pomeni malo večjo vsebnost alkohola, hmelja in ječmena. Kot posebnost imajo tudi češnjevo pivo, ki je samo sezonsko, saj uporabljajo izključno naravne sestavine. Zanimivo je, da je šef glasbenik, zato so se odločili, da svoja piva poimenujejo po uspešnicah slovenskih glasbenih skupin. Tako imajo piva: »Sonček« po uspešnici skupine Zmellkow (Čau, sonček), »Metulj« (skupine Šank rock), »Poljub« (skupine Pero Lovšin), »Orion« (skupine Vide-

Zanimiv in poučen ogled Rimske nekropole (Foto: arhiv društva)

osex), »Napoj« (Siddharta), »Angel« (Tabu) in ekskluzivno »Vlak« (Marijana Deržaj – »Vozi me vlak«), ki ga dobite samo v Gastropubu Kolodvor Žalec kot hišno pivo. Tudi omenjeni glasbeniki (razen Marjane Deržaj) so se pridružili pri »rojstvu njihovih« piv.

Ravno tako imajo različni fermenti imena po svetovnih glasbenih skupinah, npr:

AC/ DC, Deep Purple, Iron Maiden, Led Zeppelin. Malo drugače ...

Za tem smo se rahlo dobre volje zapeljali do Rogle in se podali na Pot med krošnjami. Zanimiva novost na slovenskih tleh. 1043 metrov dolga

pot se med smrekami vije do 20 metrov visoko, nato pa nas pelje na 37 metrov visoki stolp, ki ponuja nepozaben pogled po pohorskih gozdovih in v dolino, včasih celo do slovenskih Alp in preko meja Slovenije. Žal se je tokrat vreme malo pokvarilo in nismo mogli v celoti doživeti verjetno prelepega razgleda. Pa je bilo kljub temu novo in čudovito doživetje, razen za tiste, ki imajo strah pred višino ... Nekoliko utrujeni smo se odpravili na pozno kosilo, kjer smo poklepetali in strnili dnevna doživetja. Zadovoljne in doživetij polne sta nas voznika **Darko** in **Tomaž** varno pripeljala domov.

ROK BRATOVŽ

TRADICIONALNI TABOR S TUJIMI PROSTOVOLJCI V SEMIČU

Letošnji tabor smo začeli 24. avgusta 2021, udeležili pa so se ga prostovoljci iz Portugalske, Španije, Belgije, Češke, Italije ter nekaj članov našega društva in član DP Gorenjske. Navkljub številnim poslanim elektronskim sporočilom, obvestilom vsem društvom in mnogim telefonskim klicem je bila udeležba članov slaba.

Po namestitvi v domu paraplegikov v Semiču smo se odpravili ob Kolpo, kjer so se nekateri v Kampu Podzemelj tudi kopali. Naslednji dan smo odšli na Otočec in obiskali tudi DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Imeli smo tudi čistilno akcijo hiše v Semiču. Oprali smo zavese, pobrisali prah in pajčevine po vseh omarah, kotih, pomili po tleh in očistili okna ... Skratka, generalno čiščenje!

Prostovoljcem smo razložili, kaj so poškodbe hrbtenjače, vzroke za njihov nastanek in posledice, ki jih prinašajo. Predstavili smo tudi delovanje Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine in Zvezo paraplegikov Slovenije. Ker je bila med prostovoljci tudi oseba s cerebralno paralizo, smo lahko primerjali status invalidov v Sloveniji in na Portugalskem. Pogovor je nanesele tudi na dostopnost urbanega okolja in javnega prometa.

ŠPORT

POKAL JUBILEJNEGA TEKMOVANJA OSVOJILA KIK UNA SANA

Všportni dvorani Krim v Ljubljani je naše društvo 28. in 29. avgusta 2021 pripravilo že 40. jubilejno spominsko tekmovanje **Toneta Pogačnika** in 24. mednarodni turnir. Nastopile so štiri ekipe: KIK Zmaj iz Gradačca in KIK Una Sana iz Bihaća (BiH), Paramont (MNE) in Ljubljana Mercator (SLO).

V Društvu paraplegikov ljubljanske pokrajine se z memorialnim tekmovanjem vsako leto spomnimo Toneta Pogačnika, velikega športnika in vzornika, predvsem pa nepogrešljivega organizatorja vseh večjih tekmovanj.

V družbi s tujimi prostovoljci (Foto: arhiv društva)

Prostovoljci so nam pripravili tudi nekaj okusnih jedi, ki so značilne za njihove države. Prav zanimiva degustacija. Med tednom sta se nam pridružila tudi člana **Nino** in **Sara**, plesalca, ki sta pripravila krajšo delavnico o socialni inkluziji. Naučila sta nas kratko koreografijo in prvič javno predstavila del njune nove plesne koreografije. Zvečer smo obiskali še otvoritev 26. Semiške ohceti, v soboto Muzejsko hišo Semič in drugo dogajanje na Semiški ohceti. Prostovoljce smo peljali tudi v bližnjo kraško jamo.

Ob večerih smo posedali ob ognju, dokler nas mraz ni prepodil v hišo, kjer smo igrali razne družabne igre ter uživali v raznolikih pogovornih temah, ki jih na teh naših taborih nikoli ne zmanjka. Obiskala sta nas tudi predstavnik Zavoda Voluntariat, ki sta s prostovoljci opravila evalvacijo tabora. Primorana sta bila prespati pri

nas, ker avtobusa v soboto ni bilo. Še dobro, da je hiša v Semiču res prostorna. Tabor smo zaključili v nedeljo, 29. avgusta.

Za zaključek bi rad še zapisal, da navkljub kar dolgoročnim pripravam in ogromno po nepotrebnem izgubljeni energije s klicanjem in prepričevanjem članov, naj se nam pridružijo, je odziv prisotnih vedno, ampak res vedno tako pozitiven, da z veseljem v mislih že pripravljamo naslednji tabor. Zahvalili bi se še **Boži**, ki je poskrbela za osebno nego tistih, ki so jo potrebovali, vozniku **Darku** za varno vožnjo, ter Zvezi paraplegikov Slovenije, ki tabor sofinancira, in mnogim donatorjem, ki so vsa ta leta že z nami: CMC Ekocon d. o. o., Trinet d. o. o., Borok d. o. o., Inea d. o. o., Mohorčič transport d. o. o. in STN, satelitske komunikacije.

vsako in vsak dan odigrale tri tekme. V uvodni tekmi sta se pod koše zapeljali DP Ljubljana Mercator in Paramont. Boljšo igro je prikazala gostiteljica, vso tekmo vodila in črnogorsko ekipo premagala z visoko razliko 57 : 27. V naslednji tekmi sta se srečali ekipi Bošnjakov. KIK Una Sana je KIK Zmaj porazila z rezultatom 70 : 61. V zadnji tekmi prvega tekmovalnega dne je ponovno slavila DP Ljubljana Mercator, ki je ves čas tekme vodila in srečanje z moštvom KIK Zmaj suvereno zaključila z rezultatom 53 : 48. V nadaljevanju turnirja sta se najprej

pomerili Paramont in KIK Una Sana. Črnogorska ekipa je morala priznati premoč ekipi iz Gradačca, ki je slavila z 81 : 39. Ekipa Paramont je z ekipo KIK Zmaj nastopila že v naslednji tekmi. Čeprav nekoliko utrujeni so igralci iz Črne gore prikazali enakovredno igro, vendar pa v zadnjih minutah z rezultatom 56 : 59 tudi to srečanje izgubili. V zadnji tekmi srečanja sta se pomerili neporaženi ekipi DP Ljubljana Mercator in KIK Una Sana. Kljub temu da je bila naša ekipa nekoliko okrepljena (tudi zaradi starejših igralcev ni bila konkurenčna), je tekmo izgubila s 45 : 70.

Tekme sta sodila **Marko Marinovič** in **Milenko Đurić**, ogledal pa si jih je tudi vodja športa pri Zvezi paraplegikov Slovenije, **Gregor Gračner**.

Končni rezultati:

1. mesto KIK Una Sana
2. mesto DP Ljubljana Mercator
3. mesto KIK Zmaj
4. mesto Paramont

Ob razglasitvi rezultatov je udeležence nagovorila predsednica društva **Mirjam Kanalec**, ki se je zahvalila vsem, ki so sodelovali pri organizaciji te tradicionalne košarkarske prireditve. Tako s finančno kot z moralno pomočjo! Zahvalila se je košarkarjem za udeležbo, čestitala za »fer« športne igre ter z upanjem, da so se v Sloveniji dobro počutili, košarkarje povabila na prihodnji mednarodni turnir. Predsednik Skupščine Zveze paraplegikov Slovenije **Peter Robnik** je poudaril, da košarkarski turnir posvečamo pokojnemu Tonetu Pogačniku, izjemnemu človeku in pionirju organizacije prireditev športa paraplegikov. Da je košarka na invalidskih vozičkih eden od najbolj popularnih športov paraplegikov, kaže tudi 40-letnica tega memoriala. Kot meni predsednik Zveze paraplegikov Slovenije **Dane Kastelic**, smo lahko ponosni, da se tradicija tudi z mednarodno udeležbo že štiriindvajseto leto izvaja v Ljubljani, ki je mimogrede veliko bolj prijazno in prilagojeno mesto za invalide kot večina evropskih prestolnic. Da pa je omenjeni turnir uspel tako v športnem kot organizacijskem smislu, gre do vse pohvale Društvu paraplegikov

Na Pogačnikovem memorialu (Foto: arhiv društva)

Ljubljanske pokrajine, ki uspešno vodi izvedbo tega turnirja. Pokale je podelila predsednica Mirjam Kanalec.

Organizacijske niti zahtevne košarkarske mednarodne prireditve so bile tudi tokrat v rokah društvenega športnega referenta **Roberta Žerovnika**, **Mojce Burger** in njihovih sodelavcev. Tudi tokratni športni dogodek pa smo v slovenskem in angleškem jeziku predstavili v ličnem biltenu. Nekaj misli, ki so jih v publikaciji zapisali:

Župan MOL Zoran Jankovič: »Ljubljana je športno mesto, v katerem se zavedamo, da je telesna aktivnost osnova za kakovostno življenje, zato spodbujamo vadbo vseh generacij meščank in meščanov. Naše zeleno, čisto, varno in prijazno mesto nudi številne možnosti za rekreacijo, pri tem pa posebno pozornost namenjamo temu, da so rekreacijske površine dostopne vsem, tudi osebam z oviranostmi.

Želim vam uspešno tekmovanje in uresničitev zastavljenih ciljev. In seveda: naj zmaga najboljši!«

Predsednik ZPS Dane Kastelic:

»Pogačnikov memorial je že dve desetletji ponosno zasidran v koledar športnih prireditev na območju srednje in jugovzhodne Evrope. In naj tako tudi ostane! Ta turnir je posvečen pokojnemu Tonetu Pogačniku, izjemnemu človeku, pionirju organizacije prireditev športa paraplegikov in brez tega dogodka bi nastala velika vrzel športnih prireditev v prestolnici in Sloveniji. Po njegovi zaslugi in v nadaljevanju zanesenjakov, ki smo vztrajno sledili njegovi ideji, si je šport para-

plegikov v Sloveniji izbral vrhunski prostor na organizacijskem in tekmovalnem nivoju. Šport je hočemo ali ne nepogrešljiva metoda v sodobni rehabilitaciji paraplegika.«

Predsednica društva Mirjam Kanalec:

»Dodam naj, da so tovrstni športni dogodki poligon za doseganje odličnih športnih užitkov ter neponovljiva priložnost za druženje, ki hkrati ozaveščajo širšo javnost, da je šport invalidov enakovreden drugemu športu. Prav tako zahteven in atraktiven. Prepričana sem, da bo tekmovanje potekalo v športnem duhu, prepletenem s tekmovalnostjo in pošteno igro, ki naj bo športnicam in športnikom vodilo pri igranju na parketu in da se bodo ponovno stkala nova prijateljstva in znanstva. Da se bodo med seboj izmenjale bogate izkušnje, ob katerih se bodo zabrisale meje kultur in ovire različnih jezikov. Vsem gledalcem in navijačem želim obilo športnega bodrenja in razburljivega dogajanja pod koši. Posebej se zahvaljujem vsem podpornikom, ki so nam omogočili organizacijo te zahtevne športne prireditve. Ostanimo aktivni in zdravi!«

V biltenu predstavljamo našo zeleno prestolnico, fotografije ekip in njihove igralce ter sponzorje in donatorje, ki so podprli letošnje košarkarsko srečanje: zlati sponzor Mercator, sponzor Livarna in donatorji Pirnat d. o. o., Kvader MT d. o. o., Mercis d. o. o., Korona d. d., Dolinšek transport d. o. o., Elektro Ljubljana d. d., Pavlin d. o. o., Loterija Slovenije d. d. in Zveza paraplegikov Slovenije.

EKIPA DP LJUBLJANA MERCATOR V ORADEI DRUGA

Košarkarska ekipa našega društva DP Ljubljana Mercator je 4. septembra 2021 v Oradei v Romuniji na mednarodnem turnirju v košarki na vozičkih v teži konkurenci osvojila drugo mesto. Ekipa je zaradi epidemiološke situacije nastopila v okrnjeni postavi, saj se je turnirja lahko udeležilo le pet igralcev. In tako je prva udarna peterka odigrala vse tekme brez počitka in menjav.

Prvo tekmo so naši igralci odigrali proti močni domači ekipi Oradea, ki je bila okrepljena z izkušenimi poljskimi igralci. Po izenačeni igri in nekaj atraktivnih potezah Gregorja Gračnerja, odličnih skokih Andorja Paljkoviča, dobrih obrambah Toneta Zakrajška, lepih koših Jožeta Berčona, predvsem pa pomembnih točkah Boruta Severja, so naši košarkarji naredili razliko in dobili uvodno tekmo.

V drugi tekmi se je poznala utrujenost, predvsem pa je razliko naredila dolga klop ekipe KIK Zmaj BiH, ki se je za turnir okrepila z mnogimi bosanskimi reprezentanti. Ekipa DP Ljubljana Mercator je z osvojenim drugim mestom uspešno začela sezono in s tem nakazala, da je s to peterko zmožna poseči tudi po dobrih rezultatih.

ŠPORTNI UTRINKI

KOŠARKA

Ekipa naših košarkarjev nima podmladka in je zato nekonkurenčna. Nihče ne more pričakovati, da se bodo starejši igralci enakovredno kosali z mladimi. Kljub temu so po zaključku košarkarske lige na državnem prvenstvu dali vse od sebe in osvojili pokal za tretje mesto.

STRELJANJE

Na regijskem prvenstvu osrednje Slovenije je v streljanju z zračno pištolo na 10 metrov naš parastrelec Toni Bavec osvojil tretje mesto.

Na državnem prvenstvu v športnem ribolovu s plovcem je naš ribič **Boštjan Ceglar** osvojil pokal za tretje mesto. (Foto: arhiv društva)

Maša Balažič | Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije

S PANONSKIH RAVNIC

V Društvu paraplegikov Prekmurja in Prlekije smo tople poletne dni izkoristili za številne športne in interesne dejavnosti, različna druženja in odkrivanja novih domačih ter tujih krajev. Kljub oviram, ki jih je prineslo koronsko obdobje, smo zadovoljni in veseli, da so se naši člani udeležili številnih športnih tekmovanj, kjer so dosegli lepe rezultate, in da so naše članice ponovno aktivno začele z ustvarjanjem svojih prelepih izdelkov. Prav tako smo ponosni, da smo dobro delo in prihodnje cilje lahko predstavili visokim gostom političnega vrha in malim ljudem, ki jim društvo veliko pomeni.

NAŠE DRUŠTVO GOSTILO PREDSEDNIKA DRŽAVE, GOSPODA BORUTA PAHORJA, PREDSEDNICO SD TANJO FAJON IN VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC

V ponedeljek, 16. avgusta 2021, je naše društvo med obiskom Prekmurja obiskal predsednik republike **Borut Pahor**, kjer si je ogledal prvi učni čebelnjak na svetu, prilagojen za invalide na vozičku. Povabilu na ogled so se odzvali tudi mag. **Dejan Židan** in župan Mestne občine Murska Sobota, dr. **Aleksander Jevšek**, ter predsednik čebelarjev Pomurja **Štefan Šemen**. Po pozdravnem nagovoru in izrečni dobrodošlici predsednika društva **Stanka Novaka** je **Dušan Slana**, vodja sekcije Čebelarjev pri Zvezi paraplegikov Slovenije, vsem

navzočim predstavil nastanek in razvoj čebelnjaka, in sicer vse od njegove idejne zasnove do same postavitve. Predstavil je tudi ekipo, zaslužno, da lahko danes s ponosom predstavljamo to učno pridobitev, in kar je najpomembnejše, da čebelnjak lahko upravljajo naši člani in ostali čebelarji na invalidskih vozičkih.

Ob kavici je predsednik društva predstavil še delovanje društva, njegove člane in novo zastavljene cilje, posvet pa so zaključili z debato o širitvi čebelarstva dejavnosti v prihodnosti. Visoki obisk gostov je potrditev za dosedanje dobro delo in zagon za naprej.

Predsednik Borut Pahor je sproščeno in z zanimanjem sodeloval v pogovoru o delovanju društva in učnem čebelnjaku. (Foto: B. Barič)

Noršinska cesta 14
9000 MURSKA SOBOTA

Spletna stran: dppp.si

E-pošta: drustvo.p.i.p@siol.net

Tanja Fajon je pohvalila pomoč, ki jo društvo izkazuje svojim članom. (Foto: M. Balažič)

Prav tako je predsednica SD **Tanja Fajon** v okviru turneje po slovenskih mestih #Slišimovas v petek, 28. avgusta 2021, obiskala naše društvo. Obisku sta se pridružila tudi mag. Dejan Židan in župan MOMS Aleksander Jevšek. Gospa Tanja Fajon je z velikim zanimanjem prisluhnila problematiki na področju dela z invalidi v Pomurju in pohvalila pomoč, ki jo društvo izkazuje svojim članom na vseh socialnih in drugih področjih za lažje vključevanje v družbeno in zasebno življenje. Dana pomoč je namreč za društvo največje zadovoljstvo, ki ga lahko izkaže svojim članom pri premagovanju težke invalidnosti. Ker pa naše društvo vedno znova raste in se razvija, smo veseli vsakega obiska in pomoči širše družbene skupnosti in ostalih državnih institucij.

Varuh človekovih pravic **Peter Svetina** je 9. septembra 2021 obiskal naše društvo. Predsednik Stanko Novak mu je predstavil delovanje društva in socialne programe, s katerimi društvo svojim članom zagotavlja kvalitetnejše življenje v domačem okolju ter

dejavnosti izvajanja osebne asistence pri Zavodu osebna asistenca Pomurja, Murska Sobota. Seznanil ga je tudi s problematiko glede sofinanciranja programov s strani določenih občin, hkrati pa poudaril dobro sodelovanje z Mestno občino Murska Sobota, ki sofinancira 90 odstotkov vseh društvenih programov. Sledil je še ogled in predstavitev učnega čebelnjaka, prilagojenega za delo na invalidskem vozičku.

Varuhu predstavili tudi dejavnost izvajanja osebne asistence (Foto: M. Balažič)

NA DRUŠTVU JE POTEKALO MEDNARODNO ŠPORTNO SREČANJE

Člani društev Slovenije in Hrvaške so se na tradicionalnem mednarodnem športnem srečanju pomerili v lokostrelstvu, vrtnem kegljanju in pikadu. (Foto: B. Barič)

Na sedežu društva smo dne 6. julija 2021 organizirali mednarodno športno srečanje, ki so se ga udeležili naši člani, člani DP Podravja in invalidi s sosednje Hrvaške.

Po pozdravnem nagovoru predsednika društva Stanka Novaka in kratkih navodilih športnega referenta Franca Borovnjaka so se udeleženci srečanja pomerili v lokostrelstvu, vrtnem kegljanju in pikadu. Najboljša lokostrelka je bila Marija Kerec iz DP Podravja, drugouvrščena je bila naša članica Marija Balažič, na tretjem mestu pa Ljuba Vurušič iz Čakovca. V moški konkurenci so prva tri mesta zasedli naši člani, in sicer: Franc Jožef (1. mesto), Benjamin Krč (2. mesto) in Dušan Sla-

na (3. mesto). V pikadu, v ženskem delu tekmovanja, je 1. mesto osvojila naša članica Marta Janežič, na drugem in tretjem mestu sta pristali članici društva iz Čakovca, Bernarda Čavlek in Ljuba Vurušič. V moški konkurenci je v metu pikada največ točk dosegel podpredsednik društva Andrej Gorza, drugouvrščeni je bil prav tako naš član Dušan Slana, tretjeouvrščeni pa Franc Pinter iz DP Podravja. Tekmovalci so se pomerili še v vrtnem kegljanju, kjer sta v ženski konkurenci slavili naši članici Anita Trebše (1. mesto) in Marija Balažič (2. mesto), Marija Kerec iz DP Podravja je zasedla 3. mesto. V moški konkurenci so prva tri mesta zasedli vsi naši člani: Franc Jožef 1. mesto, Tadej Horvat 2. mesto in

Benjamin Krč 3. mesto.

Posebna kategorija tekmovalcev so bili tudi spremljevalci, kjer je prvo mesto osvojil Jakob Slana, drugo mesto Branko Barič in tretje mesto Darja Rajsar.

Po tekmovanju je sledilo še prijetno druženje in obljuba, da se drugo leto ponovno srečamo.

DRUŠTVO PARAPLEGIKOV PREKMURJA IN PRLEKIJE LETOŠNJI PREJEMNIK ZAHVALE PROSTOVOLJCEV

Vokviru ljutomerskega občinskega praznika je 4. avgusta v Parku 1. slovenskega tabora potekala slovesna prireditev v zahvalo prostovoljcem. Ob tej priložnosti je tudi naše društvo iz rok ljutomerske županje, mag. **Olge Karba**, prejelo simbolni kipec odprte roke za prostovoljno udejstvovanje na področju sociale in humanitarnih dejavnosti. Na svečanosti je nastopil tudi znani slovenski igralec in komik **Tadej Toš**.

Simbolna zahvala društvu za prostovoljno udejstvovanje na področju sociale in humanitarnih dejavnosti (Foto: B Barič)

KOMEDIJA TRIJE VAŠKI SVETNIKI NASMEJALA TUDI NAŠE ČLANE DRUŠTVA

Člani društva so se v nedeljo, 11. julija 2021, udeležili predstave Trije vaški svetniki, ki so jo uprizorili člani Kulturnega društva Simon Gregorčič v Veliki Nedelji v njihovem poletnem gledališču.

Predstava temelji na zgodbi, umeščeni v čas prejšnjega stoletja, njena vsebina pa je aktualna še dandanes. Osrednji lik predstave je župan Šimen Porenta, ki bi svojo hčer Faniko rad omožil, zato ji njena mama poišče premožnega ženina Jakca. Ker pa njeno srce že pripada revnemu vaškemu učitelju, Fanike obljubljeni ženini niti malo ne zanima. Zgodba se zaplete, ko učitelj po naključju odkrije stara ljubezenska pisma, ki so jih pisali trije

pomembni vaški svetniki, med njimi tudi župan, mlademu lepemu dekletu iz sosednje vasi. Ker vsebina pisem svetnike zelo bremeni, se prične pravi boj. Na eni strani se župan na vsak način želi znebiti teh pisem, na drugi strani pa spremljamo učitelja, ki se bori za županovo Faniko. Za dodaten zaplet zgodbe poskrbijo še ostali liki predstave. In kakšen je razplet? Tega vam ne bomo zaupali, z namenom, da se sami udeležite predstave s počno in predvsem zabavno zgodbo, kjer se boste ob številnih dramskih zapletih, smešnih dialogih in živahni sceni nasmejali in uživali pod zvezdami tako kot naši člani.

Nasmejani člani na ogledu komedije Trije vaški svetniki (Foto: B. Barič)

Druženje članov ob pečenju koruze (Foto: B. Barič)

MESEC AVGUST JE ČAS ZA PEČENO KORUZO

Ko je sveža, je koruza ena izmed slajših poletnih pridelkov na nji-vi. Še posebej okusna je pečena na žaru ali ognju. Tudi naši člani so si jo zaželeli. Ob prijetnem druženju in sončnem vremenu so ob peki koruze obujali spomine na avgustovske večere, ko je bilo rabutanje koruze po njivah kmetov prava avanturistična igra in so se pesmi ob ognju, na katerem so se pekle koruze, slišale daleč naokrog.

Skupinska fotografija z društvenega izleta (Foto: M. Balažič)

SPREHOD ČLANOV MED KROŠNJAMI IN ZVEZDAMI

Tako kot vsako leto smo tudi letos v Društvu paraplegikov Prekmurja in Prlekije organizirali društveni izlet za člane. V sredo, 18. avgusta 2021, nas je vožnja iz Murske Sobotice vodila proti Račam, kjer smo si ogledali znameniti otoški grad iz 16. stoletja. V notranjščini dvorca je poleg kapele, posvečene sv. Janezu Nepomuku, v prvi vrsti najbolj zanimiva Bela dvorana, ki v sedanjem času služi kot poročna dvorana, zaradi svoje akustičnosti pa je primer-

na tudi za izvajanje različnih koncertov. Pot smo nadaljevali proti Zrečam, kjer nas je v gostišču Ulipi pričakala topla malica. Nato nas je pot ponesla v osrčje pohorskih gozdov, do Rogle. Sprehodili smo se po Poti med krošnjami, ki je nova pridobitev smučarskega centra in nam je pričarala Roglo z okolico v drugi perspektivi. Vsi člani so se pogumno podali na razgledni stolp, visok zavidljivih 37 m, kjer nas je pričakal dih jemajoč razgled na bo-

gate pohorske gozdove do slikovitih dolin in vrhov naših najlepših gora. Ker veselje že od nekdaj zelo privlači ljudi različnih starosti, smo se odpravili v kraj Vitanje, natančneje v Center Noordung, kjer smo stopili v svet neskončnosti in zvezd. Po ogledu smo se vrnili v gostišče Ulipi na kosilo. Za zaključek izleta smo se ustavili še pri vinski fontani na Kapeli na degustaciji lokalnih vin in dobrot.

UDELEŽBA NAŠIH ČLANOV PRI PREDAJI ČEBELARSKEGA PANJA V BRNU

Vtorek, 24. 8. 2021, so se naši člani skupaj s predsednikom Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije Stankom Novakom, predsednikom Čebelarke zveze društev Pomurja Štefanom Šemenom, županom MOMS Aleksandrom Jevškom, Danetom Kastelicem, predsednikom Zveze paraplegikov Slovenije, ter drugimi predstavniki Zveze čebelarjev Slovenije na povabilo Veleposlaništva RS v Pragi, v Brnu, natančneje v centru Kociánka, udeležili predstavitve projekta – posebnega panja, ki je prilagojen čebelarjem na invalidskih vozičkih. Tega povabila veleposlanice, mag. Tanje Strniša, smo bili še posebej veseli, saj nam je vključevanje invalidov v čebelarstvo panogo velikega pomena.

Veseli smo, da je prvotna ideja društva, postaviti prvi učni čebeljak na svetu, ki je opremljen z osmimi panji in prilagojen za delo invalidnih oseb na invalidskem vozičku, pritegnila tudi pozornost čeških čebelarjev. Pobudniki projekta – **Andrej Sever** skupaj z našim predsednikom Stankom Novakom in ob podpori župana Aleksandra Jevška – lahko danes s ponosom govorijo o medeni pravljici, ki se je začela pisati že 24. 2. 2018 na sedežu društva. Za medsebojno pomoč in sodelovanje pri projektu sta zaslužni tudi Zveza paraplegikov Slovenije, pod vodstvom **Daneta Kastelica**, in Čebelarstva zveza Slovenije s predsednikom **Boštjanom Nočem**. Zahvala za lep sprejem in vzpodbudne besede v Brnu gre prav tako

vsem navzočim, in sicer častnemu pokrovitelju tega projekta, predsedniku Poslanske zbornice Parlamenta Češke republike, **Radeku Vondráčeku**, **Romanu Krausu**, češkemu senatorju, **Janu Grolichu**, guvernerju Južnomoravske regije, **Petru Hladíku**, prvemu namestniku primatorke mesta Brno, podpredsedniku Nacionalnega sveta invalidov ČR **Janu Uherku** in **Petru Běhuneku**, rektorici Medelove univerze, predsednici Češke zveze čebelarjev **Jarmili Machovi**. Verjamemo, da se bo naš projekt na Češkem dobro obnesel, smo pa češke čebelarje povabili tudi na sedež društva, kjer jim bomo z veseljem pripravili praktični prikaz čebelarjenja naših članov invalidov.

Naši člani so se na Češkem udeležili predstavitve čebelarskega panja, prilagojenega za invalide. (Foto: B. Barič)

Vlado Peterlin | Društvo paraplegikov severne Primorske

IZ DOLINE SOČE

Že je tu september in poletje se brez obotavljanja bliža h koncu. V Društvu paraplegikov severne Primorske smo se zato odločili, da bomo izkoristili lepo vreme in prijetne temperature, da si vsaj še za kanček podaljšamo tisti prijeten občutek poletja, dopusta in brezskrbnosti. Zbor članov in tradicionalno druženje smo organizirali na slovenski obali. V sodelovanju z društvom obalno-kraške regije in podjetjem Prosub smo se z ladjico odpravili na pravo gurmansko dogodivščino sredi našega lepega slovenskega morja.

Druženje se je začelo v izolski marini, kjer smo se zbrali in skupaj vkrkali na čudovito ladjico. Takoj, ko smo bili vsi skupaj varno na krovu ladje, je kapetan izplul iz marine in ladjo usmeril proti školjčišču. Med vožnjo smo imeli priložnost občudovati prelepo slovensko obalo,

imeli priložnost videti Izolo, Piran in Portorož iz malo drugačne perspektive, kot smo je sicer vajeni.

Ko smo prispeli do školjčišča, so se motorji ladje ustavili in začela se je kuha čudovite buzare. Kapitan je tokrat prevzel vlogo kuharja in kaj kma-

Slišalo se je le prijeten zvok valov in oglašanje galebov, ki so letali okoli ladjice v upanju na kakšen priboljšek. Za školjkami so prišli na vrsto lepo pripravljene brancini na žaru. Za tem pa nam je namesto sladice narava postregla s prečudovitim sončnim zahodom.

Dobra hrana in pijača in seveda dobri ljudje so ustvarili čudovito zakulisje prijetnemu druženju, ki nam bo še dolgo časa ostal v lepem spominu.

Ko se združijo prijatelji paraplegiki, je vedno lepo. (Foto: osebni arhiv VP)

ki je sicer kratka, a ponuja kar nekaj čudovitih koticov. Medtem ko smo prijetno klepetali ob kozarčku soka ali dobrega primorskega vina, smo

lu je zadišalo po školjkah in vinu. Pojedina se je tako začela.

Na ladjici je zavladała prijetna tišina, saj je bil vsak zatopljen v svoj krožnik.

Njami, njami. (Foto: osebni arhiv VP)

Sladica! (Foto: osebni arhiv VP)

DRUŠTVO PARAPLEGIKOV

SEVERNE PRIMORSKE

Rejčeva 5,
5000 NOVA GORICA

Spletna stran: društvo-go-para.si
E-pošta: društvo.paraplegikov@siol.net

Razni dopisniki | Društvo paraplegikov Podravja

S TOTEGA EKA

Verjetno se še vsak od nas spominja decembra 2019, ko se je v medijih pojavila novica o večjem številu zaznanih primerov pljučnice v mestu Vuhan na Kitajskem. Kasneje se je izkazalo, da gre za okužbo z novim koronavirusom COVID-19. Zaradi hitrega širjenja virusa po vsem svetu je bilo le vprašanje časa, kdaj se bo ta pojavil tudi pri nas.

DARJA CIGOJ

OB IZTEKU POLETJA NA OGLEDU CELJA

Celje imenujemo tudi "knežje mesto", a še pred celjskimi grofi so tu vladali Rimljani, ki so keltski Regnum Noricum brez bojev priključili rimskemu imperiju, torej je bilo Celje še prej v oblasti Keltov. In zgodovinske sledi je opaziti povsod in prav te smo si ogledali. Dan se je začel s soncem in prijetno svežino. Vladala je dobra volja, ravno pravnja za izlet v preteklost. Ob prihodu je že bilo čutiti živahen jutranji utrip mesta. Odpravili smo se v pokrajinski muzej, kjer smo se spustili v podzemlje, v tako imenovane "katakombe". Mesto se je namreč razvijalo na osnovi ruševin in po vsaki obnovi so za gradbeni material uporabili ruševine propadlega mesta. Tako se v plasteh vidi razvoj mesta. Kot rojena Celjanka

IGOR ERMAN

REHABILITACIJA V PACUGU

Tudi letos sem se odločil, da bom preživel rehabilitacijo v Pacugu, in sicer v 6. terminu. Za razliko od lani sem bil letos nastanjen v Vili Pacug, v sobi, ki ima stropno dvigalo, kar mi je zelo olajšalo transfer iz vozička v posteljo, kopalnico in sanitarije. Vodstvo se vsako leto trudi izboljšati svojo ponudbo in to jim tudi uspeva. Zadovoljen sem bil tako s terapijami kot tudi s terapevti in maserji. V času rehabilitacije smo si organizirali izlet z barko, na kateri smo bili v prijetni družbi postreženi z zelo okusnimi školjkami in ribami ter

poznam mesto, priznati pa moram, da marsičesa iz njegove zgodovine ne vem. V 45 letih, odkar sem zapustila svoje Celje, se je v mestu veliko spremenilo, veliko novega iz preteklosti odkrilo. Mesto se je razvilo, postalo je zanimivo in očarljivo.

A naša pot je peljala po starem mestnem jedru od pokrajinskega muzeja čez Trg celjskih knezov, mimo narodnega doma, spomenika fotografskemu mojstru Pelikanu, Likovnega salona, po Prešernovi ulici mimo sodišča, cerkve Marijinega vnebovzvetja, Muzeja novejšje zgodovine, Muzeja igrač "Hermanov brlog" in po promenadi naprej, spotoma smo se ustavili še na Glavnem trgu, nadaljevali do hotela Evropa in Celjskega doma tik pred železniško postajo, kjer na Krekovem

dobro kapljico. Ob večerih smo imeli organizirane razne družabne igre, kjer smo se zelo zabavali in nasmejali. Naš Beno pa je organiziral gurmanski večer s pršutom, sirom in refoškem. Imeli smo tudi slikarsko delavnico, na kateri sem se preizkusil s slikanjem z usti in ugotovil, kakšna vztrajnost, volja in trud so potrebni. V dobri in prijetni družbi rehabilitacija zelo hitro mine, tako da se zadnje dneve pogovarjamo že o naslednjem letu. Ob zaključku prispevka bi se zahvalil vsem udeležencem 6. skupine za prijetno druženje.

Lackova cesta 43

2000 MARIBOR

Spletna stran:

društvo-para-mb.si

E-pošta: dp.podravja@gmail.com

trgu stoji spomenik Alme Karlin. Sonce je bilo že visoko, bilo je toplo in vzdušje prijetno. Okrepčali smo se v piceriji Koper, kjer je v vrtu pred danimi leti začel svojo kariero Oto Pestner. Malo smo posedeli, pokramljali, se malo šalili in tako počakali na čas, ko smo bili dogovorjeni v Tehno parku. Tu je bilo veselo in zabavno. Malo smo osvežili znanje fizike, matematike, logike ... kar malo smo se razigrali. Fakirjeva postelja je bila prvi preizkus radovednosti, ta pa nas je peljala od preizkusa do preizkusa.

Dan se je že prevešal v drugo polovico popoldneva, ko smo se ob kavici poslovili od Celja in zaključili izlet z vožnjo proti domu.

V veseli družbi na veseli večer (Foto: osebni arhiv IE)

DAMIJAN ŽERJAV

COVID-19

Prazna mesta, omejevanje gibanja in stikov, razkuževanje rok pri vstopu in izstopu iz stavb, nošenje mask, karantene, delo od doma, zapiranje mej sosednjih držav, vse, kar smo lahko videli v kakšnem filmu, je hitro postala realnost. Tako kot mnogi sem tudi sam sprva mislil, če se že okužim, bo verjetno vse skupaj le rahel prehlad, odležim dan ali dva in sem kot nov. Ker pa sem zaposlen v javnem zdravstvenem zavodu, sem kar hitro spremenil pogled nad vso dogajanje. Ko vidiš, kako hitro se bolnišnica polni s pacienti,

kako številke okuženih naraščajo in koliko jih izgubi bitko z okužbo, ti postane jasno, da sam virus le ni tako nedolžen. Ker je veliko bolj nevaren za ljudi z oslABLJENIM imunskim sistemom, se kot paraplegik s poškodbo hrbtenjače toliko bolj zavedam, kako zelo je pomembno, da svoje telo ohranjam v kar se da dobri fizični pripravljenosti. Čeprav nas je večina vezanih na invalidski voziček, je dnevna fizična aktivnost nujna, treba je preživeti čim več časa na svežem zraku, soncu, s prehrano poskrbeti za zadosten vnos beljakovin, zdravih

maščob, vitaminov in mineralov v naše telo. Pomembno je tudi, da skrbimo za dobro psihično počutje, kar pa se trenutno zdi mogoče še težje kot pred samo epidemijo, saj je večina socialnih aktivnosti pogojena z nekaterimi omejitvami, kot so testiranje, prebolelost in cepljenje. Sam sem se odločil za cepljenje predvsem zato, da če že pride do okužbe, mi ta ne bo predstavljala prevelikega tveganja za težji potek bolezni. Upam, da bo te epidemije čim prej konec in da se ponovno vrnemo v normalne tirnice življenja.

JANEZ RAIŠP

KORENINE SRCA – ART KAMP 2021

Vsakoletni festival Lent v Mariboru spremlja veliko dogajanje in prireditev po celotnem mestu. Ena izmed njih je tudi Art Kamp korenine srca, ki že veliko let poteka v objemu zelenic in po poteh mestnega parka. Prireditev je namenjena društvom in posameznikom, da predstavijo svoje delovanje s področja kulture, umetnosti, znanosti, rekreacije, zabave in športa. V letu 2021 se je festival odvijal med 25. junijem in 3. julijem med 9. in 20. uro, v dopoldanskih in popoldanskih terminih.

Mentorji in uporabniki organizacij so svoje veščine in znanja podajali na ustvarjalen in edinstven način. Med ustvarjalce so se pomešali obiskovalci, ki so le občudovali dogajanje ali

se tudi pridružili v ustvarjanju. Tudi letos smo se predstavili člani Društva paraplegikov Podravja, katerega poslanstvo je ustvarjanje pogojev za celovito vključitev paraplegikov in tetraplegikov v življenjsko in delovno okolje ter vključitev v vse oblike družbenega in kulturnega življenja pod enakimi pogoji, kot jih ima zdrava populacija. Predstavili smo delček aktivnosti društva, in sicer področja kulture, umetnosti in športa. Ob stojnici se je ustavilo veliko mimoidočih in si z zanimanjem pogledalo našo predstavitev, nekateri so tudi preverili svoje spretnosti na vozičku.

Art kamp smo ljudje, ki se srečujemo v parku in soustvarjamo festival.

DAVID SLAČEK

TEKMOVANJA V BILJARDU

Vsrbem Čačku se je 28. in 29. avgusta 2021 odvijal močan mednarodni turnir z 90 udeleženci v disciplini devetka. Na turnirju sta med šestimi slovenskimi igralci igrala člana BK Gomes Maribor, David Slaček in Beno Messner. Slaček se je uvrstil med 64 igralcev. Turnir je osvojil madžarski vele mojster Oliver Szolnoki.

V Laškem je med 12. in 14. avgustom 2021 potekal najkvalitetnejši biljardni

David Slaček in Beno Mesner na turnirju v biljardu v Laškem (Foto: osebni arhiv DS)

turnir v Evropi (Eurotour), na katerem je igralo nekaj čez 200 igralcev iz cele Evrope. Iz Slovenije se je tekmovanja udeležilo 18 igralcev, med katerimi je tekmoval tudi član Društva paraplegikov Podravja in BK Gomes iz Maribora, David Slaček, ki je osvojil 129. mesto (1 zmaga, 2 poraza). Tekmovanje je potekalo v dvorani Tri Lilije v Laškem.

Naši člani so predstavili košarko na vozičkih (Foto: osebni arhiv JR)

Jože Globokar | 52. Hrovatinov memorial z mednarodno udeležbo

SODELOVALE SO SRBIJA, ČRNA GORA, BOSNA IN HERCEGOVINA TER HRVAŠKA

Na atletskem stadionu na Ptujju je 11. septembra 2021 potekalo že 52. atletsko tekmovanje v spomin na pionirja športa invalidov, prof. Bojana Hrovatina, ki je v Sloveniji postavil temelje, na katerih stoji rekreacijski, tekmovalni in vrhunski šport. Tokrat so se slovenskim športnikom priključili tudi atleti iz Črne gore, Bosne in Hercegovine, Srbije ter Hrvaške.

Udeležba na Ptujju je bila ob lepem vremenu množična. (Foto: arhiv ZPS)

Tekmovanje je potekalo v soorganizaciji Društva paraplegikov Podravja in Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Ptuj. Za slovenske atlete, kjer so rezultati šteli tudi za uvrstitve na državno prvenstvo, pa je tekmovanje potekalo v organizaciji Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite. Pokrovitelj atletskega srečanja je bila Mestna občina Ptuj.

Po prihodu atletinj in atletov je na stadionu zadonela Zdravljica in naznanila uvod v 52. memorialno tekmovanje športnega zanesenjaka, prof. Bojana Hrovatina. Za tem so s pozdravnimi nagovori športnikom uspešno tekmovanje zaželeli: predsednik Društva paraplegikov Podravja **Boris Klep**, predsednik Zveze paraplegikov Slovenije **Dane Kastelic**, predstavnik MDSS Ptuj **Vinko Kotar**, direktor Za-

voda za šport MO Ptuj **Sandi Mertelj** in županja MO Ptuj **Nuška Gajšek**, ki je tekmovanje tudi odprla. Povezovalka otvoritvene slovesnosti, nekdanja kegljačica, sedaj pa trenerka **Silva Razlag**, je prebrala tudi sporočilo nekdanjega olimpijca, metalca diska **Igorja Primca**, in kapetanke državne reprezentance v sedeči odbojki **Lane Gabršček**, ki sta atletinjam in atletom zaželela kar najboljše nastope in dobre rezultate.

Predsednik Zveze paraplegikov Slovenije v spremstvu županje MO Ptuj Nuške Gajšek (Foto: arhiv ZPS)

Tekmovanje je potekalo v soorganizaciji Društva paraplegikov Podravja in Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Ptuj. (Foto: arhiv ZPS)

Memorial si je ogledal tudi slovenski metalec diska, atlet Kristjan Čeh. (Foto: arhiv ZPS)

Sledila so navodila glavnega koordinatorja **Gregorja Gračnerja** in vodje tekmovanja **Janeza Hudeja**, nato pa so se na šestih tekmovališčih že začeli troboji v metu diska, kopja/kija in v suvanju krogle. Tako kot na dosedanjih tekmovanjih so atleti tudi tokrat po ustaljeni praksi in na istem tekmovališču menjavali le orodja, sodniki pa so v tekmovalni list vpisali najboljši rezultat. Zato je tekmovanje v lepem in sončnem vremenu potekalo hitro in brez zapletov. Atleti paraplegiki ter nekoliko lažje gibalno ovirani tetraplegiki so za doseganje boljših rezultatov uporabljali posebne tekmovalne stole, ki so nekoliko višji od vozičkov, težje gibalno ovirani tetraplegiki pa so svoja orodja metali z navadnih sobnih vozičkov. Sledil je drugi sklop tekmovanja – troboj voženj (100, 200, 400 m) na posebnih vozičkih, imenovanih formule, vožnji na 100 m s standardnimi vozički v spomin na prof. Bojana Hrovatina in memorialni vožnji na 800 m s standardnimi in specialnimi vozički v spomin na novinarja **Henrika Ūbeleisa**, velikega prijatelja športnikov paraplegikov in tetraplegikov.

Glede na višino poškodbe atleti v trobojih tehničnih disciplin tekmujejo v skupinah od F51 do F57, v trobojih

Starejši tekmovalci so tekmovali v skupini veterani. (Foto: arhiv ZPS)

Troboj voženj v spomin na novinarja Henrika Ūbeleisa (Foto: arhiv ZPS)

vožnje pa v skupinah od T51 do T54. Skupine, kjer je nastopalo manjše število tekmovalcev, so organizatorji združili v eno. Rezultate so vrednotili na osnovi svetovnih rekordov Mednarodnega paralimpijskega komiteja. Rezultati štirih najboljših atletinj in

atletov v četverboju (krogla, disk, kopje/kij, vožnja 100 m) so šteli za uvrstitve na meddržavnem tekmovanju. Pokal za prvo mesto je osvojila ekipa Slovenije (7.811,12), za drugo Hrvaška (6.726,27), za tretje pa Bosna in Hercegovina (5.693,75). Četrta je bila Srbija (4.038,01), peta pa Črna gora (1.751,15). Ob tem naj dodamo, da vse ekipe niso imele po štiri tekmovalce.

Celotno tekmovanje so vodili sodniki Atletskega kluba Ptuj.

Računalniški izračun rezultatov je bil v rokah vodje tekmovanja **Janeza Hudeja**, za vnos podatkov pa je skrbela **Marina Hudej**.

Ob razglasitvi rezultatov so pokale in medalje podelili: podžupan MO Ptuj **Marjan Kolarič**, letošnji olimpijec atlet **Kristjan Čeh**, nekdanja kegljačica Silva Razlag, predsednik DP Podravskega Boris Klep in vodja športa pri ZPS Gregor Gračner. Ta se je ob zaključku soorganizatorjem zahvalil za odlično sodelovanje, atletinjam in atletom iz republik nekdanje Jugoslavije pa še posebej za tradicionalno udeležbo in športne nastope.

Organizatorji in soorganizatorji so tokratno 52. spominsko in meddržavno tekmovanje odlično pripravili.

Predsednik društva soorganizatorja memoriala, Boris Klep, v ženski družbi (Foto: arhiv ZPS)

Jože Globokar | Državno prvenstvo v košarki na vozičkih

NASLOV DRŽAVNIH PRVAKOV V KOŠARKI OSVOJILA CELJSKA EKIPA

V športni dvorani na Vranskem je 10. julija 2021 v organizaciji Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite potekalo državno prvenstvo v košarki na vozičkih. Naslov državnih prvakov je osvojila ekipa DP Celje Thermana, druga je bila združena ekipa DP Kranj-DP Novo mesto, tretja DP Ljubljana Mercator, četrta pa DP Maribor.

Celjani so v tekmi za prvo mesto premagali združeno ekipo DP Kranj-DP Novo mesto (v svetlih dresih). (Foto: Peter Planinšek)

Ekipe, ki so nastopile na tokratnem državnem prvenstvu, so v ligaškem tekmovanju Zveze paraplegikov Slovenije odigrale štiri kroge. Prvi krog so odigrale 9. maja v Laškem, kjer je povedla DP Maribor, v drugem krogu 29. maja v Sodražici se je na prvo mesto zavihtela DP Kranj-DP Novo mesto, ki je na vrhu lestvice ostala tudi v tretjem krogu 6. junija v Strahinju in v četrtem 3. julija v Mariboru.

Lestvica po štirih krogih:

1. DP Kranj-DP Novo mesto – 11 točk
2. DP Celje Thermana – 10 točk
3. DP Maribor – 8 točk
4. DP Ljubljana Mercator – 6 točk.

Na podlagi teh rezultatov sta se na

državnem prvenstvu v prvi tekmi najprej pomerili DP Kranj-DP Novo mesto in DP Ljubljana Mercator. Ljubljanci so bili v prvi četrtini celo boljši, vendar so jih favorizirani igralci združene ekipe brez težav premagali z rezultatom 61 : 44.

V drugi tekmi sta se srečali DP Celje Thermana in DP Maribor. Razpoloženi Celjani so s podobnim rezultatom (61 : 46) ugnali Mariborčane.

Za tretje mesto sta se borili poraženi ekipi DP Ljubljana Mercator in DP Maribor. Ljubljanci so odlično začeli in si v prvi četrtini priigrali lepo prednost (16 : 8). V nadaljevanju so nekoliko popustili, vendar brez večjih težav osvojili pokal za tretje mesto (48 : 43).

Za naslov državnega prvaka sta se pod koši srečali DP Celje Thermana

in DP Kranj-DP Novo mesto. Celjani so odločno začeli in si že v prvi četrtini priigrali pet točk prednosti. Nato so z enakovredno igro nadaljevali in tekmo zaključili z 58 : 55. Favorizirana združena ekipa DP Kranj-DP Novo mesto je slab rezultat dosegla že v četrtem krogu, ko jo je celjska ekipa povsem nadigrala.

Ob tehničnem delegatu **Milanu Lukanu** sta tekme sodila **Mitja Dečman** in **Nedžad Budimlić**.

Končne uvrstitve:

1. DP Celje Thermana
2. DP Kranj-DP Novo mesto
3. DP Ljubljana Mercator
4. DP Maribor

Lutfi Abdullahu | Streljanje z zračnim orožjem

PREKMURSKI STRELCI OSTAJAJO NEPREMAGLJIVI

Strelci, ki streljajo z zračnim orožjem, so s četrtnim krogom 15. junija 2021 na strelišču TVD Partizan v Murski Soboti zaključili tekmovanje v ligi 2020/2021. Na vrhu je ponovno ekipa prekmurskih strelcev, ki je že vrsto let nepremagljiva. Druga je bila DP Podravja, tretja DP Koper, četrta DP Celje, peta pa DP Ljubljana.

V posamični konkurenci strelcev v skupini SH1 je bil najboljši strelca zmagovalne ekipe **Jožef Franc**, v skupini SH2, kjer težje gibljivo ovirani tetraplegiki streljajo z naslonom, pa **Slavko Dunaj**. V tekmovanju z zračno pištolo je najvišji rezultat dosegel Gašper Peček iz DP Novo mesto.

Vendar je treba poudariti, da tako ekipe kot posamični strelci niso nastopili v vseh štirih oz. treh krogih.

REZULTATI ČETRTEGA KROGA

Zadnji krog strelske lige je v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije pripravilo Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije. Tekmovanja se je udeležilo 33 strelcev iz sedmih pokrajinskih društev zveze.

V ekipni konkurenci je zmagala ekipa DP MS (1.097), druga je bila DP MB (1.050), tretja DP KP (990), četrta DP CE (949), peta pa DP LJ (905).

V posamični konkurenci je v najmočnejši skupini SH1 zmagal **Franc Pinter** DP MB (368), drugi je bil **Jožef Franc** DPMS (367), tretji pa **Damjan Žerjav** DP KP (332). Med strelci v skupini SH2 so prva tri mesta osvojili strelci DP MS. Največ krogov je dosegel **Slavko Dunaj** (367), drugi je bil **Venčeslav Bezjak** (364), tretji pa **Leon Jurkovič** (363).

V streljanju z zračno pištolo se je zmagal veselil **Anton Bavec** DP LJ (365), drugo mesto si je pristreljal **Gašper Peček** DP NM (257), tretji pa je bil **Vinko Hren** DP CE (208).

REZULTATI LIGE 2020/2021

Strelci so v sezoni 2020/2021 prvi

krog odstreljali v Ankaranu, drugi na Vidmu, tretji v Slovenski Bistrici, četrta pa v Murski Soboti. Po seštevku vseh štirih krogov je naslov ligaškega prvaka osvojila ekipa DP Murska Sobota (4.382), druga je bila DP Maribor (3.995), tretja DP Koper (3.006), četrta DP Celje (2.824), peta pa DP Ljubljana (2.503). DP Ljubljana, DP Koper in DP Celje so tekmovali le v treh krogih.

V posamični moški konkurenci v skupini SH1, kjer so za končne uvrstitve šteli rezultati treh krogov, je prvak lige postal **Jožef Franc** DP MS (1.108), drugi je bil **Franc Pinter** DP MB (1.100), tretji **Srečko Petkovšek** (662). Četrto mesto je z enakim številom točk (663) osvojil **Damjan Žerjav**, oba iz DP KP.

Med strelci v skupini SH2 so prva mesta osvojili strelci DP Murska Sobota. Najboljši je bil **Slavko Dunaj** (1.482), drugi je bil **Leon Jurkovič** (1.428),

tretji pa **Venčeslav Bezjak** (1.418).

V tej skupini sta tekmovali tudi dve strelki. Paralimpijka **Veselka Pevec** DP LJ je nastopila samo v drugem krogu in zadela 334 krogov, **Vesna Novak** DP CE pa v dveh krogih (682 krogov).

V streljanju z zračno pištolo je v treh krogih najboljši rezultat dosegel **Gašper Peček** DP NM (814), drugo mesto je osvojil **Anton Bavec** DP LJ (726), tretji je bil **Metod Zakotnik** DP KR (567), četrta pa **Vinko Hren** DP CE (208). Anton Bavec je nastopil v dveh krogih, Vinko Hren pa samo v enem. Ekipe so za prva mesta prejele pokale, strelci za najboljše uvrstitve v posamičnih konkurencah pa medalje.

Strelci in ekipe iz posameznih društev se bodo glede na normo udeležili državnega prvenstva.

Prekmurski strelci nepremagljivi že vrsto let (Foto: arhiv DPPP)

Jože Globokar | Celjanom v trajno last tudi prehodni pokal

ATLETI CELJSKEGA DRUŠTVA OSVOJILI NASLOV NAJBOLJŠE EKIPE

Atletska ekipa Društva paraplegikov jugozahodne Štajerske je v letošnji sezoni zmagala v vseh štirih krogih in s tem osvojila že 23 naslovov najboljše ekipe v ekipnem ligaškem tekmovanju Zveze paraplegikov Slovenije. Za nameček je v letošnji sezoni osvojila še prehodni pokal v trajno last. Dva naslova je osvojilo Društvo paraplegikov Koroške, enega pa Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine.

Na atletskem stadionu Osnovne šole 1 v Murski Soboti je 23. junija 2021 potekal četrti, zadnji krog ekipnega ligaškega tekmovanja v atletiki. Tokratno srečanje je v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije pripravilo Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije. V osmih disciplinah – štirih metalnih (disk, kopje, kij, krogla) in štirih vožnjah (100, 200, 400 in 800 metrov) je nastopilo 26 tekmovalcev iz petih pokrajinskih društev zveze. Najboljši rezultat četrtega kroga je dosegel **Damjan Hovnik**, ki je v vožnji na 100 metrov prejel 742,53 točk.

Prvi krog letošnje 26. sezone je 14. maja na atletskem stadionu Ravne na Koroškem pripravilo DP Koroške. Takrat so povedli Celjani, ki so vodstvo obdržali vse do zaključka lige. Drugi krog je 28. maja na atletskem stadionu Kladivar pripravilo DP jugozahodne Štajerske, tretji 11. junija na mestnem stadionu na Ptujju DP paraplegikov Podravja, četrti pa 23. junija na stadionu OŠ 1 v Murski Soboti DP Prekmurja in Prlekije.

Zmagovalec ekipnega tekmovanja v atletiki za sezono 2021 je ekipa DP Celje (16.723,46), ki je v trajno last prejela tudi prehodni pokal. Celjani so s tem potrdili, da so nepremagljivi, saj so zmagali že 23-krat. Drugo mesto je zasedla ekipa DP Slovenj Gradec (13.286,59), tretje DP Ljubljana (12.152,95), četrto DP Murska Sobota (10.925,69), peto DP Maribor (5.797,77), šesto pa DP Koper (1.652,00).

Pokale je najboljšim ekipam podelil vodja športa pri ZPS Gregor Gračner. (Foto: arhiv ZPS)

Po zaključenem tekmovanju je sodelujoče športnike nagovoril vodja športa pri Zvezi paraplegikov Slovenije **Gregor Gračner**. Atletom je čestital za dosežene rezultate, se zahvalil vsem za sodelovanje in najboljšim trem ekipam podelil pokale. Za nemoten potek tekmovanja je skrbela sodniška služba Združenja atletskih sodnikov Murska Sobota pod vodstvom **Štefana Puhana**.

REZULTATI ČETRTEGA KROGA:

1. DP jugozahodne Štajerske (4.051,56)
2. DP Koroške (3.741,95)
3. DP Prekmurja in Prlekije (3.104,53)
4. DP ljubljanske pokrajine (2.406,84)

5. DP Podravja (1.133,57)

KONČNE UVRSITIVNE V SEZONI 2021:

1. DP jugozahodne Štajerske (16.723,46) – razlika (0,00)
2. DP Koroške (13.286,59) – razlika (3.436,87)
3. DP ljubljanske pokrajine (12.152,95) – razlika (4.570,51)
4. DP Prekmurja in Prlekije (10.925,69) – razlika (5.797,77)
5. DP Podravja (5.797,77) – razlika (13.317,30)
6. DP severne Primorske (1.652,00) – razlika (15.071,46)

Jože Globokar | Ribiči sklenili ligaško tekmovanje v letošnji sezoni

NAJBOLJŠA EKIPA SEZONE JE DP CELJE, NAJBOLJŠI RIBIČ RUDI CENTRIH

S četrtem krogom, ki ga je ob ribniku Pivola 22. junija 2021 pripravilo Društvo paraplegikov Koroške, so ribiči paraplegiki in tetraplegiki zaključili tekmovanje v ribiški ligi. V letošnji sezoni je prvi krog in Peršakov memorial ob ribniku Ormož 24. maja pripravilo DP Prekmurja in Prlekije. Zmagala je domača ekipa. V drugem krogu, ki ga je 3. junija ob ribniku Marof pripravilo DP jugozahodne Štajerske, je prav tako slavila domača ekipa. Tretji krog je ob ribniku Rogoznica II 17. junija pripravilo DP Podravja. Najboljša je bila ekipa DP Celje. V zaključnem krogu pa je bila najboljša ekipa DP Murska Sobota. Vse tekme so potekale v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije, vodili pa ribiči domačih ribiških druščin.

REZULTATI ČETRTEGA KROGA

V štiriurnem ribolovu je svoje ribiške veščine preizkušalo 22 ribičev iz sedmih pokrajinskih društev.

V ekipni konkurenci je najboljši rezul-

Zaključni krog ribiške lige ob ribniku Pivola (Foto: Tomaž Demšar)

tat dosegla ekipa DP Murska Sobota (8 – 27.400 g), druga je bila DP Celje (9 – 68.220 g), tretja pa ekipa organizatorjev DP Slovenj Gradec (10 – 23.860 g). Četrta je bila DP Novo mesto (11 – 31.060 g), peta DP Koper (14 – 15.240 g), šesta DP Maribor (17 – 12.630 g), sedma pa DP Ljubljana (19 – 6.830 g). Prvo mesto je osvojil **Rudi Centrih** DP CE (53.750 g), drugo **Gašper Peček** DP NM (21.600 g), tretje pa **Zdravko Grilc** DP SG (13.240 g).

REZULTATI LIGE 2021

Najboljši rezultat in zmagovalni pokal je osvojila ekipa DP Celje (34 – 206.565 g), na drugo mesto se je uvrstila DP Murska Sobota (38 – 114.265 g), na

tretje DP Novo mesto (46 – 105.395 g), na četrto DP Slovenj Gradec (49 – 94.015 g), na peto DP Maribor (54 – 72.860 g), na šesto DP Ljubljana (61 – 62.040 g), na sedmo pa DP Koper (64 – 46.165 g).

V posamični konkurenci je imel najboljši izkupiček točk in najtežjo mrežo **Rudi Centrih** DP CE (3 – 120.080 g), na drugo mesto se je zavihtel **Gašper Peček** DP NM (3 – 58.460 g), na tretje pa **Boštjan Javernik** DP SG (5 – 45.840 g).

Pri končnih ekipnih uvrstitvah so šteli rezultati vseh štirih krogov, pri posamičnih pa treh.

Lutfi Abdullahu | Državno prvenstvo v ribolovu

GAŠPER PEČEK UBRANIL NASLOV DRŽAVNEGA PRVAKA V RIBOLOVU

Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite je 4. julija 2021 v sodelovanju z Ribiško družino Velenje pripravilo državno prvenstvo v športnem ribolovu za invalide.

Ob Škalskem jezeru v Velenju so se tekmovanja udeležili tudi ribiči paraplegiki in tetraplegiki iz petih pokrajinskih društev

Zveze paraplegikov Slovenije – DP Ljubljana, DP Celje, DP Murska Sobota, DP Maribor in DP Novo mesto. Po žrebanju lovnih mest po sektorjih,

krmljenju in triurnem lovu je naslov državnega prvaka ubranil **Gašper Peček** DP NM (1. mesto v sektorju C – 2.471 g), drugi je bil **Rudi Centrih**

DP CE (1. mesto v sektorju B – 2.422 g), tretji **Boštjan Ceglar** DP LJ (1. mesto v sektorju A – 200 g), četrti **Slavko Dunaj** DP MS (2. mesto v sektorju B – 1.290 g), peti **Venčeslav Bezjak** DP MS (2. mesto v sektorju C – 568 g), šesti **Miran Jernejšek** DP MB (2. mesto v sektorju A – 158 g), sedmi **Zdenko Lilek** DP MB (3. mesto v sektorju B – 642 g), osmi **Franc Simonič** DP MB (3. mesto v sektorju C – 40 g), deveti **Tona Urbanc** DP CE (3. mesto v sektorju A – 10 g), deseti pa **Franc Borovnjak** DP MS (4. mesto v sektorju B – 355 g).

Ob razglasitvi rezultatov je ribiče nagovorila podžupanja Mestne občine Velenje **Aleksandra Vasiljevič** in s

čestitkami najboljšim ribičem podelila odličja. Prisoten je bil tudi predsednik Ribiške družine Velenje **Jože Šumah**. V Škalskem jezeru prevladujejo krap, smuč in ščuka, jezero pa je znano

po kapitalnih somih dolžine nad dva metra in kapitalnih krapih. V jezeru so še: amur, androga, babuška, klen, linj, ostriž, ploščič, rdečeoka, rdečeperka, tolstolobik in zelenika.

Najboljši ribiči in organizatorji na državnem prvenstvu (Foto: arhiv Gašper Peček)

Lutfi Abdullahu | Parakolesarstvo

ANEJ DOPLIHAR SI JE PRIKOLESARIL VOZOVNICO ZA TOKIO

Na Portugalskem je od 10. do 13. junija 2021 potekalo svetovno prvenstvo v parakolesarstvu, na katerem je nastopila tudi slovenska reprezentanca. Tokratno prvenstvo je odločalo o kvotah za paralimpijske igre, ki so bile v Tokiu na Japonskem. Slovenija je imela na voljo samo eno

kvoto, za katero se je boril tudi **Anej Doplihar**, ter dvojec **Aleš Dragar** in **Jurij Porenta**.

Zadnji rezultat na Portugalskem in analiza dosežkov ter mnenje trenerja **Luke Kovica** so bili strokovna podlaga za odločitev, da Slovenija v Tokio pošlje Aneja Dopliharja (član Društva

paraplegikov severne Primorske). Anej je bil edini slovenski predstavnik v parakolesarstvu na paralimpijskih igrah.

V kronometru (25.2 km) je v konkurenci 28 tekmovalcev zasedel 15. mesto, na cestni dirki (67.2 km) pa je bil 17.

Anej Doplihar – debitant na paralimpijskih igrah (Foto: Zveza ŠIS-SPK)

Jože Globokar | Odličen nastop paraplesalcev v Pragi

OBA SLOVENSKA PARA OSVOJILA BRONASTI MEDALJI

V Pragi na Češkem je 14. in 15. avgusta 2021 potekalo tekmovanje v plesu – Prague 2021 World Para Dance Sport International Competition, kjer so tekmovali tudi slovenski plesalci in paraplesalci. To je bilo prvo mednarodno tekmovanje na Češkem, ki so se ga večinoma udeležili finalisti z zadnjega SP v Bonnu.

Ze prvi dan je paraplesalka **Lara Nedeljkovič** (članica Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine) uspešno nastopila, saj se je v močni konkurenci Single Women Class 2 uvrstila v finale in zasedla 6. mesto. V popoldanskem programu sta naša plesalca **Lara Nedeljkovič** in **Klemen Dremelj** v kategoriji Combi Latin Class 2 odlično nastopila in osvojila bronasto medaljo. Tretje mesto je v kategoriji Combi Latin Class 1 osvojil tudi drugi slovenski par – **Martina Smodiš** in **Roman Maček**.

Naslednji dan sta se oba slovenska para pomerila še v kategoriji Combi Standard Class 2, a se nista uvrstila v finalno tekmovanje.

Trener **Andrej Novotny** je s prikazanim plesom naših plesalcev zelo zadovoljen, še posebej, ker enomesečni premor v juliju ni vplival na pripravljenost. Če v jeseni epidemija ne bo ponovno ustavila življenja, čaka plesalce oktobra tekma v Varšavi, konec novembra pa še svetovno prvenstvo v paraplesu, ki ga letos gosti mesto Ulsan v Južni Koreji.

Tretje mesto v močni konkurenci v Pragi (Foto: arhiv ZPS)

Jože Globokar

SMUČARSKI KAMP V PUNATU BREZ ZAKLJUČNEGA TEKMOVANJA

V Punatu na otoku Krku je v organizaciji hrvaške Wakeboard zveze, Cable Krk od 16. do 20. junija 2021 potekal tridnevni trening smučarski kamp na vodi za deskarje invalide. Udeležilo se ga je 14 paraplegikov, ki so si v ugodnih vremenskih razmerah pridobivali izkušnje v tem lepem in privlačnem športu na vodi.

Tradicionalnega zaključka z mednarodnim tekmovanjem pa zaradi epidemije žal ni bilo. Spomnimo naj, da sta v letu 2019 naša deskarja Borut Sever in Gregor Gračner osvojila prvo in tretje mesto.

Tokrat so pridobivali samo izkušnje. (Foto: arhiv ZPS)

Jože Globokar | Naši šahisti so prejeli tudi pokal za fairplay tekmovanje

SLOVENIJA ČETRTA NA MEDNARODNEM ŠAHOVSKEM TURNIRJU

Šahisti slovenske ekipe (**Igor Jeranko**, **Radosav Matič**, **Franc Ivenčnik** in **Stjepan Vurušič** iz Društva paraplegikov jugozahodne Štajerske) so nastopili na mednarodnem šahovskem turnirju, ki ga je od 9. do 11. avgusta 2021 v vojvodinskem mestu Titelj pripravilo Združenje paraplegikov in tetraplegikov Tisa. V hitropoteznem šahu se je v petih krogih pomerilo devet ekip. Prvo mesto je osvojila ekipa Republike Srbije (11,5), druga je bila UP Smederevo (11), tretja Novi Sad (8,5), četrta Slovenija (8), peta DSRI Smederevo (7,5), šesta Kragujevac (7,5), sedma Brčko (5,5), osma UP Mačva Šabac (3), deveta pa UP Titelj (2,5). Gostoljubni organizatorji so poskrbeli tudi za izredno dobro počutje vseh udeležencev tradicionalnega šahovskega srečanja.

Slovenijo so zastopali šahisti DP jugozahodne Štajerske. (Foto: arhiv ZPS)

Lutfi Abdullahu | Šahovski turnir

DRUGO MESTO ZA SLOVENSKE ŠAHISTE NA MEDNARODNEM TURNIRJU

V Banja Luki (BiH) je 17. septembra 2021 potekal 13. mednarodni turnir v šahu, na katerem so sodelovali tudi naši šahisti. Slovenski šahisti Ljubiša Gajič, Jasmin Sabljakovič in Ivica Vukadin (vsi iz Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine) so po težkih in razburljivih partijah osvojili drugo mesto, kar je najboljši dosežen rezultat slovenskih ekip. Na turnirju se je za najboljše uvrstitve pomerilo pet ekip iz Srbije, Bosne in Hercegovine ter Slovenije.

Šahisti so dosegli najboljši slovenski rezultat. (Foto: arhiv)

Metod Zakotnik | Likovna kolonija »Istrsko poletje 2021«

MIMOIDOČE SO NAVDUŠILI SLIKARJI, KI SLIKAJO Z USTI

Slikarji Likovne sekcije Zveze paraplegikov Slovenije so od 9. do 18. junija 2021 v domu paraplegikov v Pineti pripravili tradicionalno poletno likovno kolonijo »Istrsko poletje 2021«. Z upoštevanjem vseh priporočil NIJZ je kolonija potekala brez težav.

Likovni ustvarjalci so se pod mentorskim vodstvom **Rassa Causeviga** izpopolnjevali v različnih tehnikah: akrilu in olju na platno, akvarelu, risbi s svinčnikom ter lesorezu. Pod senčno streho so na terasi doma nastale značilne upodobitve obalne pokrajine, tihožitja, portretov in tudi barvnih nanosov, ki spominjajo na abstrakcijo.

Mimoidoči so si z zanimanjem ogledovali delo naših umetnikov, najbolj pa so jih navdušili slikarji, ki slikajo s čopičem v ustih, in so člani Mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami (VDMFK).

Vsako jutro nas je prebujala nežna glasba akustične kitare izpod prstov

Ljudmile Turk. Z recitiranjem poezije in predvajanjem večinoma narodnih skladb po izboru udeležencev so popestrili večere s skupnim druženjem. Na koloniji so nova dela ustvarjali: **Jožica Ameršek, Anka Vesel, Lučka Vučko, Anita Trebše, Ljudmila Turk, Anja in Veronika Starič, Maša Poplas, Klavdij Leban, Miran Jernejšek, Ivan Regoršek**, vodja kulturnih dejavnosti Zveze paraplegikov Slovenije Metod Zakotnik ter slikarji VDMFK **Dragica Sušanj, Benjamin Žnidaršič in Vojko Gašperut**.

Za dobro počutje slikarjev so poskrbeli **Jelka, Darja, Damjana, Igor, Albin, Lučka, Veronika**, posebno pa **Ivanka**, ki je vedno s prizadevnostjo

pripravila okusne obroke.

Likovno kolonijo je organizirala Zveza paraplegikov Slovenije s sofinanciranjem Javnega sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije in donacijo CČN Domžale - Kamnik.

Klavdij Leban včasih slika tudi z usti, vendar ni član VDMFK. (Foto: arhiv ZPS)

Lutfi Abdullahu | Samostojna razstava Željka Vertlja

SLIKARSKA RAZSTAVA "LEPE SMO"

V prostorih kluba SOT 24,5 je Društvo za teorijo in kulturo hendikepa (YHD) na Metelkovi 22. junija 2021 pripravilo slikarsko razstavo "Lepe smo", na kateri razstavlja Željko Vertelj – član Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine.

Željko dolgoletna prijateljica **Lidija Maričič** je v uvodnih besedah na kratko predstavila Željkoovo življenjsko zgodbo. Poudarila je, da je kljub prometni nesreči, ki jo je doživel pred 20 leti, svoje zadovoljstvo našel v slikarstvu.

Moč njegove osebnosti se odraža v njegovih slikah, v katerih izbira motiviko življenja samega, postavljenega v naravno krajino. Na tokratni razstavi se je Željko predstavil s ciklusom ženskih

Željko Vertelj na razstavi svojih del (Foto: Lutfi)

podob, ki jih je naslikal kot poklon ženski lepoti. Maričičeva je še pripomnila, da so slike izjemno nežne in subtilne, kot pravijo, da so tudi

ženske same.

Gostja razstave je bila **Gordana Draško**, ki se je kljub upokojitvi posvetila kreiranju modnih oblačil. Predstavila jih je med slikarjevimi deli. Kulturni program je popestril **Valter Purger**, ki je bral recitale pesnika **Rabindranataha Tagoreja**.

Željko Vertelj je član Likovne sekcije Zveze paraplegikov Slovenije in član Mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami (VDMFK).

Jože Globokar | Vojko Gašperut – samostojna razstava ob jubileju

SLIKARJA JE PREDSTAVILA UMETNOSTNA ZGODOVINARKA IN RECENZENTKA NUŠA PODGORNİK

Naš priznani slikar Vojko Gašperut – Gašper je 5. julija 2021 na predlog Inštituta Jožef Štefan v njihovi galeriji ob svojem jubileju odprl samostojno retrospektivno razstavo. Na ogled je okrog 30 del njegovega skoraj 50 let dolgega ustvarjanja, ki jih je iz različnih ciklusov bogatega izbora slikarjevega opusa izbrala umetnostna zgodovinarica in recenzentka Nuša Podgornik. Prevladujejo dela akril na platno, nekaj je slik olje na platno, nekaj pa tudi grafik. Med njimi je seveda tudi kopija znamenite slike Trave, s katero se je Gašper v letu 2016 predstavil v francoskem likovnem salonu Le Salon des Beaux-Arts v galeriji Carrousel du Louvre v Parizu. Ljubitelji likovne umetnosti so si lahko ogledali motive cvetja, solin in slikarjevega rodnega Breginjskega kota.

Interno odprtje razstave je zaradi danih razmer v skladu s predpisi NIJZ potekalo v parku inštituta ob spomeniku **Jožefa Štefana**, kjer je bogato umetniško delo slikarja in njegova dela predstavila **Nuša Podgornik**. Med drugim je poudarila, da je slikarjeva predanost slikanju zanj tako navdihujoča in pomembna, da ne mine dan, ko ne bi ustvarjal. Zato je v tem polstoletnem ustvarjanju lahko pripravil več kot 150 samostojnih razstav in sodeloval na številnih skupinskih mednarodnih in tudi domačih razstavah slikarjev, ki so tako kot on člani Mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami.

Razstava se navezuje tudi na življenjski jubilej in izdajo bogate monografije, v kateri sta akademski slikar **Dušan Lipovec** in umetnostna zgodovinarica **Polona Škodič** zapisala, da se prevladujoči realizem, ki mu je osnova trdna in zanesljiva slikarska risba, umika bolj lirični in ekspresivni maniri. Čeprav je v Gašperutovih delih abstrakcija zastopana v manjšem obsegu, pa znotraj prevladujoče realistične podobe kljub vsemu opazimo tudi precej abstraktnih pasusov. Zlasti v ozadjih in detajlih, ki bi nas v izrezih in povečavah lahko nagovarjali tudi kot samostojne slike. Toliko svetlobe,

toplote, veselja, radosti in občutij je v slikah ter barvite in kontrastne sočnosti, dinamike, radoživosti in lepote, ki jo zaznamo v slehernem motivu, četudi je na sliki upodobljena le zapuščena hiša.

Enega večjih motivnih sklopov predstavlja predvsem cvetlično tihožitje v svojem naravnem okolju.

Kulturni dogodek je s klaviaturo, pihami in tolkali popestril glasbenik in skladatelj **Lado Jakša**. V njegovi glasbi so spregovorile razstavljenе slike. Ob

predstavitvi priljubljenih Gašperutovih solin smo začutili valovanje in šumenje morja, utrip Istre, Banistre itd.

Ob zaključku se je avtor zahvalil vsem za obisk in odgovarjal na številna vprašanja, prisotna pa sta bila tudi direktor inštituta, prof. dr. **Boštjan Zalar** in direktorica Založbe UNSU **Klára Soós**. Vojko Gašperut je član Likovne sekcije Zveze paraplegikov Slovenije in polnopravni član Mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami.

Vojko Gašperut z umetnostno zgodovinarico Nušo Podgornik (Foto: arhiv ZPS)

Povzel Jože Globokar, vir: Založba Pivec | Slikanica izšla na predlog Državnega sveta RS

BREZZOBI TIGER – NOVA SLIKANICA PISATELJA IGORJA PLOHLA

Naš najuspešnejši pisatelj Igor Plohl, iz Društva paraplegikov Podravja, je že v letu 2009 napisal pravljico Lev Rogi – sreča v nesreči, nato pa so sledila številna dela.

Naslovnica slikanice Brezzaobi tiger (Foto: Založba Pivec)

V letu 2012 je izdal avtobiografsko pripoved Ne domišljaj si!, v letu 2014 je izšla slikanica Lev Rogi najde srečo, v letu 2017 je nastal roman Pustolovščine v Prekijji, v letu 2018

leposlovnobizobraževalna slikanica Rogi in Edi na paralimpijskih igrah, leta 2020 slikanica Lev Rogi v Afriki, v letu 2021 pa še slikanica Brezzaobi tiger.

Pri ameriški založbi Holiday House (New York) sta v letošnjem letu izšli dve njegovi slikanici: Lucas Makes a Comeback in Lucas at the Paralympics, ki sta nastali na podlagi slikanic o levu Rogiju. O inva-

lidnosti in drugačnosti osveščata otroke in njihove starše v ZDA in na drugih angleško govorečih območjih.

Slikanica Brezzaobi tiger je nastala na pobudo Državnega sveta Republike Slovenije. Njen namen je otroke osveščati o pomenu in moči argumentiranega ugovora. Ena izmed najpomembnejših funkcij državnega sveta je namreč **veto**, ki ga lahko izglasuje na zakon, sprejet v državnem zboru.

Glavna junaka slikanice sta tiger **Svetin** in troglavi zmaj **Ljubo**.

»Nekoč, pred davnimi časi, je pod mogočno goro Triglav v svoji veliki in razkošni kraljevski votlini živel troglavi zmaj Ljubo. V prelepi deželi je odločal o vseh pomembnih živalskih stvareh. Njegova beseda je bila vedno zadnja. Le tu in tam si mu je upal oporekati pogumni kraljevi svetovalec tiger Svetin. Ko so živa bitja ugotovila, da Svetin nima prave moči, so ga za njegovim hrbotom začela klicati brezzaobi tiger.

A prišlo je leto, ko je deželo pod Triglavom prizadela nesreča. Primanjkovalo je vode in troglavi zmaj je odločitev sprejel z dobrimi nameni, vendar je bila slaba. Živali so se pritoževale, a jim vladar ni prisluhnil. V obupu so se obrnile na njegovega svetovalca tigr Svetina. Ali bo Svetin lahko pomagal žejnim živalim? Ali mu bo uspelo dokazati, da ima vendarle tudi zobe, ki so močni in ostrí kakor skalnati robovi?»

Avtor je želel v slikanici poudariti vrednote, ki so ključne za sodobne demokratične družbe. Med njimi so gotovo mirno reševanje konfliktov, sprejemanje kompromisov v duhu demokracije, možnost argumentiranega ugovora, pravičnost, enakopravnost, pogum in modrost.

Slikanico je ilustrirala **Nataša Vertelj**, spremno besedo pa je prispeval predsednik Državnega sveta RS **Alojz Kovšca**. Slikanica je izšla v sozaložništvu z Državnim svetom Republike Slovenije pri Založbi Pivec. Vir: Založba Pivec

BENJAMIN ŽNIDARŠIČ / EX-TEMPORE PIRAN 2021

Ex-tempore Piran je izjemno priljubljen likovni dogodek, prepoznaven po svojem tekmovalnem značaju in dolgi, več kot polstoletni tradiciji. Udeležujejo se ga akademsko izobraženi in ljubiteljski ustvarjalci vseh generacij iz Slovenije in drugih, predvsem sosednjih držav.

Na letošnjem 56. likovnem shodu je sodelovalo kar nekaj umetnikov Zavoda Ars Viva. Sodelovali so: **Frane Šajn** (uvrščen na razstavo v Mestno galerijo Piran), **Rasso Causevig** in **Željko Vertelj** (uvrščena v galerijo Monfort) in **Benjamin Žnidaršič**.

Mednarodna žirija 61. mednarodnega slikarskega Ex-tempora Piran je najvišjo grand prix podelila italijanski umetnici **Miriam Elettri Vaccari** za sliko z naslovom Hommage a Kabul. Posebno nagrado Cesare Dell'Acqua je prejel Simon Kastelic za delo z naslovom Upanje#1919, nagrado za najboljše delo mladega avtorja pa je prejela **Klavdija Jeršinovec**.

Mednarodna strokovna žirija v sestavi **Miran Mohar** (predsednik), mednarodno priznani umetnik, član skupine IRWIN in prodekan AVA akademije za vizualno umetnost v Ljubljani; **Nemanja Cvijanović**, likovni umetnik in profesor na Akademiji za lepe umetnosti v Benetkah; in **Corinne Mazzoli**, multimedijska umetnica in akademska raziskovalka na Univerzi IUAV v Benetkah; je izmed 151 oddanih likovnih del za razstavo, ki je postavljena v Mestni galeriji Piran in v Galeriji Monfort v Portorožu, izbrala 91 likovnih del.

Žirija je med drugim podelila nagrado za otroke do 15. leta, odkupno nagrado za delo na papirju, dve posebni nagradi, dve odkupni nagradi, tri hotelske nagrade in osem velikih odkupnih nagrad.

Ugotovili so zelo skromno udeležbo mladih avtorjev do 35. leta starosti. Nedvomno bo vzpostavitev novega programa Vizualnih umetnosti na Primorski pedagoški akademiji v Kopru v naslednjih letih pripomogla oziroma prepričala večje število študentov likovne umetnosti za sodelovanje na piranski slikarski prireditvi.

Benjamin Žnidaršič | Ustvarjalni dnevi Veliki Obrh 2021

ZBRALO SE JE 27 SLIKARK IN SLIKARJEV

Ustvarjalno druženje smo izvedli v julijskih dnevih, in sicer med 16. in 18. julijem 2021. Projekt je nadgradnja prejšnjih likovnih in literarnih manifestacij. Že osmo leto smo se skupaj zbrali slikarji Zavoda Ars Viva in drugi slovenski slikarji. Tokrat se je zbralo 27 slikarjev in slikark iz različnih krajev Slovenije, ki so tudi spali v objektu ali pa v Youth hostlu v Podcerkvi.

Vključili smo tudi delo otrok, z namenom spodbujanja aktivnosti, s katerimi v njihova življenja vnesemo elan in življenjsko energijo. Tudi tokrat, kot običajno, so na prireditvi sodelovali invalidni ustvarjalci. Dogodek je v življenja ustvarjalcev prinesel občutek koristnosti. Slikarska dela so bila razstavljen v žagi, na turističnem kraju kot zanimivost za obiskovalce iz vira Obrh in pešpoti okoli Loške doline, po razstavi pa podarjena Rotary klubu Postojna - Cerknica za namen avkcije in podelitev štipendije študentoma glasbe. V sodelovanju s partnerji na projektu zagotavljamo vrednote, ki jih želimo utrjevati skozi projekt: sodelovanje, odprtost, ustvarjalnost, optimizem, inovativnost, samozavest in čezmejno sodelovanje. Risbe ali slike lahko ustvarjamo v likovnih tehnikah: svinčnik, voščénke, pastel, oglje, flomastri, kemični svinčnik, tempera, akvarel, akril in olje. Projekt spodbuja udeležence pri doživljanju prostora in poglobljenemu doživetju umetnosti v neokrnjeni naravi.

V delavnici je bila prisotna tudi literarna beseda **Romana Verasa**, ki je likovno podobo navdihovala, da bi poiskali nove načine sobivanja in avtonomnega izražanja. Temeljni cilj delavnice je bil, da sodelujoči z lastnim likovnim izražanjem preverjajo in razvijajo razumevanje prostora, izražajo občutja, stališča in vrednote. Izražanje z glino in kiparskim jezikom je povezano s kulturno dediščino in oplemenitenjeno tudi s čustvenimi in/ali duhovnimi sestavinami. Tako kot se človek brez poznavanja jezika ne more sporazumevati s sočlovekom, tako brez poznavanja likovnega jezika ne more užiti duhovnega sporočila, ki ga vsebuje umetnina. Vse velike dobe likovne umetnosti so znale in zmogle uresničiti skladnost med čustvenimi in razumskimi se-

stavinami. Če človek ne pozna likovnega jezika, mu je odvzeta možnost prilagoditve in uživanja telesnih in duhovnih vrednot, ki so izražene v umetnini.

Prireditve je velik organizacijski projekt, ki zahteva veliko energije. Lahko zapišemo, da smo ga profesionalno in kvalitetno izpeljali. Veliko prizadevanj smo usmerili, da bi mladina spoznala moč sodobne likovne umetnosti. Tokrat jih je bilo manj, kot smo računali. Malo zaradi slabega vremena in dopustov.

Delavnice so se udeležili: **Valerija Gačnik, Silvana Lautar, Damjan Rogelj, Boris Šter, Ana Šter, Boštjan Močnik, Roman Veras, Ludvik Šraj, Renata Kovacs, Edit Kopač, Marta Tekavec, Vinko Bogataj, Martina Starc, Dušan Štrajhar, Dušan Strle, Lojze Kalinšek, Rasso Causevig, Željko Vertelj, Veljko Toman, Janez Ovsec, Janez Ovsec ml., Janez Dragolič, Sonja Strle, Benjamin Žnidaršič** ...

Hvala vsem slikarjem za udeležbo in izredno slikarsko izkušnjo!

V Zavodu ARS VIVA je bila v organizaciji Rotary kluba Postojna - Cerknica v petek, 10. septembra 2021, ob 18. uri dobrodelna dražba podarjenih likovnih del. Izkupiček prodanih slik je bil namenjen v sklad za štipendiranje dveh študentov glasbe.

Predsednica **Karmen Pahor** je pripomnila: »Najlepše se vam zahvaljujemo za vaš cenjeni prispevek k našemu projektu **»Umetniki za umetnike«** in vas hkrati vljudno vabimo, da se udeležite zaključne prireditve z dražbo in umetniškim programom letošnjih štipendistov ter priznanega baritonista **Jureta Počkaja** in ženske pevsko skupino **Krsnice**.

Veseli smo bili številnih kvalitetnih del, ki ste jih prispevali. Glede na kakovost in presenetljiv odziv smo se odločili, da projekt razširimo. Tako ne bomo štipen-

Nas slikar Damjan Rogelj v sproščenem pogovoru (Foto: arhiv Ars Viva)

dirali le dveh nadarjenih umetnikov, ki se nam bosta predstavila na zaključni prireditvi, pač pa bomo ustanovili štipendijski sklad za pomoč pri izobraževanju perspektivnih umetnikov, iz katerega bomo tudi v naslednjih letih štipendirali mlade umetnike.

Rotary klub Postojna - Cerknica se za pomoč pri izvedbi akcije še posebej zahvaljuje **Benjaminu Žnidaršiču - Benu**, ki je organiziral zbiranje umetniških del, in **Poloni Škodič** za vso izkazano strokovno podporo in pomoč pri izboru umetniških del. Hvala tudi vsem, ki boste podprli dobrodelno akcijo in s tem pomagali k razvoju umetnosti in kulture v naši regiji. **Prodaja zbranih del že poteka preko spleta. Glede na veliko število prispelih del smo se odločili, da na zaključni prireditvi dražimo le nekaj posebej označenih del. Vsa tista, ki še ne bodo prodana, lahko kupite tako, da nas kontaktirate. Nekateri izmed vas ste izjavili, da bi se odrekli predvideni donaciji 30 % vrednosti prodanega dela. Prosimo vse, ki želite tudi tako prispevati v štipendijski sklad, da nam to še pisno sporočite na e-pošto: rotar_ypostoina@gmail.com.«**

Benjamin Žnidaršič | Delavnica gline

NA DELAVNICI GLINE 38 UDELEŽENCEV

Delavnica oblikovanja gline v prvi vrsti pomeni ustvarjalno druženje, obenem pa pomirja in uči. Keramika je zelo kompleksna in združuje umetnost, obrt, ročne spretnosti kot tudi kemijo in fiziko. Gre za cel vikend ustvarjanja in spoznavanja tehnološkega postopka za stare in mlade. V Zavodu Ars Viva smo v vikendu od 30. julija do 1. avgusta 2021 imeli 38 udeležencev, ki so bili različnih starostnih skupin. V delavnici je kot mentor sodeloval kipar in lončarski mojster Iztok Mlakar, čigar družinske korenine izhajajo iz Loške doline.

Otroci so že nestrpno čakali na oblikovanje gline. Program je bil razdeljen na dva dela: prvi obsega teoretični del, oblikovanje izdelkov in izdelavo glazur, drugi pa demonstracijo postopkov, glaziranje, peko in analizo rezultatov. Mentor jim je vizualno predstavil različne tehnike oblikovanja gline, nato so udeleženci ustvarjali sami.

Udeleženci so poskusili delati z glino, jo prostoročno oblikovali, delali pa so tudi na lončarskem vretenu, predvsem pa so se naučili, kako lahko iz gmote gline nastane skodelica, vaza ali krožnik. Mojster je razložil postopke, s katerimi se pride do končnega izdelka. V drugem delu pa smo spoznali še postopke sušenja in žganje. Mentor je razložil, kako se pred žganjem glineni izdelki sušijo, nekatere poslikajo in nato zložijo v peč. Enkrat žgane izdelke glazirajo in ponovno spečejo.

Zadnji dan, 1. septembra, so se nam pridružili tudi gosti Youth hostla Ars Viva, ki so poslikavali narejene izdelke in sodelovali pri vlaganju izdelkov

Ob oblikovanju gline se otroci sprostito in umirijo. (Foto: Ars Viva)

v peč. Benjamin Žnidaršič jim je demonstriral slikanje z usti.

Naše delavnice obiskujejo mnogi hiperaktivni otroci in čudežno je bilo opazovati, kako so se ob glini umirili in sprostiti. Kar je tako čarobno, je to, da se njihova sposobnost koncentracije povečuje in podaljšuje, ko se osredotočajo na glino, ki jih »začara«. Nove nevronske povezave, ki se ustvarjajo v možganih, in daljšajo čas njihove zbranosti, jim nato dobro služijo v šoli in vsakdanjem življenju.

Glina kot material in proces dela z njo uči nenavezanosti. Ko v izdelke vložijo veliko truda, časa in ljubezni, se spoto-

ma pogosto na njih navežeš. A proces dela je končan šele, ko izdelek srečno pride iz peči v enem kosu. Kar včasih tudi ne uspe, saj med peko počti, lahko pade na tla ali pa ga poškoduje glazura, ki se pod visokimi temperaturami v peči obnaša drugače od predvidenega. Tako se vedno znova učiš, da se ne navezuješ preveč na materialno, ampak uživaš v procesu in v novo pridobljenih znanjih in izkušnjah, četudi grenkih. Glina uči tudi potrpežljivosti in vztrajanja, kar še kako koristi tudi zunaj delavnice z glino.

Delavnico je finančno podprla Občina Loška dolina.

Marko Ferluga | Dom paraplegikov Pacug

POLETJE SE POČASI POSLAVLJA TUDI V PACUGU

V tem drugem COVID-letu se počasi zaključujeta poletje in kopalna sezona, s katero smo, glede na situacijo, izjemno zadovoljni. Vsi, ki ste bili pri nas, upamo, da ste odšli z lepimi spomini in vtisi ter z željo po novem povratku in snidenju z nami.

V tem poletju je bilo sonce zelo radodarno, zato Vas je veliko čas preživljalo ob in v bazenu, imeli smo tudi bogato animacijo ter sobotne glasbeno-plesne večere. Fizioterapija pa si je s svojim delom in odnosom do uporabnikov že dolgo tega pridobila status kraljice ponudbe Pacuga in na to bomo vedno ponosni. Skrbeli bomo, da tako ostane oz. se še izboljša, sploh sedaj, ko smo se povezali z nevrorehabilitacijskim centrom ITERO iz Ljubljane, s katerim želimo udejanjiti dolgoročno sodelovanje. Dobili smo dva nova aparata: Biotron za lajšanje bolečin in vibracijsko ploščo, ki smo ju namestili v fizioterapiji in ju tudi s pridom uporabljali.

Ekipa, da te skipa! (Foto: arhiv doma)

Na skupni terasi smo patriotsko gledali tekme slovenske košarkarske reprezentance. (Foto: arhiv doma)

Lepo vreme je pomenilo tudi dolgo in zelo obiskano kopalno sezono v našem bazenu z morsko vodo. (Foto: arhiv doma)

Gospa Irena Dolinšek je gostom pripravljala raznolike in bogate tematske večere z animacijo. Igrali so tombolo, se prelevili v gusarje, se učili o prvih krvodajalcih, solinah ipd. Za vse pa so sledile bogate nagrade. (Foto: arhiv doma)

Gostinska ponudba, pod vodstvom ekonoma Mateja, je letos ponudila zelo pestro gurmansko izkušnjo. (Foto: arhiv doma)

Naslednje leto bomo vse, kar smo imeli letos, poskušali še izboljšati, povečati, narediti še bolj zanimivo ... Glede na ankete ste to leto pohvalili tako čistočo kot hrano in seveda strežbo, za kar smo Vam hvaležni. Trudimo se po svoji moči in glede na zmožnosti, da je Vaše bivanje pri nas lepo ter da uživate v vsem, kar Vam nudimo. Zavedamo se tako svojih pomanjkljivosti kot tudi tega, da nismo popolni, a trudimo se, da se vsak gost pri nas res lepo in dobro počuti. Za naslednje leto že imamo nekaj novih idej (nekatero ste tudi sami prispevali preko anket, pogovorov itd.), ki Vas bodo pričakale ob ponovnem snidenju pri nas. S pomočjo Vas gradimo dom paraplegikov v resnično središče zdravja in dobrega počutja in smo Vam vsi zaposleni zato hvaležni. Objavljene fotografije naj vas spomnijo na bivanje v Pacugu in obenem kličejo po ponovnem srečanju.

Člani likovne sekcije ZPS so pripravili likovno delavnico. (Foto: arhiv doma)

Naše goste so redno obiskovali kužki iz društva Tačke pomagajke. (Foto: arhiv doma)

Sobotni večeri so bili rezervirani za Damirja. (Foto: arhiv doma)

SKRBIMO ZA SVOJE ZDRAVJE TERMIN 1. 19. DO 21. 11. 2021 IN 2. 03. DO 05. 12. 2021

Predavateljice:

Ga. Tanja Španič, Europa dona (petek), preventiva rak dojke;
Ga. Romina Salvi, naturopatinja (nedelja), prosta izbira, aktualno;
Ga. Nikolina Jeretič, biopsihologinja (sobota), prosta izbira, aktualno

OKVIRNI PROGRAM (možne spremembe)

Petek:

Prihod od 15. do 18. ure, registracija seminarja in »check in«
Večerja od 18. do 19. ure
Po-večerno druženje z animacijo od 20. do 22. ure

Sobota:

Zajtrk: od 8. do 9. ure
Predavanje: od 10. do 12. ure
Kosilo: od 13. do 14. ure
Voden ogled Pirana ali podobna aktivnost v odvisnosti od prijavljenih od 15. do 17. ure
Večerja: od 18. do 19. ure
Cocktail Party ob živi glasbi: od 20. do 22. ure

Nedelja:

Zajtrk: od 8. do 9. ure
Predavanje: od 10. do 12. ure
Kosilo: od 13. do 14. ure
Odhodi: med 14. in 16. uro

CENA paketa bivanja in seminarja: 49 eur/osebo/noč z DDV v dvoposteljni sobi

- Izpolnjevanje pogoja PCT;
- **Možnost plačila na obroke** pred prihodom na TRR;
- V primeru premalo prijavljenih (**manj kot 20 oseb**) bo dogodek prestavljen;
- V primeru poslabšanja epidemiološkega stanja bo dogodek prestatavljen;
- V primeru ne izvedbe dogodka vplačanih obrokov ne vračamo, prenesejo se v drug termin;
- Ob prijavi obvezno navedite želeni termin in telefonsko številko oz e-mail;
- Prijave in informacije na e-pošto oz tel. št.: domparaplegikov@gmail.com; 031 348 841

Jože Globokar, vir: Občina Lenart | Občina po meri invalidov, v Sloveniji ima listino že 35 občin

OBČINA LENART DOBILA LISTINO »OBČINA PO MERI INVALIDOV« ZA LETO 2020

Občina Lenart je 8. junija 2021 slovesno prejela listino »Občina po meri invalidov« za leto 2020. Listino in skulpturo sta županu, mag. Janezu Krambergerju, predala Drago Novak, predsednik Zveze delovnih invalidov Slovenije, in Dušan Derganc, predsednik Medobčinskega društva invalidov Lenart. Na podelitvi je bil tudi uspešen pisatelj, član Društva paraplegikov Podravja in predsednik Sveta za invalide Občine Lenart, mag. Igor Plohl. Pobudnik tega pomembnega dogodka je bilo Medobčinsko društvo invalidov Lenart, občina pa je morala ob tem upoštevati in izpolniti vrsto potreb invalidov na področju njihovega vsakodnevnega življenja, delovanja in vključevanja v družbo.

Župan mag. Janez Kramberger je ob slovesnosti povedal: »Naši lokalni skupnosti to veliko pomeni, saj smo ena izmed 35 občin, ki ima ta naziv. To je tudi za nas ena velika obveznost za naprej. V zadnjih, lahko rečem desetih letih, smo prav s pomočjo invalidov naredili veliko stvari, da smo si zaslužili ta naziv. V zadnjem obdobju smo seveda uspeli premagati arhitekturne ovire v celotnem mestu prav z obnovo mesta. Invalidi lahko praktično vstopajo v vse ustanove. Seveda imamo tudi društva, ki dobivajo dotacije iz

občinskega proračuna.«

Mag. Igor Plohl pa je dodal: »Na območju občine Lenart je po mojih podatkih več kot 300 invalidov, ki pripadajo različnim društvom. Med njimi je tudi kar nekaj paraplegikov in tetraplegikov. Kot predstavnik sveta za invalide občine Lenart lahko rečem, da sem naziva Občina po meri invalidov izjemno vesel. Občina si ga je dejansko tudi zaslužila, glede na to, kaj vse je bilo v zadnjih letih na področju odprav arhitekturnih ovir in drugih možnosti narejeno. Dobili smo

dvigalo in z njim nemoten dostop do upravne enote in občinskih prostorov, celovito prenavo pločnikov in križišč v mestnem jedru, na tleh so namestili tudi taktilne oznake za slepe in slabovidne. Marsikaj je še vedno treba postoriti, vendar glede na to, kar je bilo postorjeno v preteklih letih, se bodo stvari tudi v prihodnje odvijale v pravo smer.«

Prireditev je povezovala **Aleksandra Papež**, za kulturni program sta poskrbela **Dominik Petko** in **Kiara Katan**.

Ob prejemu listine (Foto: Nina Zorman)

OBISK PRI PARAPLEGIKIH V BRNU

Sodelovanje na slavnostni prireditvi, ki jo je organiziralo Veleposlaništvo RS na Češkem.

Slovenija je dežela čebelnjakov, čebel in čebelarjev. Svoje poslanstvo svetovnega dneva čebel, ki je na slovensko pobudo razglašen s strani Organizacije združenih narodov in ga praznujemo 20. maja, uresničuje skozi mnoge projekte, ki so namenjeni varovanju čebel in okolja pa tudi skozi projekte, ki krepijo socialni pomen čebelarstva.

Na pobudo slovenskega veleposlaništva v Pragi, v sodelovanju s Čebelarstvo zvezo Slovenije, Zvezo paraplegikov Slovenije, Mestno občino Murska Sobota in Društvom paraplegikov Prekmurja in Prlekije, kjer stoji prvi učni čebelnjak za invalide, smo uspešno čebelarstvo zgodbo slovenskih čebelarjev paraplegikov in tetraplegikov predstavili 23. in 24. avgusta 2021 na srečanju s češkimi kolegi v Brnu. Prvi dan je bil namenjen delovnemu srečanju z Njeno Ekscelenco, mag. **Tanjo Strniša**, veleposlanico Republike Slovenije, in s predstavniki moravskih paraplegikov ter imeli kratek vljudnostni sestanek s slovensko častno konzulko v Brnu, gospo **Andreo Ungerová**. Naslednji dan pa smo na prireditvi v centru Kociank pod

častnim pokroviteljstvom **Radeka Vondráčka**, predsednika Poslanske zbornice parlamenta Češke republike, odprli in predstavili projekt čebelarjenja za invalide na vozičkih – Brno. Udeležence so pozdravili in nagovorili: ravnatelj ParaCentrum Fenix Brno **Michal Odstrčil**, pobudnica srečanja Njena Ekscelenca, mag. Tanja Strniša, veleposlanica Republike Slovenije v Češki republiki, hejtman (guverner) Južnomoravske regije, **Jan Grolich**, in senator gornjega doma parlamenta Češke republike, dr. **Roman Kraus**, s katerim sem imel posebno bilateralno srečanje tudi na temo delovanja slovenskega državnega sveta in češkega senata, predvsem zastopanja

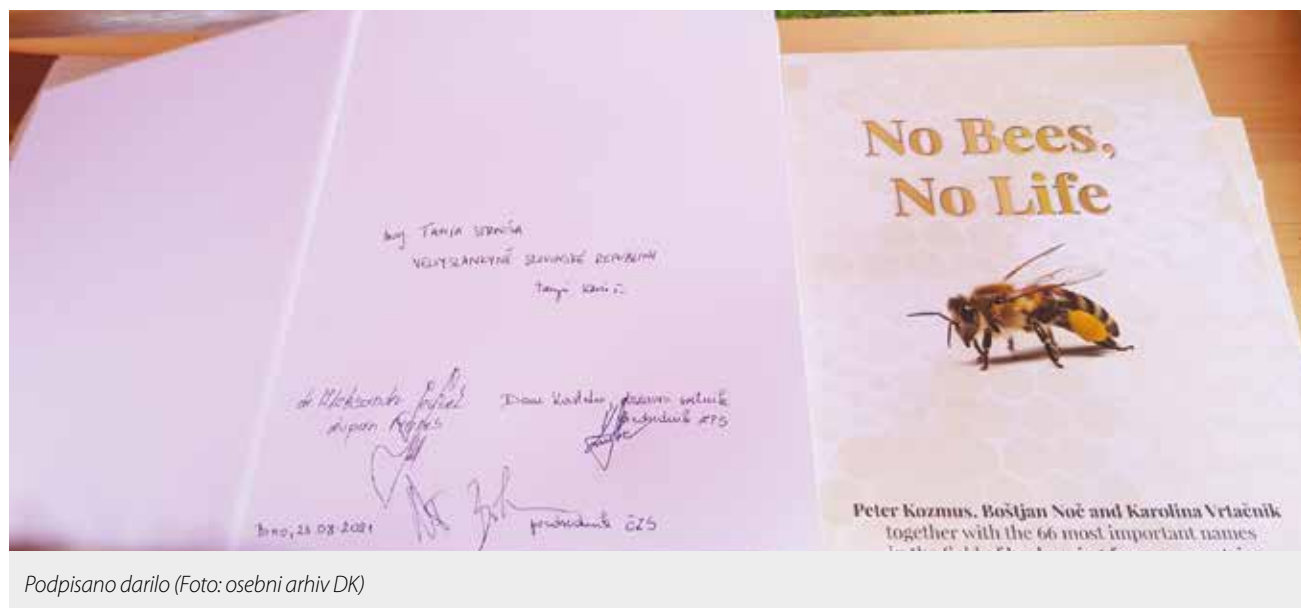
dr. Roman Kraus, senator RCZ, Stanko Novak in Dane Kastelic (Foto: osebni arhiv DK)

predstavnikov invalidskega in socialnega varstva v gornjih domovih parlamentov.

Sledila je predstavitev projekta čebelarjenja za invalide na vozičkih v Sloveniji in pilotnega projekta na Češkem. **Boštjan Noč**, predsednik Čebelarstvo zveze Slovenije, je predstavil slovensko čebelarstvo in sodelovanje čebelarstvo zveze z invalidi ter razvoj pobude čebelarja invalida, ki jo je prvi podal čebelar **Andrej Sever**. Nato sem prisotne pozdravil v imenu Državnega sveta RS, v nadaljevanju pa kot predsednik ZPS predstavil pozitivne izkušnje, kako lahko tudi čebelarstvo pripomore k integraciji invalidov v družbo. Prisotne sem seznanil, da

ima naša zveza prvi učni čebelnjak na svetu, ki je postavljen pri društvu paraplegikov Prekmurja in Prlekije, in je prilagojen za delo čebelarjev na invalidskih vozičkih. Čebelnjak v celoti upravljajo člani čebelarji, ki so združeni v sekcijo čebelarjev invalidov. Ob tej priliki sem delegacijo čeških paraplegikov povabil prihodnje leto na obisk v Slovenijo, kjer jim bodo naši čebelarji skupaj s Čebelarstvo zvezo Slovenije pripravili delavnice v učnem čebelnjaku, na katerih jim bodo predstavili, kako se lahko čebelarji tudi na invalidskem vozičku. Župan Mestne občine Murska Sobota dr. **Aleksander Jevšek** je med drugim poudaril, kako je občina društvu omogočila in

Podpisano darilo (Foto: osebni arhiv DK)

postavila ustrezno infrastrukturo, da so lahko čim hitreje pričeli z izvajanjem programa v učnem čebelnjaku. Na koncu prireditve pa je inovator **Aleš Bozovičar** iz Čebelarske zveze Slovenije predstavil priročnik za čebelarjenje na invalidskih vozičkih v češkem jeziku in inovacijo nakladnega panja, v nadaljevanju pa je **Dušan**

Slana, vodja slovenske sekcije čebelarjev invalidov, vsem zainteresiranim, predvsem pa češkim kolegom, nakazal praktične izkušnje čebelarja paraplegika. Za tem je predsednik Čebelarske zveze Slovenije Boštjan Noč direktorju ParaCentrum Fenix podaril nakladni panj, prilagojen čebelarjem na invalidskih vozičkih ter priročnik za

čebelarjenje invalidov. Ravnatelj ParaCentrum Fenix Brno Michal Odstrčil se je vsem zahvalil za seznanitev s projektom čebelarjenja invalidov, podarjeni nakladni panj in priročnik ter nas seznanil, kako se bodo čebelarjenja lotili v ParaCentrum Brnu.

Srečanje predstavnikov slovenskih paraplegikov čebelarjev s češkimi kolegi (Foto: osebni arhiv DK)

Jože Globokar | Dobrodelni pohod za čebelarje na invalidskih vozičkih

77 KILOMETROV IZ KOMENDE DO LANŠPREŽA

Čebelarstva zveza Slovenije se je najprej s simpozijem o Glavarjevem delu, nato pa še z dobrodelnim pohodom pridružila praznovanju 300-letnice Glavarjevega rojstva (1721-1784), ki je odraščal in deloval v Komendi. Peter Pavel Glavar je bil magister bogoslovja in modroslovja, predvsem pa čebelar in gospodarstvenik.

Pohodniki so se zbrali pred občino v Komendi. (Foto: arhiv ZPS)

Pred pohodom, ki se je začel 10. septembra po 16. uri v Komendi, končal pa 11. septembra 2021 v popoldanskih urah v Lanšprežu, sta pohodnike, podpornike in partnerje pozdravila in nagovorila: župan Občine Komenda **Stanislav Poglajen** ter predsednik ČZS in pobudnik pohoda **Boštjan Noč**. Predstavniki podjetja Hofer **Rok Trček** je pred startom pohoda predal tudi donacijo v višini 2.000 €, ob tem pa pripomnil: »Pri Hoferju se zavedamo, kako pomembna je skrb za lokalno okolje, ljudi in živali in čebelarji prav zagotovo igrajo pomembno vlogo pri skrbi za lepšo in boljše prihodnost vseh nas. V veliko zadovoljstvo in čast nam je, da lahko podpremo tako pomemben projekt in prispevamo k večji vključenosti invalidov na vozičkih v čebelarstvo.«

Zatem je izpred občine v Komendi proti posestvu Lanšprež krenila kar velika in pisana družina pohodnikov. Na začetku 77 kilometrov dolge poti jih je nekaj časa spremljalo tudi nekaj pohodnikov na invalidskih vozičkih. Skupaj so se podali proti Mengšu,

nato pa pot nadaljevali po vnaprej predvideni trasi: Domžale–Ihan–Prelog–Selo pri Ihanu– Vinje–Dolsko–Laze pri Dolskem–Janče.

Po 21. uri so prispeli v Dolsko, kjer so imeli malo daljši postanek s toplim obrokom. Zatem jih je pot vodila po trasi: Janče–Dolgo Brdo–Volavljje–Malo in Veliko Trebeljevo –Leskovec–Sela pri Višnji Gori–Višnja Gora–Stična –Ivančna Gorica, kamor so prispeli v jutranjih urah. Tam jih je čakal zaslužen tradicionalni slovenski zajtrk in malo daljši odmor.

Nabrali so si nekaj novih moči še za zadnji del pohoda in krenili čez Griže–Šentvid pri Stični–Radohova vas–Grm–Mali in Veliki Gaber–Medvedjek–Velika Loka–Korenitka– Zidani Most–Pristava–Trebneje. Iz občine Trebnje jih je pot peljala na Reber–Praproče –Dol pri Trebnjem–Gomila–Mirna–Lanšprež. Na kraj, kjer je Peter Pavel Glavar deloval od leta 1766, so pohodniki prispeli v popoldanskih urah.

Prijavnina za celotno pot je bila 20 €, za kar so pohodniki dobili majico, topel obrok in Glavarjevo zahvalo. Za

tiste, ki so prehodili del poti, je bil prispevek 10 €. Polovico zbranega zneska sponzorjev in udeležencev je ČZS namenila Čebelarstvu in Zvezi paraplegikov Slovenije za nakup prilagojene čebelarjeve opreme, zato so pohodnike na koncu poti pričakali tudi naši čebelarji na invalidskih vozičkih. Predsednik Zveze paraplegikov Slovenije **Dane Kastelic** je med drugim dejal, da smo z velikim veseljem sprejeli ta dobrodelni dogodek, ki je namenjen tudi čebelarjem invalidom ZPS. Čebelarji naše Čebelarstva namreč svoje delo marljivo opravljajo pri prvem učenem čebelnjaku na svetu, prilagojenem čebelarjenju na invalidskih vozičkih. Slednjega je postavila Čebelarstva zveza Slovenije na lokaciji Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije. **Iskrena hvala predsedniku ČZS Boštjanu Noču za to humano gesto! Posebna hvala pa podjetju Hofer in drugim donatorjem, ki to plemenito dejanje podpirajo.** Ob poti so pohodnike spremljali trije kombiji in skrbeli za dobro počutje pohodnikov (napitki, garderoba ...).

Igor Plohl

Z ROČNIM KOLESOM PO SLOVENIJI

Že od nekdanj rad kolesarim. Doživljanje pokrajine je na kolesu povsem drugačno kot npr. v avtomobilu. Kulturna krajina, njene barve, vonji, zvoki, živali in ljudje se kolesarja dotaknejo z veliko večjo intenzivnostjo kot nekoga v zaprti pločevini. O pozitivnem vplivu rekreacije v naravi na krepitev zdravja pa je že itak ogromno znanega.

V domačih Slovenskih gorah kolesarim predvsem v okolici Lenarta. Na žalost je pri nas zelo malo urejenih kolesarskih stez. Se bo pa to v prihodnjih dveh letih bistveno spremenilo. Do konca leta 2023 bo na območju osrednjih Slovenskih goric zgrajeno več kot 80 kilometrov kolesarskih stez. V projektu sodeluje deset občin: Benedikt, Cerkevjak, Lenart, Pesnica, Sveta Ana, Sveti Andraž, Sveti Jurij, Sveta Trojica, Šentilj in Trnovska vas. Občine bodo zgradile okoli 60 kilometrov, država pa še dodatnih 22 kilometrov kolesarskih stez. Podoba tega dela Slovenije se bo tako bistveno spremenila, saj bodo kvalitetne kolesarske povezave omogočile premik od avtomobilov k zeleni mobilnosti, predvsem kolesarjenju. Lenart v Slovenskih gorah pa bo tako še utrdil primat centralnega naselja v osrčju prelepih štajerskih gričev. Upam, da bodo novo zgrajene kolesarske steze primerljive z najboljšimi v Sloveniji.

Po mojih izkušnjah so za ročne kolesarje najbolj primerne kvalitetno urejene, asfaltirane in od preostalih cest ločene kolesarske steze. Pri tem bi v Sloveniji izpostavil dve. Obe sta bili zgrajeni na progi nekdanje ozkotirne železniške proge.

Parenzana ali Porečanka je kolesarska pot, ki povezuje Trst in Poreč. Med letoma 1902 in 1935 je med mestoma obratovala ozkotirna železniška proga. Občine Koper, Izola in Piran so v letu 2000 podpisale pismo o nameri z Italijo in Hrvaško o vzpostavitvi kolesarske povezave in leta 2002 je bil slovenski del v celoti prevozen, zgrajeni in označeni so bili tudi krajši odseki samostojnih kolesarskih poti, na me-

Na Porečanki (Piran v ozadju) (Foto: osebni arhiv IP)

stih, kjer ostankov proge več ni. Porečanka poteka po Sloveniji od Škofij, na Strminu z novim viaduktom prečka avtocesto A1 in se nadaljuje vse do Lucije. Pri Sečovljah prečka mejo s Hrvaško.

Letos sem prekolesaril del med Portorožem in Izolo. Izjemno so me navdušili kolesarski predori, ki naredijo kolesarjenje nepozabno. Najbolje ohranjen je kamnit predor Valeta, ki je najdaljši na celotni Porečanki in poteka med Strunjanom in Portorožem. Dolg je kar 550 metrov, odprt

pa je bil leta 1902. Ko je bil leta 2000 sprejet dogovor o preureditvi nekdanje proge, je bil predor prenovljen, vanj so namestili luči za razsvetlavo, očistili zidove, makadam preplastili z asfaltom, na vsaki strani predora pa so postavili betonske ovire, ker skozi predor ni dovoljena vožnja z avtomobili, težkimi motorji in drugimi štirikolesnimi vozili.

Pot do predora Valeta v Portorožu ni optimalno označena. Najbolje je najprej najti Avditorij Portorož in se nato mimo njega podati po cesti navkre-

ber, dokler se ne pokaže vhod vanj. Del Porečanke med Portorožem in Izolo je v celoti asfaltiran, ločen od preostalega prometa in dobro označen. Le dober kilometer kolesarke je zaenkrat slabše prevozen, saj je asfalt razpokan in ponekod luknjast. Pred Izolo sta dva daljša odseka povsem obnovljena in kolesarjenje je na tistem delu še posebej prijetno. Tudi sicer je uživanje v lepotah kulturne krajine slovenske Istre skoraj brezmejno. Pot je namreč speljana mimo vinogradov, nasadov oljk in fig, ponekod se odprejo čudoviti razgledi na morje ali druge naravne lepote.

Druga kolesarska pot, ki jo vsekakor velja preizkusiti, je Kolesarska pot Jureta Robiča, kakor se uradno imenuje. Poteka od Jesenic do mejnega prehoda v Ratečah, v skupni dolžini 28 km. Vsekakor pa priporočam, da kolesarjenja ne zaključite na meji. Lahko se podate naprej v Italijo proti Trbižu mimo Žabnice vse do Tablje (ital. Pontebba). Praktično v celoti asfaltirana kolesarska proga je tam dolga več kot 50 kilometrov. Kmalu po prehodu meje lahko kolesarsko pot tudi zapustite in se s kolesom podate na izlet proti Belopeškim jezerom. To je izjemen naravni biser v zavetju mogočnih Julijcev. Zadnji del poti je mogoče z ročnim kolesom premagati le po cesti, ki je kar strma in prometna. Z malo pomoči sem uspel prikolesariti celo povsem do roba jezera (neposreden dostop do nabrežja ni asfaltiran), kjer smo si s prijatelji privoščili pijačo in počitek.

Kolesarska pot Jureta Robiča je dobro označena, v celoti asfaltirana in večinoma poteka ločeno od ostalega prometa. Nudi prekrasne razglede na okolico Save Dolinke, ob njej so lepo urejena počivališča, tudi taka, kjer se lahko okrepčate s pijačo in hrano. Od Jesenic do Rateč boste po njej premagali 255 višinskih metrov. Posebej privlačno je kolesarjenje od Kranjske Gore do Jesenic, saj se pot ves čas počasi spušča, le pred Jesenicami sta dva nekoliko zahtevnejša vzpona. Odkar sem svoje ročno kolo posodobil z električnim pogonom, je tudi kolesarjenje navkreber eno samo veselje. Tudi ta pot je lahko izhodišče za kolesarske izlete. Sam sem si s ko-

V predoru Valeta (Foto: osebni arhiv IP)

lesa ogledal jezero Jasna pri Kranjski Gori in Nordijski center Planica. Izvir Save Dolinke Zelenci neposredno s kolesarske poti za ročne kolesarje ni dostopen oz. je dostopen s pomočjo hodečih. Kolesarska pot je primerna tudi za družine z otroki, saj le redko poteka na površinah, ki so namenjene preostalemu prometu.

V Sloveniji so seveda še mnoge druge lepo urejene kolesarske poti, ki so primerne za ročne kolesarje. Glede na investicije, ki se v kolesarsko infrastrukturo obetajo v prihodnjih letih, upam, da bo tako lepo urejenih in priljubljenih kolesarskih poti, kot sta Porečanka in Kolesarska pot Jureta Robiča še veliko več. Kolo (na ročni pogon) ni le športni, ampak je tudi ekološko trajnostni, terapevtski, turistični in družabni pripomoček.

Kolesarska pot Jureta Robiča (Foto: osebni arhiv IP)

Na poti v Planico (Foto: osebni arhiv IP)

Zapustili so nas ...

Egon KOCJAN,
član DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja,
rojen 1. 9. 1947

Zorica JELIČ,
članica DP ljubljanske pokrajine,
rojena 17. 6. 1965

Branko GORJAN,
član DP severne Primorske,
rojen 6. 1. 1946

Zmago ŠOŠTAR,
član DP iz Štajerske,
rojen 22. 2. 1951

Miran GABROVEC,
član DP Podravja,
rojen 14. 4. 1956

Jože SINJUR,
član DP ljubljanske pokrajine,
rojen 11. 12. 1952

Franc VRENTUŠA,
član DP Podravja,
rojen 10. 10. 1948

Boris LIPICER,
član DP severne Primorske,
rojen 26. 6. 1949

Vilibald PEPEVNIK,
član DP Podravja,
rojen 29. 6. 1948

*Ko življenje tone v noč,
še žarek upanja išče pot.
Ostala pa je bolečina
in tiha solza večnega Spomina.*

OGLAS

Prodam avtomobil star 15 let s prevoženimi 345.000 kilometri, znamke VW, Touran 2.0, letnik 2006, TDI AUTOMATIK, DSG, črne metal barve.

Oprema je HIGLINE (top oprema pri VW vozilih). Bi-ksenon prednji žarometi, tempomat, zatemnjena stekla, 17 colska lita platišča, pnevmatike 245-45-17. Poleg podarim set jeklenih platišč z zimskimi gumami.

Redno je servisiran (pri 256.000km menjana garnitura zobatega jermena in vodna črpalka) brez večjih okvar na motornem sklopu vozila.

Avtomobil je predelan in homologiran (RDB predelava plin/zavora) za potrebe vožnje invalidne osebe. Na vozilu je potrebno napraviti par kozmetičnih popravkov, predvsem mislim na rjavico: prednja blatnika, prtljažni zadnji del.

Cena: 2.500€

Vozilo si lahko ogledate na linku Avtonet oglas. ([https://www.avto.net/Ads/details.asp?id=16676991&display=Volks wagen%20Touran](https://www.avto.net/Ads/details.asp?id=16676991&display=Volks%20wagen%20Touran))

ZAHVALA

Spoštovane bralke in bralci Paraplegika.

Tudi v tokratni številki se Vsem, ki ste prispevali prostovoljne prispevke preko položnice, katera spremlja vsako izdajo glasila, v imenu Zveze paraplegikov Slovenije najlepše zahvaljujem in Vam zagotavljam, da bomo vsa podarjena sredstva racionalno porabili za projekte, ki izboljšujejo kvaliteto življenja naših članic in članov.

Za Vašo dobroto smo Vam hvaležni, se priporočamo tudi v prihodnje in prosimo za razumevanje.

Hvala!

Zveza paraplegikov Slovenije
Dane KASTELIC

Ljubezen je včasih viharna, včasih nas zagrne v skrivnostno temo, včasih vstane nad nami kot nova zvezda. A vedno se nas dotakne zato, da prebudi v nas najgloblje viře moči ...

... zato: Ljubi me najbolj takrat, ko to najmanj zaslužim, ker to takrat najbolj potrebujem.

Alenka Rebula

Albin Rožman

KVIZ ZA RAZVEDRILO 55

Rešitev kviza iz 165. številke je:

KDOR GOVORI KAR SE MU ZDI, MORA SLIŠATI ČESAR NE ŽELI.

3	9	1	9	10	2	9	4	17	9	5	11	7	10	12	17
	7	13	8	9	14	6	15	7	8	17	9	7	13		
	8	9	14	16	10	7	13	2	7	2	7	10	6		

Pri vsaki številki so navedeni 3 odgovori. Odločite se za pravilni odgovor in s črko, ki je pri njem, nadomestite povelje v liku tisto številko. Vse črke v liku, brane vodoravno, dajo slovenski pregovor.

1. Kdo ni bil član Slovenske moderne?

- B - Ivan Cankar
- S - Janko Kersnik
- U - Oton Župančič

2. kateri glasbeni tempo je najhitrejši?

- A - adagio
- Z - moderato
- R - vivace

3. Kaj je v očesu punčica?

- Č - zenica
- F - šarenica
- I - beločnica

4. Katera država leži na dveh celinah?

- J - Venezuela
- Š - Malezija
- V - Egipt

5. Kaj je suhi led?

- Z - ogljikov dioksid
- E - vodik
- L - dušik

6. Katera je najdaljša francoska reka?

- H - Sena
- I - Loara
- Ž - Rona

7. katero drevo je listavec?

- O - sikomora
- D - duglazija
- P - sekvoja

8. Katere barve ni na bolgarski zastavi?

- L - modre
- K - zelene
- M - rdeče

9. Kako je naslov drame Gregorja Strniše?

- C - Kozorog
- E - Samorog
- R - Zlatorog

10. katero ljubljansko stavbo je načrtoval Edvard Ravnikar?

- N - hotel Lev
- Š - nebotičnik
- D - Moderno galerijo

11. Kaj je gvajak?

- G - tropsko drevo
- L - vrsta divje mačke
- Č - strupena kača

12. Koliko odstotkov je 1/8:

- D - 18
- U - 15
- A - 12,5

13. Koliko je največja globina Slovenskega morja?

- B - 38 m
- J - 42 m
- E - 46 m

14. Kaj spada k pogodbi?

- F - certifikat
- T - aneks
- O - reverz

15. V katero skupino živali spadajo sklednice?

- V - med dvoživke
- Z - med ribe
- P - med želve

16. Kaj običajno točimo v frakelj?

- H - sok
- K - vino
- U - žganje

17. Katera država se je nekoč imenovala Rodezija?

- H - Mozambik
- J - Zimbabve
- M - Ruanda

